

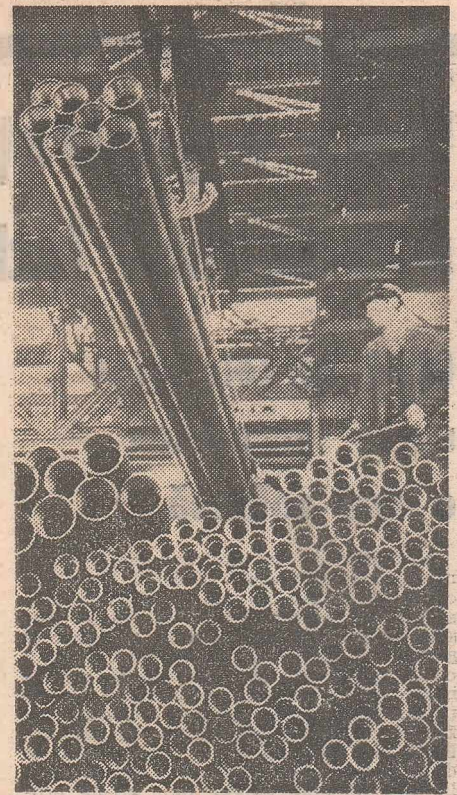
Programul de muncă, de dezvoltare economică și socială a țării

Planul național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1980, dezbătut și adoptat în unanimitate de marele forum legislativ al țării, Marea Adunare Națională, a devenit, așadar, Lege pentru activitatea noastră de viitor. Era și firesc să întrunească voința unanimă a reprezentanților poporului dacă ne gândim la faptul că, pentru prima dată, în toamna acestui an, s-au desfășurat, la indicația tovarășului Nicolae Ceaușescu, adunările generale speciale ale oamenilor muncii din unitățile economice, care au dezbătut și adoptat, la rîndul lor, propriile proiecte de plan. Această adîncire a democrației noastre socialiste permite oamenilor muncii să-și fundamenteze singuri, ținîndu-se cont de Programul de dezvoltare a țării, propriile sarcini de plan, acordă planurilor fiecărei întreprinderi, cit și Planului național unic, un caracter mai realist, profund științific. Avem în față principalii indicatori ai dezvoltării noastre și ne dăm seama că niciodată România nu a cunoscut o dezvoltare mai înaltă și mai armonioasă ca în aceste ultime decenii, de cînd destinul nostru național a fost incredințat, prin unanimitate și supremă voință, celui mai bun fiu al țării, tovarășului Nicolae Ceaușescu, a cărui gândire vizionară, profund științifică și profund umană, o vedem, iată, și în acest minunat program al dezvoltării noastre. În același timp, fiecare dintre noi își poate da seama că, înregistrîndu-se creșteri substanțiale la principalii indicatori, față de anul 1979, Planul național unic pe 1980 asigură dezvoltarea continuă și armonioasă a României, a tuturor județelor țării, continuînd să ne menținem, astfel, în rîndul țărilor cu un înalt dinamism economic. Față de anul 1979, produsul social va crește cu 7,8 la sută, venitul național — cu 8,8 la sută, valoarea producției nete — cu 11,5 la sută, va-

loarea producției nete în agricultură — cu 5,2 pînă la 7,5 la sută, valoarea investițiilor în economia națională va spori cu 4,9 la sută, volumul desfacerilor de mărfuri prin comerțul socialist — cu 9,3 la sută și, ca să ne oprim doar la cîțiva principali indicatori, fondul de retribuire a personalului muncitor — cu 9,6 la sută. Cînd lumea este bîntuită de criză și mai accentuat de criza energetică, cînd unele economii ajung la faliment, cînd asistați la atîtea perturbații economice și cînd poporul din care faci parte își propune să sporească an de an ritmul dezvoltării sale, rațiunea acestui act politic nu trebuie căutată decît în superioritatea sistemului social-economic, în dăruirea eroică a acestui minunat popor care sintem, de a scoate mai mult în lume produsele geniului său; în forța sa de mobilizare, de organizare și de capacitate. Poți fi sigur că se realizează cele ce ți-ai propus, atunci și numai atunci cînd poporul este stăpîn în patria sa, este marele proprietar și beneficiar al mijloacelor de producție, cînd își hotărăște, așa cum subliniam, propria dezvoltare, prin propriile sale forțe. Nimic nu ne-a venit din afară, nimic nu am primit gratis și nimic nu ne-a căzut din cer, cum magistrul sublinia președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, definind astfel, ni se pare nouă, felul demn și mîndru de a fi al unui vechi și neînfricat popor. Ne-am bazat totdeauna, cînd ne-am apărut cu propriile piepturi țara, vai, de atîtea ori în istorie, cînd am pornit să ne reconstruim țara, acum, cînd vrem să ne scuturăm de rămînerea în urmă, să ne dezvoltăm în ritm accelerat, ne-am bazat, spuneam, numai pe noi înșine, pe mîntea și brațul poporului român. Și pentru că totdeauna ne-am bazat pe aceste valori, bunuri de mare preț, am reușit în năzuința noastră. Vom reuși și în cele propuse în Planul nostru național unic pe 1980, apelînd la aceleași resurse ale forței noastre. Vom reuși mobilizîndu-ne mai bine, mai plenar, pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor, a creșterii valorii producției nete, indicator de bază al întregii activități economice, pentru realizarea ritmică a producției fizice, a calității produselor, pentru accelerarea asimilării, modernizării, înnoirii și tipizării produselor, prin crearea și introducerea în producție a noi materiale cu caracteristici superioare, mașini și utilaje de înaltă productivitate, cu consumuri

(Continuare în pagina 2)

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

Citiți în pagina 6 reportajul:

„Cu fapta în planul lui '79,
cu gîndul la planul anului '80”

51

ANUL XXVIII (1280)
20 DECEMBRIE 1979

Flacăra

Săptămînal editat de
Frontul
Unității
Socialiste

Al. Rosetti — laureat

al Premiului Herder

Un nume
întărit cu nemurire

Solie venită și rămasă la noi din Acropolea românească, prin care eu înțeleg literatura dintre cele două războaie, profesorul Al. Rosetti, care și-a hrănit viața cu muguri de măsline și chihlimbarul smochinelor, predică marea și drumurile Eladei. „Olimpul este pretutindeni, acolo unde îl putem cugeta”. Cărturar adevărat — marmura luminată de apele din care și potoleau setea vechii greci, schimbîndu-le în arcade pe sub care vor trece toate izvoarele țîșnînd din flacăra minții — Al. Rosetti și-a întărit ființa în dragostea pentru limba română. Acesta-i este arborele vieții pe care-l descîntă vrăjbit, ca să dea topozul crengi, safirul frunze și rubinul boabe de măceș.

Suit din neam legănat în poezie — bunicii dinspre mamă, Eliade Rădulescu îi dedica *Sburătorul*: „...Dar ce lumină iute, ca fulger trecătoare, Din mieznoapte scapă, cu urmă de schînteie? Vro stea mai cade iară? Vrun împărat mai moare? Ori e — să nu mai fie! — vro pacoste de zmei?...”

Profesorul Rosetti și-a întărit numele cu nemurire păscută și de atîtea ori biciuită din aurul și răstignirea numelor lui Argezi, Călinescu, Pillat, Mateiu Caragiale, Ion Barbu, Camil Petrescu, Sebastian, pe care, în vremea directoratului la Fundația, i-a editat, zidindu-i în pisc.

Stăpînit senin în patima pentru cercetarea limbii de tot ceea ce e furtună innoitoare în lume, cu sufletul deschis senzațiilor tumultuoase, plecat cu inima pe un colind de Anton Pann, lingă o sprinceană dată cu orz negru, amestecat între șalurile persienești ale Slătineanului, Al. Rosetti e în duminica gîndurilor mele o colină împodobită cu arome orientale. Dar spre deosebire de Mateiu, care era o petrecere în fapt de seară sau după asfințit de timp, profesorul Rosetti se petrece numai la amiază — la munte, în tăcere de brad, la mare, în ceasul misterios cînd Asia-și scoate cîmpii în amvonul de sare al Dobrogei, să le îmbolnăvească de *nadir* latent.

Dar pe deasupra a toate, Al. Rosetti e un riu curgînd din Acropolea românească — „clipe neuitate de bucurie, loc prin excelență de odihnă în reculegere”.

FANUȘ NEAGU

Intre aceste două imagini — dacii de pe Columnă și țărani fotografiati de Ioniță Andron — stă un timp de două mii de ani. Și iată, țărani par a fi dacii Columnei lui Traian, și dacii-oameni din Racșa.

RACȘA — VATRĂ DE NEAM

Dinspre Negrești-Oaș spre Satu Mare, la un moment dat drumul se întinde ca o brazdă proaspătă de plug, străjuit de plopi. Cînd ai ajuns aproape de podul Tălnii un indicator îndreptat spre stînga arată așezarea Racșa. Nu am ajuns aici întimplător, ci cutreierat de un fior al istoriei desprins din Istoria românilor a lui Constantin C. Giurescu care a găsit de cuviință să ilustreze oamenii care au viețuit pe acest spațiu carpato-dunăreano-pontic cu țărani din satul Racșa. Istoria și Istoria savantului de care aminteam ne stau dovadă. Dar să nu uităm geografia acestui început de reportaj. De la podul Tălnii spre stînga pe un drum bătut în asfalt am intrat în Racșa împreună cu statornicul pasionat în fotografie Ioniță G. Andron și cu Gheorghe Bălaj, fii ai acestei așezări, care au plecat din sat, primul

(Continuare în pagina 4)

GHEORGHE PARJA

DACII LIBERI

N-avem cui să-i cerem voie să-i cîntăm,

pe dacii liberi

Nu există comitate cu caracter mondial

Ca să aibă-n atribuția a cînta pe dacii liberi.

Noi din noi și-a noastră fire îi cîntăm

pe dacii liberi.

Nu dăm nimănui plocoane să ni-l dea pe Decebal.

Mulți și-au luat obrăznicia de-a jigni

pe dacii liberi,

Mulți și-au luat incredința cum că dacii

nu mai sint.

Dar din haos pînă-n haos, căutați pe dacii liberi,

Ei sint neamul ce nu moare, sint o țară —

dacii liberi,

Ei au cerul dacă alții le luară din pămînt.

Niciodată dacii liberi, niciodată dacii liberi

Nu vor suporta, pe umeri, lanț și laț și epoleți,

Nimenea să nu-și permită vreun joc de-a

dacii liberi,

Nici nu vind, nici nu trădează, niciodată

dacii liberi,

Dacă nu-i simțiți înseamnă că ei sint,

voi nu sinteți.

Dacă viața vă întrebă, întrebați pe dacii liberi,

Căutați-i jos, în singe, și-n ulcele și în grai,

Osul vostru blind sticlește, că e os din dacii liberi,

Glasul vostru e un cîntec repetat de dacii liberi,

Dacii liberi dorm sub verbe, dacii liberi

dorm sub plai.

Nu vom cere la UNESCO voie pentru dacii liberi,

Nu ne vom iubi părinții cînd vor marile puteri,

Unde-a fost Buerebista nu muriră dacii liberi,

Cînd le schimbă alfabetul, ei rămîn tot

dacii liberi,

Ce e azi nu va fi miine, miine e mai mult ca ieri.

Și Ardealul și Banatul pline sint de dacii liberi.

Nu sint păci s-arunce Țara în comerțul mondial,

Dobrogea e, toată, vie pînă-n țarm de dacii liberi,

Maramureșul, Moldova, ard secret de dacii liberi,

Curge-n Prut și curge-n Tisa singele lui Decebal.

Au tăcut două milenii blînzii oameni, dacii liberi

Au tăcut în așteptare, în speranță și în mit,

Fii ai lor, luați amînte, sinteți neam din

dacii liberi,

Ave, Dacie ferice, și trăiască dacii liberi!

Ține minte, Europă, dacii liberi n-au murit.

Ei aruncă griul țării de din brazdă, dacii liberi,

Ei la graniță veghează fără liniște și somn.

Ei l-au susținut pe Mircea și pe Ștefan, dacii liberi,

Pe Mihai, pe-Avrăm, pe Tudor, pe Bălcescu,

dacii liberi,

Dacii liberi poartă scepstrul și sint gardă

pentru domn.

Vin în noi cum vine noaptea peste ziuă, dacii liberi,

Îi putem citi de-a-ntregul în legende și-n urmași,

Ca un fenomen al lumii și-al naturii, dacii liberi,

Interziși din vreme-n vreme, vin mai tare, dacii liberi,

Nu au teamă de invazii și-și bat joc de uriași.

Fibra noastră e-ncărcată, ca un pod, de dacii liberi,

Trebuie să-i trecem veacul cum și ei ne-au dus pe noi.

S-arătăm viitorimii ce înseamnă dacii liberi,

S-arătăm că sintem fiii care-și poartă dacii liberi.

Ca să-i dăm eternității pe de-a-ntregul înapoi.

ADRIAN PAUNESCU

Viața organizațiilor proprii ale Frontului Unității Socialiste sub semnul îndeplinirii hotărârilor Congresului XII al partidului

Cînd forțele sînt unite, și munca e mai rodnică

Adunările de constituire a noilor organizații ale Frontului Unității Socialiste constituie cadrul cel mai emoționant unde se aud în aceste zile sute și mii de glasuuri, exprimînd recunoștința secretarului general al partidului nostru pentru faptul că s-a gîndit și a făcut valoroase propuneri privind înfăptuirea Frontului Unității Socialiste, prin care toți cetățenii țării fără deosebire de sex, vîrstă sau naționalitate sînt chemați să ia parte activă la decizia destinului național. Oamenii satelor din Bărăgan cunosc bine aceste propuneri. Le cunosc sensul și valoarea. Mărturie stau sutele, mii de semnături depuse de ei pe cererile de înscriere, în cea mai largă și democratică organizație politică de masă care este Frontul Unității Socialiste. Numărul cererilor celor care solicită să fie primiți în organizațiile proprii ale Frontului Unității Socialiste sporesc impresionant de la ceas la ceas.

Luni, de pildă, am fost informat la Consiliul județean al Frontului Unității Socialiste Brăila că în întregul județ numărul celor care s-au înscris în organizațiile proprii ale Frontului Unității Socialiste era de 28 281 cetățeni, pentru ca a doua zi în zori, cifra crescuse la 30 299.

În comunele Jirlău, Ciocile și Surdila au fost constituite cele mai puternice organizații proprii ale Frontului Unității Socialiste, numărînd între cinci sute și șapte sute de membri.

În zilele care s-au scurs de la declanșarea acțiunii am avut ocazia să particip la mai multe adunări, să stau de vorbă cu oamenii și să-mi notez în carnetul de însemnări ideile și opiniile lor.

Reproduc cîteva din acestea: „Lucrez în S.M.A. Insula Mare a Brăilei, spunea Popa Iordache, strungar. Întotdeauna m-am străduit să realizez planul de producție, să dau lucru de bună calitate. În cererea ce am primit-o am solicitat să fiu primit în organizația proprie a unității socialiste, exprimîndu-mi în acest fel mulțumirea pentru posibilitatea ce mi se dă nouă, oamenilor muncii, celor care nu sîntem membri de partid, de a lua parte activă la realizarea treburilor politice și obștești ale țării”.

Consensem, de asemenea, o informație cu multe semnificații, comunicată în adunarea de constituire a organizației proprii a Frontului Unității Socialiste de la I.A.S. — Insula Mare a Brăilei de către tovarășul Stan Sin Petru, secretarul comitetului de partid, care spunea: „Sîntem în aceste zile, ca niciodată în istoria unității, în măsură să raportăm că am executat cel mai mare volum de arături de toamnă, avînd create toate condițiile ca în următoarele zece zile să începem aceste lucrări. Este și răspunsul concret, prin fapte, al celor peste 300 de mecanizatori și lucrători din Insula Mare a Brăilei, care au fost primiți în ultima vreme membri ai organizației Frontului Unității Socialiste nou constituite”.

„Noi, femeile casnice, vedem în înființarea organizației proprii a Frontului Unității Socialiste, în cartierul nostru Brăileța 5, cum se materializează preocuparea și grija deosebită a secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a antrena masele de cetățeni atît la dezbaterile problemelor politice, sociale și economice, cit și la conducerea propriu-zisă a societății — spunea noua președintă a organizației proprii a Frontului Unității Socialiste din acest cartier, Vasilica Gheorghie. Și, după cum vedeți — am găsit-o într-un grup de cetățeni, marea majoritate recent primiți membri ai organizației din cartier — noi am și trecut să realizăm prin propria muncă o parte din obiectivele cuprinse în programul adoptat. Pe aceste locuri urmează să se construiască un nou cartier de locuințe destinat, așa cum a indicat tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul ultimei ședințe de lucru din județul Brăila, muncitorilor marii uzine „Progresul”. Noi, cetățenii, ne-am angajat să îi sprijinim pe constructorii cu muncă patriotică pentru a grăbi cit se poate înfăptuirea acestei indicații date de secretarul general al partidului, pentru că știți cum este: „cînd forțele sînt unite, și munca este mai rodnică”. Această emulație, aceeași dăruire am întîlnit-o și la sate, unde noi membri ai organizațiilor proprii ale Frontului Unității Socialiste au trecut la muncă concretă chiar din primele zile de la constituire pentru realizarea obiectivelor pe care și le-au trecut în programele de lucru. „În comuna noastră sînt mulți oameni harnici, spunea învățătorul pensionar Dumitru Mihai, președintele comitetului organizației proprii a Frontului Unității Socialiste, constituită recent în comuna Galbenu. Ceea ce spun eu dealtfel se și vede aici pe șantier, cînd am ieșit cu toții să dăm o mînă de ajutor la terminarea căminului cultural, în care vom organiza în această iarnă multe acțiuni cultural-educative.

Mulți dintre cei pe care îi vedeți muncind aici sînt primiți recent membri în lividulari în organizațiile Frontului Unității Socialiste. Sînt convins că și la înfăptuirea celorlalte obiective pe care ni le-am propus în programele adoptate, vor răspunde cu același entuziasm”.

VIORIEL CHIURTU ■

Oamenii muncii se proclamă cu miile, membri ai organizațiilor proprii ale F.U.S.

Vin la I.M.G. București pentru că de la 1 decembrie și pînă în ziua documentării noastre pentru acest reportaj, peste 1 200 de oameni ai muncii, nemembri de partid, dar cu partidul în suflet, au solicitat prin cereri scrise și semnate cu propria mînă și cu propria inimă, să fie primiți membri în organizațiile proprii ale Frontului Unității Socialiste. Cine și ce i-a determinat pe acești oameni să opteze pentru această nouă ipostază a statutului lor, să devină membri ai acestor noi organizații?

Ne aflăm într-unul din atelierele serviciului mecano-energetic și stăm de vorbă cu Dumitru Uțaru, 54 de ani, născut în Vornesti (Dimbovița), om înțelept și blind credem noi după cum îi sună vorba, după sinceritatea cuvintelor, care a transmis sfaturile și cunoștințele sale altor 22 de tineri, buni și foarte buni și ei acum, și care a solicitat să fie primit în rândurile membrilor organizațiilor proprii ale F.U.S., pentru că, ne mărturisește, voi putea să-mi spun părerea despre munca și viața noastră în mod organizat, democratic, pentru că știu că se va ține seama mai mult de propunerile, de cunoștințele mele, firește, atunci cînd ele se vor dovedi valoroase. Știu multe despre meserie și vreau să le împărtășesc tinerilor, zice. Eu, cu toate că nu mă consider prea bătrîn, sînt gata să ofer celor care vin după mine cunoștințele căpătate în 54 de ani de viață și de meserie. Cum să vă spun eu, să nu-mi pară cuvintele fără inimă, cînd aparțin unei organizații profund umane și profund democratice cum este și va fi și organizația noastră, simți parca o mai mare siguranță în orice faci, simți că devii mai util întreprinderii în care lucrezi, mai folositor oamenilor.

Dialogul meu continuă acum cu Aurelian Alexandru, inginer, 28 de ani, născut în Tifești (Vilcea), absolvent al Institutului politehnic București, secția mașini unelte:

— Am cerut să fiu înscris în organizația proprie a F.U.S., din secția întreținerii și reparații, din proprie convingere, pentru că sînt și secretarul Comitetului U.T.C. pe sectorul prelucrării mecanice, și m-am gîndit că trebuie să fiu și un bun exemplu pentru tinerii din jurul meu. În organizația proprie a F.U.S., din secția noastră au intrat numai oameni foarte buni, meseriași de înaltă calificare și specialitate de la care noi, tinerii, nu putem învăța decît lucruri bune și foarte bune. Pe astfel de oameni, organizația de partid se poate sprijini mai mult acum, pentru că vom activa și noi într-un cadru organizat, democratic,

vom putea hotărî și decide și noi asupra propriei noastre activități.

Întreprinderea aceasta care te încarcă de mîndrie patriotică este „masă și casă”, după cum ni se spune, și pentru doi dintre copiii țaranului Dumitru Gheorghiu, din comuna Săgeata (Buzău). Unul dintre cei doi este Traian Gheorghiu, celălalt este sora sa, muncitoare tot la I.M.G., amîndoi membri ai organizației proprii F.U.S. Traian are 47 de ani, a lucrat 20 de ani la Întreprinderea „Progresul” din Brăila, iar de 5 ani e aici, chemat laolaltă cu alți muncitori de către un ministru, pentru că aici industria românească avea mai mare nevoie de ei. Traian mai are trei luni și termină școala de maiștri, posibilitate pe care i-a oferit-o întreprinderea, timpul pe care el îl trăiește, țara la a cărei temelie el și oamenii echipei lui pun umărul, s-o facă mai frumoasă și mai bogată, mai puternică economiceste.

— În curînd, zice Traian Gheorghiu, o să avem Conferința organizațiilor proprii ale F.U.S. din întreprindere; mă gîndesc să fac, printre altele, și următoarea propunere: să amenajăm aici, în secție, o baie pentru încălzirea rulmenților. Nu cerem fonduri, o amenajăm singuri, numai să o trecem în planul activității noastre, să pornim în mod organizat la amenajarea ei, în binele calității produselor noastre.

Gîndurile cu care oamenii solicită să se înscrie în organizațiile proprii ale F.U.S. sînt acestea, legate de munca lor, mereu mai eficientă și mai de calitate, de viața lor, mereu mai îndestulată și mai demnă, legate de destinul lor, mereu mai luminos, mai concret optimist. Cînd Nicolae Badea, secretarul comitetului de partid pe întreprindere, mi l-a recomandat pe Adrian Popa, un inginer foarte tînăr, 27 de ani, ca fiind președintele uneia dintre cele 12 organizații proprii ale F.U.S., nu-mi venea parcă să cred. A trebuit însă să cred, pentru că am întîlnit printre membrii acestor organizații foarte mulți tineri, entuziaști și îndrăzneți, încrezători și cutezători, tineri, care, prin toate atribuțiile și calitățile tineretii, conferă acestor organizații vigoare, ele tînzînd să devină, așa cum și-au propus, adevărate școli de formare a oamenilor, de modelare a conștiinței lor, de emancipare umană. De aceea oamenii muncii continuă să solicite să fie primiți în rîndul acestor laboratoare de forjare a conștiințelor, a acestor organizații, adevărate tribune democratice de la care fiecare om al muncii să-si poată rosti deschis și răspicat cuvîntul, zăcărele despre mersul nostru înainte:

— Chiar acum, zice inginerul Adrian Popa, a venit la mine organizația de grupă sindicală, tovarășa Luiza Costache, și mi-a mai adus cîteva cereri. Zilnic primim noi cereri.

— Ce cuprînd, în general, programele de activitate?

— Măsuri care mobilizează oamenii la realizarea exemplară a sarcinilor de plan, care creează condiții concrete de realizare a acestor sarcini, aspecte ale conlucrării mai bune cu organizațiile de sindicat și U.T.C., măsuri privind activitatea cultural-educativă, sportivă. Uite, printre altele, noi ne-am propus să vizităm Muzeul de istorie a partidului și Muzeul de istorie a municipiului București, să avem unele dezbateri pe marginea unor Legi, decrete, Hotărîri ale Consiliului de Miniștri, pe marginea chiar a unor decizii ale Comitetului Executiv al Consiliului popular al Capitalei sau al sectorului. Ne vom îngriji, în viitor, de unele acțiuni în legătură cu alegerile de deputați, de dotarea circumscripțiilor electorale, întocmirea listelor de candidați la deputație, de verificarea listelor, de mobilizarea oamenilor la adunările cetățenești.

N. GRIGORE MARĂȘANU ■

Un front adevărat și puternic

Colectivul Întreprinderii textile „Dacia” din București — unitate reprezentativă a industriei noastre ușoare, binecunoscută nu numai în Capitală ci și în întreaga țară — a trăit, joia trecută, bucuria prilejuită de un important eveniment: conferința pe unitate a organizațiilor proprii ale Frontului Unității Socialiste.

Erau orele două după-amiază, cînd sala de ședințe a întreprinderii devenise mult prea repede neîncăpătoare. Un însemnat număr de femei, muncitoare frunțase, muncitori tineri și vîrstnici, ingineri, tehnicieni, planificatori și economiști, membri ai conducătorilor celor cinci organizații proprii ale F.U.S., constituite nu demult, au venit aici să ia parte la prima lor conferință. Lucrările au început într-o atmosferă propice, de entuziasm și fermitate revoluționară. În deschidere, în cadrul primului punct al ordinii de zi, inginerul Nicolae Vasiliu a prezentat o scurtă informare.

Au luat apoi cuvîntul mai mulți membri ai organizațiilor proprii, printre care Olga Petrescu, funcționarul Gheorghie Popa, Mihai Banu, tehniciana Doina Barus, ingineria Aurelia Presconițoiu, filatoarea Maria Crăciun, tehnicianul Ion Ghișescu și operatoarea Manuela Simion. „Sînt bucurioasă — spunea filatoarea Maria Crăciun — că, încă o dată astăzi, cînd sîntem chemați să ne alegem comitetul, simțim grija permanentă a conducerii partidului nostru, personal a secretarului general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a găsi noi posibilități și forme de participare a noastră, a celor mulți, la întreaga viață social-politică a țării”. „Alegerea comitetului F.U.S. pe întreprindere ne îndeamnă să ne unim și mai strîns forțele, să participăm mai activ și mai organizat, și noi cei care nu sîntem membri de partid, la îndeplinirea sarcinilor trasate de partid, de a ne spune deschis și liber părerea asupra măsurilor, tuturor deciziilor importante ce privesc viața și activitatea colectivului din care facem parte, de a participa nemijlocit la înfăptuirea lor” — a spus, printre altele, țesătoarea Olga Petrescu.

Gheorghie Popa, șeful serviciului desfăcere, înscris printre primii în organizația proprie a F.U.S., a arătat, la rîndul său, „Eu vîd în cea mai largă organizație din sistemul democrației noastre socialiste un adevărat și puternic front, prin care, umăr la umăr, toți cetățenii patriei noastre, indiferent de naționalitate, indiferent că sînt membri sau nemembri de partid, participă la fericirea propriei lor vieți, la făurirea propriului destin. În tot și în toate avem drept exemplu luminos activitatea neobosită a tovarășului Nicolae Ceaușescu, bărbatul viteaz și înțelept, cel mai iubit dintre fiii țării. Mă angajez să-mi dedic toate puterile, întreaga mea capacitate de muncă îndeplinirii tuturor sarcinilor de producție și obștești ce îmi revin”.

Deigur, spațiul nu ne permite să reproducem aici toate cuvintele rostite la conferință. Am reținut, în schimb, bucuria nedismulată, căldura și interesul cu care au fost primite, și de această dată, propunerile de îmbunătățire a organizației F.U.S. și de creștere a rolului său în viața social-politică a țării, aprecierea activității remarcabile, caracterizată prin neasemuit devotament și deplină dăruire, a secretarului general al partidului, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Frontului Unității Socialiste.

MIHAI IORDACHE ■

Programul de muncă, de dezvoltare economică și socială a țării

(Urmare din pagina 1)

reduse, încărcîndu-le, firește, la capacitate, în toate cele trei schimburi. În același timp, va trebui să folosim mai bine timpul de lucru, să eliminăm întreruperile mai ales prin executarea reparațiilor de calitate. Cu alte cuvinte, totul, adică reușita celor ce ne-am propus, depinde de noi și numai de noi.

În agricultură, ramură de bază, prioritară în acest cîncin, ca și în cîncinul viitor, unitățile vor fi dotate cu alte 14 800 de tractoare, 6 400 combine echipate cu diferite sisteme de recoltare a cerealelor, a porumbului și a altor plante tehnice, cu alte mașini și utilaje. Vor fi irigate 496 000 hectare, alte 231 000 hectare vor fi desecate și cultivate, iar pe alte 251 000 hectare se vor executa lucrări de combatere a eroziunii. Pămîntul țării, bun inestimabil, vatră a civilizației noastre socialiste și vatră a pînii, va fi mai bine gospodărit, prin aceea că se vor ara și cultiva toate terenurile, fiecare palmă de sol, în-

clusiv acele terenuri din incinta unităților socialiste. Ni se cere, deci, o nouă atitudine față de pămînt, bun de mare preț, sîntem obligați să ne amplificăm respectul pe care totdeauna românii l-au avut pentru pămînt. Prin această acțiune, de gospodărire mai eficientă și mai integrală a fondului funciar, suprafața arabilă a țării va crește cu 35 000 hectare.

În acest grandios program de acțiune, care este Planul național unic de dezvoltare a României, program de muncă și de emancipare națională, se vede nu numai năzuința înaltă a noastră, a românilor, se desprinde din el nu numai capacitatea noastră de dezvoltare, ci dincolo de toate prevederile, de toate cifrele și nivelurile stabilite să fie atinse, se oglindește vrednicia unui popor, se degajă din el acea forță unită, capabilă să imprime dezvoltării noastre ritm și consecvență în acumulare. Numai astfel, acumînd, numai astfel, sporindu-ne capacitățile care sînt destinate să producă bunuri, cit mai multe bunuri destinate poporului, emancipării sale, numai astfel vom deveni mai puternici, mai independenți economiceste, numai astfel vom putea atinge un grad tot mai înalt, mai total de integrare economică.

Toate aceste prevederi, stabilite în amănunt pentru fiecare domeniu de activitate, trebuie îndeplinite, depășite chiar; cer o mobilizare totală a forțelor, cer o respectare riguroasă a disciplinei muncii și a disciplinei tehnologice, cer din partea eroicei noastre clase muncitoare, a țărănimii cooperatiste, a tuturor oamenilor muncii, dăruire deplină în realizarea de zi cu zi a sarcinilor de plan.

Solemnitatea decorării tovarășului mil Drăgănescu cu prilejul împlinirii vârstei de 60 de ani

Marți, 18 decembrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a înmănat tovarășului Emil Drăgănescu, membru al C.C. al P.C.R., ministrul turismului și sportului, cu prilejul împlinirii vârstei de 60 de ani, Ordinul „Steaua Republicii Socialiste România” clasa I, conferit prin decret prezidențial, care menționează „contribuția adusă la înfăptuirea politicii partidului și statului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate”. Solemnitatea decorării, la care au luat parte tovarășii Elena Ceaușescu, tovarășii Ilie Verdeț, Iosif Banc, Emil Bobu, Cornel Burtică, Virgil Cazacu, Ion Coman, Nicolae Constantin, Ion Dincă, János Fazekas, Paul Niculescu, Ion Pășan, Dumitru Popescu, Virgil Trofin, Ștefan Voitec, Mihai Gere, Ion Ursu, a prilejuit sărbătoritul exprimarea unui cald omagiu adresat conducătorului partidului și statului nostru, celui mai iubit fiu al poporului român. „Întregul nostru popor — a spus tovarășul Emil Drăgănescu — știe foarte bine că marile succese din ultimii 15 ani — cea mai rodnică perioadă a realizărilor noastre — se datoresc și se leagă organic de ființa și munca dumneavoastră neobosită. Inșișurile deosebite care vă sînt proprii — înalta competență, clarviziunea politică, realismul și cutezanța în gândire, capacitatea de a analiza, într-o concepție creatoare, problemele multiple și complexe pe care le ridică transformarea revoluționară a societății românești — își găsesc expresia în realizările remarcabile obținute de poporul nostru, în lupta perseverentă pe care o desfășurați, pentru o lume mai bună, o lume a păcii,

colaborării și înțelegerii”. Totodată, angajându-se în mod solemn să slujească cu devotament Partidul Comunist Român, poporul și patria, sărbătoritul a exprimat conducerii partidului și statului nostru, personal tovarășului Nicolae Ceaușescu, mulțumirile sale sincere și profunda recunoștință pentru înalta distincție acordată.

În cuvîntul său de felicitare, conducătorul partidului și statului nostru a urât tovarășului Emil Drăgănescu succese tot mai mari în activitatea viitoare, multă sănătate, multă fericire, putere de a fi întotdeauna un soldat credincios al partidului, al cauzei socialismului. „Acordarea acestei înalte distincții — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — constituie o expresie a aprecierii pe care partidul o dă activității pe care ai desfășurat-o și o desfășori ca activist de partid și de stat în diferite sectoare de activitate — în cadrul conducerii partidului, al Comitetului Central, în guvern, în conducerea sectoarelor încredințate”. Subliniind rolul de mare însemnătate pe care îl au în prezent și pe care îl vor avea și în viitor turismul și sportul, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a exprimat convingerea că sărbătoritul va contribui în continuare „la înfăptuirea întregii noastre politici interne și internaționale, politică care pornește de la necesitatea dezvoltării continue a patriei, a ridicării bunăstării poporului, de la necesitatea realizării unei colaborări internaționale largi, a unei politici de pace, destindere și securitate, care condiționează pînă la urmă înfăptuirea Programului de edificare a socialismului și comunismului în România”.

P. MIHAI

ȘEDINȚA COMITETULUI POLITIC EXECUTIV AL C.C. AL P.C.R.

Prezdată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc miercuri, 12 decembrie 1979, ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., în care au fost dezbătute și aprobate proiectele Planului financiar centralizat și Bugetului de stat pe anul 1980, instrumente economice fundamentale, care asigură realizarea cu succes a sarcinilor actualului plan cincinal, ne întăresc convingerea că dezvoltarea patriei noastre se continuă cu forțe economice sporite, așa cum o știm prefigurată în noile și cutezătoarele Documente ale Congresului al XII-lea al partidului.

Elaborate sub îndrumarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, avînd la bază aplicarea fermă a noului mecanism economico-financiar, a Legii finanțelor, a noilor in-

dicatori economici, a propunerilor din bugetele de venituri și cheltuieli ale întreprinderilor, a măsurilor de reducere a costurilor de producție și creștere a eficienței economice, precum și a majorării retribuițiilor, pensiilor și alocațiilor pentru copii, Planul financiar centralizat prevede o creștere a beneficiilor unităților economice cu circa 24 la sută față de anul 1979, iar proiectul Bugetului de stat prevede, la rîndul său, o creștere a veniturilor cu 11,6 la sută și a cheltuielilor cu 10,3 la sută.

Datoria ministerelor, comitetelor executive ale consiliilor populare, centralelor industriale, întreprinderilor, dar mai ales datoria fiecărui om al muncii este de a acționa cu toată tăria, la locul său de muncă, pentru respectarea și împlinirea

practică a acestor prevederi. Este datoric patriotică a fiecărui om al muncii aceea de a gândi mai bine și mai economic, adică mai gospodărește, pentru ca munca lui să fie mai eficientă; să gîndească și să acționeze fiecare ca un adevărat proprietar și beneficiar al părții sale de proprietate din marea și prețuita proprietate comună a patriei socialiste. Vom dovedi astfel, nouă și urmașilor noștri, că știm să gospodărim avuția națională, că avem forța, știința și capacitatea de a dezvolta, de a duce mai departe marile cuceriri revoluționare pentru care s-au jertfit părinții și frații noștri.

Comitetul Politic Executiv a dezbătut și aprobat apoi propunerile făcute de Consiliul Național al Frontului Uniții Socialiste privind alegerile de deputați în Marea Adunare Națională și în consiliile populare, care vor avea loc la 9 martie 1980; a stabilit creșterea numărului de deputați în M.A.N. de la 349 la 369 și modificarea în acest sens a unor articole din Constituția Republicii Socialiste România și din Legea electorală, modificări care, împreună cu celelalte documente, au fost dezbătute și aprobate și de M.A.N. Urmare sporului natural al

populației, trecerii unor orașe în categoria municipiilor, numărul deputaților ce urmează să fie aleși în consiliile populare va înregistra unele modificări, modificări ce se încadrează în limitele minime și maxime prevăzute de Legea electorală pentru fiecare categorie de consilii populare. Va crește, de asemenea, în comparație cu alegerile precedente, numărul de circumscripții electorale în care vor fi depuse două candidaturi pentru fiecare deputat în M.A.N. și în consiliile populare. Aprobînd, totodată, măsurile organizatorice privind delimitarea circumscripțiilor electorale, depunerile de candidaturi, pregătirea și desfășurarea campaniei electorale, toate acțiunile politice și culturale ce vor fi întreprinse în această perioadă, apreciînd că alegerile de deputați de la 9 martie 1980 constituie o nouă expresie a largului democratism ce caracterizează societatea noastră socialistă, Comitetul Politic Executiv cere tuturor organizațiilor de partid județene, municipale, orașenești și comunale, tuturor organizațiilor F.U.S. să desfășoare o intensă activitate politică pentru aplicarea în practică a acestor prevederi.

GR. NICOLAE

SESIUNEA MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

S-au încheiat lucrările sesiunii a zecea a celei de-a șaptea legislaturi a Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România. Evenimentul, amplu relatat de presa cotidiană scrisă, la radio și televiziune, a polarizat atenția și interesul întregii țări, cu atât mai mult cu cît el s-a petrecut la începutul noii perioade de puternic avînt social-economic inaugurată de Congresul al XII-lea al P.C.R., în preajma unui an nou, hotărîtor pentru îndeplinirea actualului cincinal și pregătirea optimă a celui ce vine, marcînd o etapă de mare însemnătate în înfăptuirea Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, a celorlalți tovarăși din conducerea de partid și de stat, a unui însemnat număr de invitați și a unor șefi de misiuni diplomatice acreditați la București, înaltul for legislativ al țării a luat mînt în dezbateri, în lumina hotărîrilor istoricului Congres din noiembrie, Planul național unic de dezvoltare economico-socială și Bugetul de stat pe anul 1980. De remarcat, așa cum dealtfel au reliefat expunerile, rapoartele, corapoartele prezentate și luările de cuvînt ale deputaților, că la temelia prevederilor planului și bugetului pe anul următor stau succesele remarcabile obținute în perioada 1976—1979, sintetizate în Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu celui de-al XII-lea Congres al partidului. Realizările te au asigurat creșterea și modernizarea forțelor de producție pe întreg cuprinsul țării, sporirea considerabilă a avuției naționale, ridicarea bunăstării materiale și spirituale a tuturor oamenilor muncii. Planul și bugetul pe anul viitor, la fel ca toate proiectele și realizările economico-sociale din ultimul deceniu și jumătate, poartă amprenta gândirii economice și social-politice a secretarului gene-

ral al partidului, a caracteristicilor stilului său revoluționar de activitate, a excepționalei sale capacități de a canaliza energiile întregului popor și potențialul material al țării într-o unică direcție, în vederea accelerării progresului patriei noastre. Ele se întemeiază pe hotărîrile și celelalte documente adoptate de Congresele al XI-lea și al XII-lea ale P.C.R.

Acționînd în spiritul profundului democratism ce caracterizează orînduirea noastră, înaltul for legislativ a dezbătut, totodată, acte normative de mare importanță, care concurează la perfecționarea sistemului nostru electoral, asigură mai buna reprezentare a cetățenilor țării, de către deputați, în Marea Adunare Națională și în consiliile populare, precum și îmbunătățirea organizării și activității consiliilor populare județene și birourilor permanente ale acestora. Concret, acestea se referă la: 1. Modificarea articolului 44 din Constituția Republicii Socialiste România, în sensul prevederii că deputații Marii Adunări Naționale se aleg pe circumscripții electorale, potrivit normei de reprezentare stabilită prin decret al Consiliului de Stat; această modificare va da posibilitatea ca, în raport de creșterea populației, la alegerile din martie 1980, pe baza normei de reprezentare de un deputat la 60 000 de locuitori, să se majoreze numărul deputaților în Marea Adunare Națională de la 349 la 369; 2. Modificarea unor prevederi din Legea electorală a Republicii Socialiste România nr. 67/1974, în sensul propunerii ca data alegerilor de deputați în Marea Adunare Națională și în consiliile populare să se stabilească de către Consiliul de Stat, cu cel puțin 45 de zile înainte, față de 60 de zile cum este în prezent. În raport de această propunere, în proiectul de lege se prevede, de asemenea, reducerea termenelor cu privire la efectuarea unor lucrări

pregătitoare pentru delimitarea și numearea circumscripțiilor electorale, precum și a termenelor pentru confirmarea comisiilor electorale de circumscripție și ale secțiilor de votare; 3. Modificarea unor prevederi din Legea nr. 57/1968 de organizare și funcționare a consiliilor populare; 4. Modificarea unor prevederi din Legea nr. 10/1973 privind Comitetul pentru Problemele Consiliilor Populare; 5. Proiectele de legi pentru aprobarea decretelor cu putere de lege emise de Consiliul de Stat.

Forul legislativ suprem a votat, în unanimitate, Legea pentru adoptarea Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1980 și Legea pentru adoptarea Bugetului de stat pe anul 1980. De asemenea, au fost adoptate: Legea pentru modificarea articolului 44 din Constituția Republicii Socialiste România; Legea pentru modificarea unor prevederi din Legea electorală a Republicii Socialiste România nr. 67/1974; Legea pentru modificarea unor prevederi din Legea nr. 57/1968 de organizare și funcționare a consiliilor populare; Legea pentru modificarea unor prevederi din Legea nr. 10/1973 privind Comitetul pentru Problemele Consiliilor Populare; Legea pentru aprobarea decretelor cu putere de lege emise de Consiliul de Stat. A fost aprobat, apoi, Raportul privind controlul exercitat de Consiliul de Stat în legătură cu aplicarea și respectarea legilor.

Sesiunea de joia și vinerea trecută a parlamentului a adoptat, așadar, legi și alte acte normative necesare mersului nostru înainte pe drumul strălucit jalonat de Congresul al XII-lea. Ea dobîndește o semnificație în plus prin aceea că a încheiat cea de-a VII-a legislatură a Marii Adunări Naționale. Vineri dimineața a avut loc ultima ședință. În perioada ultimilor cinci ani, organul suprem al puterii

de stat a desfășurat o activitate de însemnătate deosebită pentru dezvoltarea patriei noastre socialiste. Retrospectiva celei de-a șaptea legislaturi, sintetic conturată cu prilejul ultimei ședințe de către președintele Marii Adunări Naționale, demonstrează că în această perioadă au fost dezbătute și adoptate legi importante în toate domeniile, ceea ce a contribuit la perfecționarea continuă a conducerii științifice a societății, creșterea nivelului de trai al oamenilor muncii, dezvoltarea și adîncirea democrației socialiste, întărirea patriei. Deputații și-au îndeplinit cu cinste mandatul încredințat; ei au adus în forul legislativ suprem cuvîntul maselor de oameni ai muncii, au participat activ la dezbaterile și realizarea obiectivelor fundamentale înscrise în preocupările Marii Adunări Naționale, au menținut o permanentă legătură cu alegătorii pe care i-au mobilizat la traducerea în viață a legilor adoptate. Activitatea rodnică desfășurată de comisiile permanente, precum și eforturile depuse de parlamentarii români pe plan extern, în spiritul politicii externe promovate cu consecvență de partidul și statul nostru, pentru pace, colaborare și cooperare cu toate popoarele, au contribuit la stabilirea unor relații strînse cu parlamente din numeroase țări de pe toate continentele. Așa după cum sublinia și președintele forului legislativ suprem al țării, anul 1979 a intrat în marea istorie a patriei noastre prin sărbătorirea a 35 de ani de la revoluția de eliberare națională și socială a țării, și îndeosebi datorită celui de-al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român. Prin documentele dezbătute și aprobate, cel mai înalt for al comuniștilor români a apropiat și mai mult perspectiva luminoasă conturată de Programul partidului de a ridica România în rîndul țărilor avansate ale lumii.

MIHAI STĂNESCU

(Urmare din pag. 1)

În Negrești, al doilea în Satu Mare, dar nu au uitat că poartă în sine și în suflet emblema acestui loc adevărat. Adevărul despre Racșa îl desprindem la început din fotografiile document insoțite fiind de aureola cuvintului spus de Ioniță G. Andron. Să ne reîntoarcem pentru un timp în atelierul fotografic (avocat de meserie) pentru a purcede în istoria acestei așezări, care este marcată până la strălucire de prefacerile contemporane. L-am lăsat să-mi povestească ceea ce eu vedeam cu ochii. Vechii daci aveau sanctuare de rit, aici am văzut și simțit un loc de aducere

În Racșa, fiul satului, Ioniță G. Andron, i-a fotografia pe „Sfetnicii lui Decebal“.

Începînd cu anul 1933, el a cuprins, în peste 60 000 de clișee, istoria dăinuirii noastre aici, așa cum se vede ea în port, în statură, în priviri. Aici, în

RACȘA — VATRĂ DE NEAM

aminte. Ei, am văzut și eu, ca de puține ori cum istoria se trăiește. Aici i-am văzut pe „Sfetnicii lui Decebal“, oameni din Racșa, în mărime naturală, unde cuvintele au tăcut și imaginea a vorbit. Dar să nu-l uităm pe autorul fotografiilor care acum ne vorbește :

„Asta-i Măria lui Chirilă cu coconu Gheorghe. Știi cine e? E Bălaj, cu care vom merge la Racșa. Vezi pruncul? E Iacobutu lui Horu lui Brii în brațe la mă-sa. Nu de mult m-a chemat acest cocon la nunta feciorului lui. Dar să nu scrii asta că pentru prima dată nu am putut să merg la oamenii pe care-i vezi. Asta-i Văsiu lui Ionu lui Dănilă care atunci cînd l-am fotografiat mi-o zis cînd m-o văzut cu aparatul : „De ce îndrepti spre mine scula aceea nemțească“. Omul făcuse primul război mondial și după ce s-a întors acasă la plug și sapă, aparatul semăna cu luneta de artilerie. Se vede și în fotografie: groază, disperare și în sufletul lui pace. Apoi tot aici am văzut imaginea unui tînar din Cămirzona care ducea un tăciune în pădure la oi și sufla în el să nu se stingă. Era păcurar și pesemne i s-o stins focul din vatră. Apoi pentru un moment ne-am îndreptat ochii spre documente. Un document, grăpat de vreme, al lui Alexa Feher născut în 1844 în comuna Racșa. A făcut stagiul militar la regimentul 5 infanterie din Satu Mare la compania 43 timp de 10 ani, 9 luni și 14 zile și a luat parte la războiul din 1877. Documentul este datat 1 ianuarie 1978. Ioniță G. Andron a făcut fotocopie după un veac. Adică un veac de cutremure. Dar să nu-l uităm pe omul care a făcut memoriul satului Racșa prin fotografii. L-am ascultat : „M-am născut în 1917, 17 aprilie, la Racșa. Am descoperit lumea în satul meu, lumea fiind cît vedeam cu ochii : adică satul. Am cunoscut dealuri și văi, obcine și poiene înainte de a le străbate. Vinătorii din Racșa le povesteau. Cînd am crescut mai mare și le-am bătut cu piciorul eu treceam pe drumuri cunoscute. Tata s-a îndurat și mi-a cumpărat un aparat de fotografiat. Ei, din 1933 am documentat din Racșa. Peste 60 000 de clișee...“

L-am întrebat pe Ioniță G. Andron care este cea mai veche imagine pe care o păstrează : „Apoi cea mai veche imagine pe care o am și n-o s-o vedeți niciodată este cam pe la vîrsta de 2 ani, cînd i-am pus mamei flori de măr pe obraji și avea obraji plîși. Numai mai tîrziu am priceput totul. Era în vremea războiului pe la sfîrșit. Trupele de ocupație au venit și la noi acasă, că au fost înștiințate că tata are scrisori cu dungă tricoloră. Erau scrisori de la frații români din România. Tata a simțit necazul și pină ei au răsturnat casa

el s-a furișat spre deal. Cînd au dat peste acte l-au căutat. Au tras după el dar s-a nimerit că în învălășeala aceea a venit un soldat care a strigat că trebuie să se retragă. Apoi tata a ieșit la podul Tălnii, unde era singurul loc unde mai puteai afla o veste despre lume. A venit un roșior cu calul în spume și l-a întrebat dacă mai sint trupe dușmane. Cînd au văzut că-i român și se limpezește lumea, tata și

cu cîțiva săteni au stat pe locul acela și au plîns. Poate aceste povești adevărate m-au îndemnat să nu tac cu imaginea.“

Dacă pînă acum am vorbit despre Racșa din fotografiile acestui statornic slujitor al imaginii, am intrat în casa gospodarului Ioan Betea, delegat sătesc, care la cei 70 de ani nu ostenește, conduce și mașina și gospodărește satul. Așa am aflat că Racșa este o așezare cu peste 700 de

fumuri, cu peste 350 de case noi, că răcoșenii sint mineri de frunte în bazinul bălănean, lucrători la I.A.S. Seini, la Întreprinderea de in și cîneapă din Negrești. Cele 24 de cadre didactice lucrează la învățarea coconilor din acest sat oșenesc. Io Betea este numit de săteni „șeful de șarțier al satului“ pentru că alături de Boj Văsiu a lui Indrei (care a făcut un spectacol răsunător cu „Nunta oșenească“ Balaș Ion a Petrii Hideanului, Floacă Ioan a Tomiții Lechii, Ștefan Crăciun, Vasile Crăciun a Nicluții, au în sat suprema lege a omeniei și a bunului mers spre progres.

Tot aici, în Racșa, în vatra de istorie și neam, judecă bunul mers al satului bătrîn Neamț Toader a lui Toaderu lui Văsiu lui Ion a Tomii, singurul supraviețuitor din fotografia „Sfetnicii lui Decebal“, Ion Păun și Moșu Gheorghicuț, care a bătut continentele, l-au purtat vremurile peste mări și țări dar a venit din nou în Racșa. Are 97 de ani și-i cel mai sugubă om, vîoi oșan, că dacă l-ai pune poate a juca oricînd.

Racșa nu începe, nici nu se termină aceste rînduri. Am lăsat-o așezată, după cum o știe lumea, pe patru văi, Dada Tîncușa, Valea de Mijloc și Valea Lupuluș așezată pe cele șapte coline (parcă ne a ducem aminte de Roma) care se cheamă Duboieni, Văleni, Durdileni, Ulița Lungă Știoseni (asta a fost întemeiată de o femeie, pe care o cheama Știoasa, adică ști-mulțe, înțeleaptă cu alte cuvinte), Dol Racșa Nouă, și am ieșit încet mai spre seară pe lingă casa lui Vasile Berinde care și-a făcut prima casă cu etaj în sat, să nu tulburăm nimic din ce-i frumos și adevărat. Motiv pentru care nu închei aici aceste rînduri, ci zic că aici se poate medita despre istorie și prezent. Să o facem

Deși de o celebritate consacrată dincolo de universul — nu întotdeauna îngust — al indeletnicirii lor, există oameni care refuză să creadă că gloria îi aurește prin isprăvi ieșite din comun, din pacea zilei și seninul muncii noi, prin capete mai ascuțite decît ale altora, ci sint convinși, într-o cumsecădenie organică, omenoasă, că, în rînd cu semenii lor, ei pur și simplu își fac datoria, faima fiind ceva foarte relativ, adică o particularizare și o nominalizare a unor calități obișnuite. Astfel, zice Petru Sfercocea, mairu principal la furnalele reșițene — om cu brațul tare ca fierul și cu mintea iute ca oțelul — înaltul titlu pe care din 1971 îl poartă în inimă și în conștiință, acela de „Erou al Muncii Socialiste“, răsplătește, deopotrivă, truda și priceperea sa, dar și — sau mai ales — truda și priceperea, însumate, ale ortacilor săi de la cele două furnale ale Combinatului siderurgic Reșița, argumentul cu nr. 1 găsindu-l în realitatea limpede că el singur n-a putut și nici că va putea să muncească în locul celorlalți, 500 în total. Că așa i s-a întipărit în crez o dovedește și interviul pe care i l-am propus încă acum vreo doi ani și pe care, atunci ca și acum, l-a „retezat“ din fașă, doar că, de data asta, reporterul i-a furat vorbele și a construit ceea ce este articolul gazetăresc. Îmi spunea întruna „noi“ și nu „eu“, „furnaliștii“, „colegii“ și nu „Sfercocea“; e drept, cuvintele-i sint rare și zgîrcite cu propria-i identitate, privirea-i e atît de curată și sinceră, încît reporterul ar fi fost caraghios să insiste cu idei precum : „Bine, de acord că ceilalți sint plini de izbinzi, eroi ai muncii cotidiene, dar vorbiți-mi numai despre Petru Sfercocea, Eroul“. M-a lăsat să privesc o șarjă, explozia fontei scursă din furnal cu tunete și fulgere, pîrîntul incandescent al materiei ce curgea stropind scintile prin canale zguroase spre oalele acelea imense. Omul — Sfercocea ori altul — mișcîndu-se prin etajele clădite în jurul furnalului, ca schelele viitoarelor și nesfîrșitelor turnuri, părea o vietate mărunță, un pitic lingă un monstru prins în chingi de metale și cărămizi refractare.

„Străinilor, ca dumneata, li se pare munca noastră o jucărie de-a artificile, adică torni minereu în capul furnalului, iei cite-o lingură de fierură, mai privești clocoțel printr-un ochian, să nu-ți frigi ochii și carnea, apoi apeși pe-un bumb, tîntești dopul și atîta îl pocnești pînă-l faci tîndări, ca să curgă fonta, ca să ne pîrlim hainele și părul și să dansăm... Glumesc... Vreau să spun că nu e nimic complicat, că noi, aici, ca și alții, ne facem mese-

ria. Muncim...“ (Nu mi-a vorbit așa, ci, mi s-a părut, mă dojeana, cuvintele înțelegîndu-i-le din tăcerea blîndă și din zîmbetul domol).

Mi-a spus : „Eu mă gîndesc adesea ce greu e să fii minier. Sau aviator. Sau marinar. Sau linior. Nu mi-ar fi plăcut. Ba, m-aș obișnui, dacă n-ar fi teama, pericolul morții“. „Un furnal nu poate sări în aer?“ „Poate, cum să nu poată. Dacă lichidul din el ar străpunge zidăria refractară sau mantaua metalică“. „S-a întimplat?“ „În '63, cînd zidăria era încă de șamotă; acum sint blocuri

BRAȚUL TARE CA FIERUL, MINEA CA OȚELUL

carbonice, mai rezistente“. „Și-ați putut face ceva?“ „Nici nu vreau să-mi amintesc. Am redus pagubele, am muncit să reparăm furnalul și să reaprindem focul“. „Cînd se imbolnăvește un furnal?“ „Cînd materia primă e de slabă calitate și cînd noi, furnaliștii, muncim prost“. „Și agregatul dă semne clare de boală?“ „Și noi, ca pediatrii, detectăm afecțiunea nu după dureri declarate, ci după un fel de scîncete. Simțim necazul. Cam așa... Dacă tușește, dacă are febră, amețeli... Nu, nu glumesc...“ „Ați făcut vre-o invenție?“ „Nici n-am visat și nici nu vizez, fiindcă ideea ne poate veni oricînd, fără planuri de cercetare. Furnalul e prea conservator, suportă cam greu noul, adică are numai cunoscute, e bătrîn și uzat. Dar altul ca el nu e în siderurgie. Încă! Noi, cei de-aici, i-am adus îmbunătățiri, un fel de inovații, la zidirea oalelor de fontă, la igheaburi. Nimic deosebit...“ „Tovarășe Sfercocea, de ce nu vorbiți de inițiativele de mare eficiență pe care le-ați iscălit și dumneavoastră?! Vi le reamintesc — creșterea conținutului de fier în încăcătura furnalului; ridicarea temperaturii aerului cald la 1150°C; creșterea presiunii de lucru la gura furnalului, de la 0,7 atmosfere la o atmosferă; înlocuirea unei cantități de cocs cu gaz metan; îmbogățirea aerului insuflat cu oxigen“.

„E normal să gîndim și noi, să propunem sau să aplicăm soluții noi. Dar nu-s ale mele, chiar dacă unii mă dau pe mine ca autor. Mi-am spus și eu părerea, cu oricare altul. Aș putea zice că sint ideile lui Dijmărescu, care a muncit și la furnale și n-a trecut p-acî ca gîscă prin apă... Da, Dijmărescu iubește fonta și oțelul ca pe ochii din cap. Încă în '71, cînd ne era șef de secție, am făcut 700 000 de tone, de spunea lumea că sintem nebunii Stăeam aci zi și noapte, cu Liubimirescu, cu Roșianu cu Kapornay, cu Lopătiță... Trebuie să plec, o clipă“.

Și clipa s-a făcut un ceas întreg; Petru Sfercocea a trecut la furnalul celălalt, învecinat pe „parapeți“; am mai tresărit la spargerea unui dop ce destupa triumful unei șarje și m-am bucurat ca și altădată că pot saluta cu propria-mi tresărire nașterea metalului în care industria își dovedește rostul și puterea.

„M-ați întrebat de invenții... Și noi, și oamenii de știință, ar trebui să ne gîndim serios la ieftinirea costului combustibilului. N-ar fi rău să se încerce și influența insuflării vaporilor de apă prin gurile de vînt. Ar fi necesare materiale refractare care să permită în instalațiile de aducere de la caupere creșterea temperaturii aerului la peste 1400°C. Cam astea ar fi pentru început“. „Și pentru sfîrșit?“ „Nici vorbă de așa ceva! Iată, cînd a vizitat furnalele reșițene, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a interesat în mod special de consumul de cocs, știind foarte bine că aceasta e bătălia supremă a metalurgiei. 35—40 la sută din prețul fontei înseamnă arderea cocsului. După cum sublinia secretarul general al partidului în Raportul prezentat Congresului al XII-lea, acest mare eveniment politic românesc, în viitorul cincinal siderurgia se va dezvolta într-un ritm de peste 7 la sută, iar în '85 producția de oțel va fi de peste 20 milioane tone. Dar va fi un cincinal în care calitatea va sta pe prim-planul muncii și în metalurgie. De aceea trebuie să căutăm — și să găsim — posibilități pentru creșterea proporției de cărbuni inferiori în rețeta fabricației cocsului și, paralel, reducerea importului de cărbuni cocsificabili. „Observ că nu mai sinteți taciturnul de la început“. (Zîmbește.) „Sint probleme deschise, care trebuie rezolvate. Le-am și discutat în adunările oamenilor muncii, ale comitetului nostru de partid“. „Al cărui secretar sinteți?“ „Dar nu ne vom mulțumi cu simpla lor dezbatere, ci le vom găsi soluții. Veți avea ce scrie, dacă mai treceți pe la noi“.

TEODOR BULZA

Cuget, deci exist

Un model de gândire

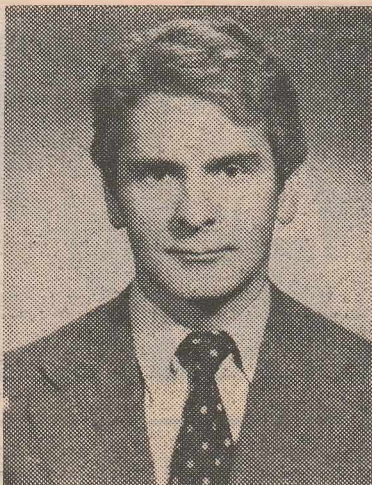
A apărut, nu demult, o carte care justifică din plin titlul rubricii noastre: volumul **Dimensiuni umane** semnat de Dumitru Ghișe. Autorul este unul dintre gânditorii noștri de azi care abordează cu mult curaj problemele spinoase ale filozofiei în contextul epocii actuale. Lucrarea îl dezvăluie ca pe un pasionat al ideilor, căutate în operele altora sau izvorite din propria sa cugetare. În permanență se simte în ceea ce scrie fervoarea cu care își îndeamnă gândul să cuteze să afle cit mai mult. Dealtfel, un compartiment al cărții, intitulat **Soliloquiul** înfățișează cu lux de amănunte procesul complicat și fascinant prin care se ajunge la formularea unei idei. Astfel de pagini au dramatism, se citesc cu suflarea tăiată, fiindcă nu ni se mai oferă ca pe tavă soluții ci ne este descris cu mărimie drumul parcurs până la cunoașterea lor. La fel de pasionante sînt și interviurile pe care autorul le-a inclus la sfîrșitul cărții și care îl înfățișează pe autor netulburat în fața nici unei întrebări, oricît de dificile, și răspunzînd meticolos, ordonat, înlănțuindu-și frazele după o logică impecabilă. Aceasta este o calitate de bază a discursului susținut de Dumitru Ghișe: marea lui coerență, rezultată dintr-o judecată clară, dintr-o evaluare exactă a chestiunilor discutate. Iată un model de gândire ce trebuie admirat fără rezerve pentru felul riguros în care meditează și își comunică descoperirile. Dumitru Ghișe dorește să-și împărtășească experiența contemporanilor deoarece nu crede că filozofia este doar un scriitor și rafinat „joc cu mărgelile de sticlă” ci o armă necesară omului în lupta lui de a se transforma și de a transforma realitatea. Cartea sa este o anchetă susținută cu abilitate în legătură cu destinul stăpînului planetei. În prima secțiune a volumului — **Dimensiuni umane** — el își adună într-un montaj ingenios argumente capabile să încununeze omul cu toate privilegiile cuvenite unui asemenea rol. Complexitatea ființei umane este evidențiată cu strălucire. Autorul arată limpede că ea nu se poate manifesta pe deplin decît în condițiile societății socialiste. Sînt invocate în sprijinul tezei sale nume ilustre de filozofi. Teorii retrograde, cu influențe nefaste, care circula în epocă, au parte de o critică severă. Informația autorului este temeinică și la zi. Ideile gânditorului român sînt mereu raportate la concret, ceea ce le dă o valoare practică. El elogiază unamismul — „operă deschisă” — indicînd însușirea de „dimensiune umană” a muncii, cercetează raportul dintre dialog și democrație, dintre revoluția științifico-tehnică și condiția umană, discută despre spiritul colectiv, dezbate relația dintre cauzalitate și teleologie, dintre existență și esența umană. Această bogăție de idei o întîlnim și în capitolul intitulat **Filozofie și cultură**, o privire sintetică asupra multor confruntări din sfera culturii. De remarcat și aici, ca dealtfel în întregul cuprins al cărții, grija de a reliefa punctele de vedere românești, originale, faptul că filozofia marxistă a fost înșusită la noi în spirit creator, conform necesităților societății noastre. Se distinge din nou capacitatea autorului de a se angaja în lupta de opinii fără nici o șială și de a-și susține cauza cu un impresionant arsenal de argumente.

Concluzia cărții, fără a fi idilică, este optimistă, deși în repetate rînduri Dumitru Ghișe avertizează ființa umană de pericolele care o amenință: „Sînt un optimist! Dar, să fie limpede, nu sînt un naiv. Cred în destinul Omului, dar știu că omul cu O mare n-a învins peste tot. Din existența contemporană n-au dispărut paradoxurile, iar omul încă mai suferă, omul ca ființă socială — nu numai individuală, biologică — mai suferă și nu o dată e chinat de neliniștea fragilității sale... Soluțiile există, desigur; au fost demonstrate teoretic și practic de existența unor societăți așezate pe alte principii decît acelea ale inechității, ale exploatării și frustrării ființei umane. Dar pentru a se ajunge peste tot în lume la așezarea societății pe astfel de temelii mai este încă necesară lupta. Bătălia nu s-a sfîrșit, lupta e uneori crîncenă, cu mari și dureroase pierderi. Important și esențial e faptul că omul știe că poate să învingă”.

Cartea lui Dumitru Ghișe este pentru om o pavază în această luptă.

GEORGE ARION ■

„TREBUIE SĂ NE ANGAJĂM CU TOATE ENERGIILE ÎN LUPTA PENTRU DEPISTAREA PRECOCE A BOLILOR”

Carol Stanciu; născut la 17 mai 1937, Nădăștia de Jos, județul Hunedoara; absolvent al Facultății de medicină, Iași, 1963; medic primar în medicină internă și gastroenterologie; șef de lucrări la Clinica 2 medicală, I.M.F. Iași; autor a peste 70 de lucrări științifice, publicate în țară și în străinătate; autor al cărții „Gastroenterologie practică”, tipărită de Editura Junimea, volumul I în 1976, volumele 2 și 3 în 1979; coautor, cu profesorul Ion Lungu, al cursului de „Semiologie medicală”; cursuri de specializare postuniversitară în gastroenterologie la Hull, Londra, Birmingham și Bristol, Anglia, 1970—1974; visiting profesor în Danemarca; participant la numeroase congrese și reuniuni internaționale, între care la Paris, Budapesta, Madrid, Bauff (Canada), Cardiff, Londra etc.; membru al Societății de gastroenterologie din Anglia și al celei din Danemarca; membru P.C.R. din 1965.

lume. În Statele Unite, de pildă, jumătate din populație, cifrele sînt exacte, suferă de una sau de mai multe afecțiuni gastroenterologice, de colite, de ulcere, de dischinezii biliare și așa mai departe. Se observă, pe plan mondial, că ulcerul atacă tot mai mult populația tină, ceea ce conduce, firește, la zile de concediu medical și, implicit, la cheltuieli suplimentare din partea statelor respective. La noi, în condițiile în care societatea arată o grijă deosebită omului, asistența sanitară fiind gratuită, ca o dovadă că, în socialism, omul reprezintă bunul cel mai de preț, la noi, zic, situația nu e încă îngrijorătoare, dar se simte nevoia ca gastroenterologia să i se dea mai multă atenție. Din acest punct de vedere, orice zi care trece e o zi pierdută, iar consecințele nefavorabile nu vor întîrzi să se facă simțite.

— Sincer, credeți că gastroenterologia noastră e depășită?

— Nu încă, dar riscă să fie. Epoca fibroendoscopică ne-a prins descoperiți.

— Bănuim că știți unde bateți. N-avem suficiente fibroendoscoape? Poate că stăm mai slab la capitolul aparatului modern pentru că ea provine, în cea mai mare măsură, din import, așa-i?

— E o optică greșită. Pe ansamblul rețelei, deținem un număr suficient de fibroendoscoape, statul a alocat fonduri considerabile în acest sens, dar reparti-

zarea lor s-a făcut defectuos, după criteriul cel puțin subiective. Am să mă folosesc de exemplul care mi-e, cum se zice, cel mai aproape de cămașă. Pînă anul acesta, la Iași, am lucrat cu un singur fibroendoscop, luat cu titlu de împrumut, prin eforturi personale, asta în ciuda repetatelor cereri adresate ministerului! Cereri în care explicam, cu argumente de necontrazis, ce mare nevoie avem de asemenea aparate, extrem de prețioase mai ales în depistarea precoce a afecțiunilor digestive. Anul acesta, în sfîrșit, am primit unul. Bineînțeles că nu ne ajunge, dar tot e mai mult decît nimic! Alții, în schimb, posedă un număr mai mare, poate din cauza faptului că au știut să dea mai bine din coate!

— Da, să recunoaștem că poate fi și acesta un criteriu! Pentru că tot veni vorba, am fi curioși să aflăm ce impresie vă face, în general, gastroenterologia noastră, în clipa de față?

— Progresează, desigur, dar ritmul e nepermis de lent. Repet, din cauza unor deficiențe organizatorice. Ia București, situația e mai bună. La Fundeni și la Vitan lucrează cîțiva gastroenterologi de elită, Gheorghescu, Buligescu, Oproiu, Stoichiță, de asemenea Nicolăescu. La Institutul de fiziologie normală și patologică, dar provincia stă slab, pe alocuri lamentabil. La Cluj-Napoca, școala formată de profesorul Fodor reușește să mențină această disciplină la un nivel ridicat, se mai încearcă cite ceva la Timișoara și Tîrgu Mureș, dar în rest? În rest, nimic. Iașul, Moldova în general, sînt pe cale de a pierde pasul, am explicat de ce. Să analizăm situația mea, tipică din multe puncte de vedere. Față de 1974, anul întoarcerii de la specializare, n-am în plus decît titlul de șef de lucrări. Același număr de paturi și aceeași, cu excepția menționată, aparatură, asta într-o clinică numită de gastroenterologie, dar în care singurul medic primar de specialitate din Iași e obligat să se ocupe mai mult de medicină internă decît de gastroenterologie! Morbiditatea maladiilor digestive e deosebit de mare, iar specialiștii puțini! Cam așa e situația peste tot, mai puțin la București, Cluj-Napoca și la Șimleu Silvaniei, unde există laudabile preocupări în ceea ce privește practica și teoria gastroenterologiei, reușindu-se contribuții prețioase, recunoscute în egală măsură în țară și peste hotare. În plus, cercetarea în domeniu e insuficient sprijinită. Rezumînd, oamenii care lucrează în sfera acestei discipline mi se par capabili și decizi să urnească lucrurile din loc, să scoată gastroenterologia din impas, dar le lipsește structura organizatorică adecvată, un for care să-i dirijeze. Nu există, constat cu tristețe, o unitate de vederi.

— Tovarășe doctor Stanciu, să ne întoarcem la o afirmație pe care ați făcut-o mai devreme. Spuneați că fibroendoscoapele, endoscopia în general, ar ajuta enorm în depistarea precoce a bolilor digestive. Cum ar ajuta, în ce mod?

— Endoscopia, pe care doctorul Sandu Stoichiță a explicat-o, în urmă cu cîteva luni, pe larg cititorilor „Flacării”, înseamnă o metodă modernă și eficientă de precizare a diagnosticului. Referindu-se la introducerea ei imediată, colegul meu zicea, și bine zicea, că a venit vremea să luăm trenul de pe peron, dacă nu vrem să fim puși în dificila postură de a-l lua din mers! Cu alte cuvinte, beneficiind de excelențele condiții create de societate, avem obligația de a nu mai întîrzi, angajîndu-ne cu toate energiile în lupta pentru diagnosticarea precoce a maladiilor. De ce trebuie să procedăm așa? Pentru că, dau un exemplu, în cazul unui cancer gastric depistat la timp, chirurgia poate interveni cu succes, operația mergînd pînă la a salva 9 bolnavi din 10. O asemenea depistare e de neconceput fără fibroendoscop. Dacă bolile respective scapă, situația se înrăutățește considerabil și 9 bolnavi din 10 devin de nerecuperat. În general, orice afecțiune descoperită în faza ei inițială poate fi răpusă mai ușor, tratamentul e mai scurt și mai puțin costisitor, cu toate avantajele de aci decurgînd, pentru individ și pentru societate. Sigur, la noi, asistența medicală, teribil de scumpă în alte părți, e gratuită, dar asta nu înseamnă că trebuie să privim acest privilegiu, la medici mă refer, ca pe un drept, de care să dispunem după bunul plac. Societatea a făcut și face mult pentru medicină, material și moral, e cazul ca și medicina să facă mai mult pentru societate.

— Care ar fi, după dumneavoastră, soluția?

— O mai înțeleaptă și mai riguroasă organizare.

VIDIU IOANIȚOIA ■

— Tovarășe doctor Carol Stanciu, timp de mai bine de 3 ani, ați urmat cursuri de specializare în gastroenterologie în Anglia, frecventînd mai ales Gastro-intestinal Unit al lui Hull Royal Infirmary. Poate că întrebarea, nu poate, ci sigur, e nițel întîrziată, dar ea se impune. Cu ce v-ați ales de pe urma specializării?

— Frumoasă întrebare, mă bucur c-o aud.

— Probabil că aveți motive să vă bucurați. Să le auzim.

— Da, am fost la specializare în Anglia, între 1970 și 1974. Am lucrat în clinici de renume mondial și, fără falsă modestie, m-am descurcat, răspunzînd prin seriozitate și perseverență celor care mi-au făcut onoarea de a mă trimite, ca o dovadă limpede a griii pe care partidul și statul nostru o acordă medicinei, perfecționării ei. Din păcate, din 1974 și pînă astăzi, nimeni nu m-a întîrziat ce-am făcut în Anglia, ce-am învățat acolo, ce-am de gând să aplic acasă!

— Cum așa?!

— Exact așa. Mi s-a cerut, e adevărat, un raport, l-am întocmit și l-am expediat Ministerului Sănătății, dar asta a fost tot! Cum nimeni nu s-a mai interesat de el, sînt convins că zace și acum, probabil necitit, într-un sertar! Firește că aș fi dorit ca, odată întors acasă, să pot aplica imediat cele aflate în străinătate, doar n-am plecat acolo în plimbare, dar n-am izbutit. Cu alte cuvinte, cu doctorul Stanciu din Iași s-au cheltuit niște bani, iar investiția s-a dovedit minoră. De pe urma ei, personal, am cîștigat mult, dovadă prioritățile, metodele noi pe care le-am introdus, dar n-am reușit, din motive independente de voința mea, să transmit altora cite ceva din cunoștințele dobîndite în acele prestigioase clinici. Cu timpul însă mi-am dat seama că situația mea n-a fost cea mai rea.

— În ce sens?

— Eu, cel puțin, am rămas tot în domeniul gastroenterologiei. Alții, întorși de la specializări similare, au fost dirijați către alte discipline. De pildă, unui coleg, trimis în Statele Unite pentru probleme de chimioterapie cancerului, i s-a oferit, la întoarcere, un post de psihiatru! Din păcate, aș putea cita o mulțime de asemenea exemple.

— Poate că vom reveni cu discuția la aceste aspecte, deocamdată v-am ruga să precizați în ce constau prioritățile dumneavoastră în materie de gastroenterologie. Știm că ați trecut, în Anglia aflîndu-vă, cîteva concursuri importante. Care anume?

— Am primit atestări din partea lui Educational Council for Foreign Medical Graduates din Philadelphia și a lui Royal College of Physicians din Edinburgh, documente care probează seriozitatea cu care am tratat calitatea de reprezentant al școlii românești de medicină, calitate care m-a onorat și m-a obligat în egală măsură. În 1974 am comunicat, în revista „Lancet”, o nouă metodă de dilatare a stenozelor esofagiene benigne prin utilizarea fibroendoscopului, pe care am reluat-o, completată, la congresul de la Madrid, în 1978. S-a făcut, după ea, un film, metoda fiind aplicată în multe centre de gastroenterologie din lume, mai puțin la Iași, unde lipsa aparatului m-a împiedicat s-o folosesc. În altă ordine de idei, am descris, de asemenea în premieră, o nouă metodă de diagnostic în determinarea refluxului gastroesofagian, înregistrînd continuu pH-ul esofagian timp de 15 ore, metodă pe care am publicat-o adesea, pînă și cotidianul „Times” a scris despre ea, la 29 septembrie 1972, despre care am vorbit în cadrul unui interviu solicitat de B.B.C.

— Vă propunem o întrebare, absolut necesară. Ați aplicat aceste metode la Iași?

— Mai degrabă nu. Parcă am spus-o,

— Din ce cauze?

— N-am avut nici spațiul și nici aparatul necesare. Sectorul în care funcționez are 14 paturi, dar numai 7 din ele sînt destinate gastroenterologiei. Fiind vorba despre o specialitate foarte importantă, n-o spun eu, o spun statisticile, ne-ar fi trebuit, ne-ar trebui un serviciu aparte, mai puțin subordonat medicinei interne. Un serviciu în care să fi aplicat cele învățate în Anglia, în care să fi format cadrele necesare dezvoltării gastroenterologiei. N-am avut parte de el și, din cite înțeleg, nici n-o să avem, din pricina structurii, a schemelor organizatorice. E foarte regretabil că se întîmplă așa, fiind vorba, repet, de o disciplină care ar merita o atenție specială.

— Ce vă face să credeți că gastroenterologia ar merita o atenție specială?

— Ea are cea mai mare adresabilitate la medic, bolile digestive fiind din ce în ce mai frecvente, pretutindeni în

Nisipul produce, nisipul dă recolte mari

UN OBIECTIV ESENȚIAL AL CINCINALULUI VIITOR ESTE ÎNFĂPTUIREA UNEI PROFUNDE REVOLUȚII AGRARE CU-PRINZIND ATÎT BAZA TEHNICO-MATERIALĂ CIT ȘI ORGANIZAREA PRODUCȚIEI.

(Din Raportul Comitetului Central cu privire la activitatea Partidului Comunist Român în perioada dintre Congresul al XI-lea și Congresul al XII-lea și sarcinile de viitor ale partidului prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu)

Zi frumoasă de iarnă. Soarele, încă darnic, scaldă într-o lumină blândă stațiunea Dăbuleni. Dacă ar fi să reamintim cititorilor câteva date legate de acest loc, desigur, nu putem trece cu vederea că în urmă cu douăzeci de ani aici nu se afla decît o imensă suprafață de nisip.

Această „Sahară olteană”, cum le place specialiștilor să o denumească, la ora actuală e, după Fundulea, cea mai mare stațiune de cercetări din cadrul Academiei. Suprafața cultivată depășește 3 500 de hectare și este împărțită în 10 ferme, fiind singura cu „profil complex”, cultivînd de toate, și, în același timp, cercetînd dezvoltarea tuturor soiurilor. Astfel, pe 800 de hectare plantate cu viță-de-vie se găsesc peste o mie de soiuri. În livadă sînt plantați peste 3 000 de pomi însușind peste 120 de specii. Dar în această „grădină botanică” se fac studii și se elaborează noi tehnologii la pepeni, la fin, la floarea-soarelui, la bumbac, tutun, soia și secară. Pentru obținerea acestei grădini, ce acum își trăiește viața, adică produce, a fost nevoie, pe lângă timp și răbdare, de multă știință și pricepere omenească. Un număr de 26 de cercetători conduși de profesorul universitar, membru corespondent al Academiei de Științe Agricole, inginerul și doctorul Petre Baniță, dirijează natura, îi ascultă doleanțele aducînd totul din dărnicia pămîntului către noi. Acești tineri cercetători, unii și-au luat doctoratele, alții s-au înscris la doctoratură. Pămîntul e astfel darnic și cu oamenii care-l cunosc.

Intr-una din aceste zile de iarnă i-am găsit pe cercetători și pe profesorul Pe-

tre Baniță lucrînd, aplecați deasupra microscopelor, minuind fragilele eprubete.

— Acum, după ce s-a terminat treaba pe afară, cum spunem noi, ne stringem pe acasă, adică în laboratoare, și punem cap la cap toate datele obținute în timpul verii. Munca de cercetare, în institutul nostru, nu cunoaște anotimpuri.

— Tovarășe profesor, ne-ar interesa să ne spuneați cum se va desfășura mai departe, în lumina Directivelor Congresului al XII-lea, munca de cercetare și aplicare în viața de zi cu zi a rezultatelor obținute în laborator? Tovarășul Nicolae Ceaușescu preciza în raportul prezentat la cel de-al XII-lea Congres că: „Un obiectiv esențial al cincinalului viitor este îndeplinirea unei profunde revoluții agrare cuprinzînd atît baza tehnico-materială cit și organizarea producției”. Ce înseamnă și cum se traduce în fapte, aici, în stațiunea de la Dăbuleni, această idee majoră?

— Anul 1979 încheie pentru noi douăzeci de ani de activitate. Deci, un an de bilanț, un an cu plecări mai departe în munca de cercetare. Pînă în momentul de față s-au stabilit 28 de noi tehnologii privind ameliorarea nisipurilor și de cultură a plantelor în aceste zone. Știți care este suprafața acoperită cu nisip în țara noastră? Peste 500 000 de hectare. De ce am spus acest lucru? Fiindcă ne-am angajat ca pînă în anul 1985 să nu mai existe nici o palmă de nisip necultivată. Este un angajament care trebuie să fie tradus în viață. Desigur, trebuie foarte multă muncă, cercetare și seriozitate în

aplicarea hotărîrilor noastre, de la caz la caz, de la teren la teren și de la cultură la cultură. Avem în studiu atît nisipurile marine cit și cele din Delta Dunării. Dar ameliorarea nisipurilor presupune o întreagă gamă de operații începînd de la combaterea eroziunii solului, desecarea terenului, irigare — acolo unde este nevoie, cit și fertilizare. Realizările de la Dăbuleni sînt un suport științific, rezultînd noi soluții în vederea extinderii culturilor pe celelalte zone cu nisip ale țării.

— Tovarășe profesor, presupun că nisipurile ameliorate pot concura în ceea ce privește producțiile obținute cu celelalte terenuri agricole. Pentru convingerea noastră, ne puteți aminti cîteva din rezultatele obținute anul acesta în cultura mare?

— Vă rog să notați: la porumb, echipa de cercetători condusă de Dumitru Mitu a obținut anul acesta, la o densitate de pînă la 80 000 de plante la hectar, o producție record de 11,6 tone la hectar. La grâu, echipa cercetătorului Dumitru Gheorghe a obținut o producție de pînă la 4 470 kilograme boabe la hectar. Dascălu Dumitru, la floarea-soarelui, a obținut, la o densitate de peste 50 000 de plante la hectar, o producție de 5 560 kilograme. La soia, cu o densitate de pînă la 60 000 de plante la hectar, s-a obținut o producție de aproape 5 000 de kilograme. La lucernă, pe un singur hectar s-a obținut în șase coase 11,5 tone. La cartofi 52,7 tone la hectar, iar la viță-de-vie s-au obținut, în funcție de varietăți și de

timpul coacerii, producții între 22 391 kilograme și 41 832 kilograme tot la hectar. Să vă mai spun?

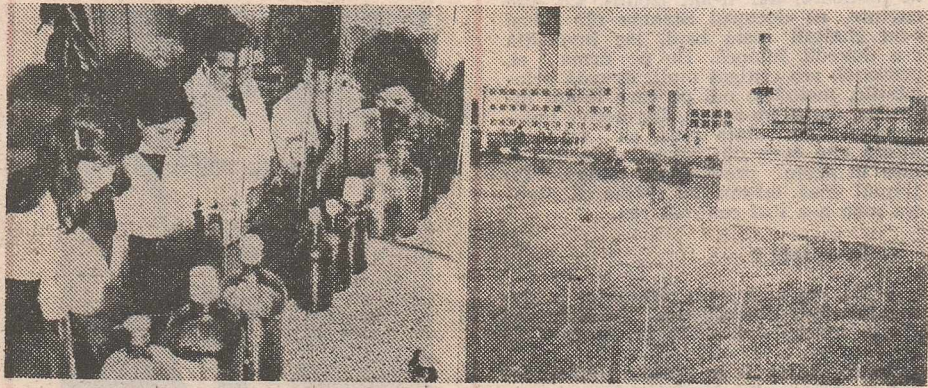
— Da. Vă rog să-mi spuneați și noutățile privind chimizarea agriculturii și reducerea consumului de energie electrică.

— Prin folosirea îngrășămintelor sub formă lichidă se obțin reduceri de energie electrică pînă la 20 la sută, fiindcă îngrășămintele se distribuie odată cu apa de irigare. Și pentru că tot sîntem la capitolul acesta vă pot spune că avem noutăți și în ceea ce privește sistemul de irigare. Astfel irigarea se face pe rînduri de plante folosînd, de la caz la caz, trei variante, irigarea subterană, irigarea prin tuburi perforate și irigarea prin picurare. Sistemul de irigare prin picurare are cele mai mari avantaje în ce privește economia de apă, de energie electrică și de forță de muncă. În ce constă sistemul care este recomandat la viță-de-vie, la pomi și la legume în sere și solarii? Apa este adusă la rădăcina plantei. Se obține în acest fel și un spor de producție de 30 pînă la 40 la sută.

— Ce își dorește Petre Baniță, directorul plantațiilor pe nisip... Presupun că de ani de zile, de cînd sînteți directorul stațiunii de la Dăbuleni, de fiecare dată vă doriți cite ceva. Dar acum cînd vă aflați într-un an al bilanțurilor ce vă propuneți pentru viitor?

— V-am mai spus la început. Pînă în anul 1985 să nu mai existe în România nici o palmă de nisip necultivată. Este un vis, este un angajament care poate deveni realitate prin respectarea întocmai a indicațiilor secretarului general al partidului, prin tot ceea ce s-a hotărît la Congresul al XII-lea al partidului, în legătură cu viitorul agriculturii.

SORIN POSTOLACHE

Uzinele de țevi „Republica”

Cu fapta în planul lui '79, cu gîndul la planul anului '80

O dată mai mult, sfîrșitul anului 1979, anul unui eveniment mare și plin de bogate semnificații — Congresul al XII-lea al partidului — și apropiatul pas în 1980, ultimul an al cincinalului actual, îndeamnă la o privire dominată de fiorința de progres asupra a ceea ce am făcut și ce vom face. Așa că nu va mai mira pe nimeni dacă la banala întrebare „Cum vă găsește ziua de miine?”, am primit un răspuns frumos, din acelea care merg chiar la inimă — „Cu fapta în planul lui '79, cu gîndul la planul anului '80”. Răspunsul aparține inginerului Constantin Giobu, secretarul comitetului de partid al Uzinelor de țevi „Republica” din București. Cu cîteva minute mai înainte de sosirea noastră, la o oră destul de matinală, se terminase o discuție căreia i se spune operativă și pe care dumnealui o purtase cu directorul Ioan Moldovan, despre care aveam să aflăm că plecase în uzina nouă, și cu contabilul șef. Revenind cu ochii pe planul din acest an, mai exact pe o machetă, Constantin Giobu a spus simplu: „Ne-am făcut planul” cu o bucurie temeinică, și credem că poate fi temeinică o bucurie generată de îndeplinirea de asemenea temeinică. Și-au realizat planul la toți indicatorii. Mai concret, pe unsprezece luni au îndeplinit sută la sută planul la producția netă și deocamdată la acest capitol nu se pot lăuda cu depășiri, este un indicator mai nou și realist. Dacă ar fi să vorbim și de producția globală, ei bine, atunci ar trebui să recunoaștem că aici au o depășire de 10 milioane lei. La investiții s-au îndeplinit sarcinile de plan — și chiar s-au depășit — cu 116%. În ce privește calitatea, răspunsul vine imediat: „A crescut de la 98,5 la 98,7”. Desigur că se simțea nevoia unor lămuriri, alfel nu ne-am fi dat seama de importanța celor două zecimi creștere la calitate. Cei peste cinci mii de metalurgisti de la uzinele bucu-reștene „Republica” produc anual cam 220 000 tone de țevi rotunde și profilate. Ne dăm seama acum ce înseamnă calitate la o mare cantitate: peste 1 000 de tone de metal economisit. Direcțiile în care s-a acționat pentru sporirea calității au fost două: programarea producției cu ajutorul tehnicii moderne de calcul și optimizarea debitării. Uzinele „Republica” sînt dotate de cîțiva ani cu un calculator electronic Felix-256. O asemenea programare au avut și în alți ani, dar rezultatele nu s-au văzut imediat.

Centrul de calcul propriu are oameni destul de pricepuți, dar după expresia inginerului Giobu, „a fost nevoie ca noi să ne obișnuim cu năravul calculatorului de a lucra bine numai cu... date reale, adevărate”. Calitatea mai depinde și de buna calitate a materiei prime sosite de la Hunedoara, așa că o creștere sensibilă și reală la Hunedoara se simte la București la „Republica”. Or, dacă în alți ani ne-am mai plîns de calitatea țagtelor de Hunedoara, acum hunedoreni merită felicitări.

Despre optimizarea debitării am stat de vorbă cu tehnicianul George Popa, șeful laboratorului C.T.C. și S.D.V. Dacă primele inițiale sînt mai cunoscute, e cazul să spunem că următoarele ascund „scule și dispozitive verificatoare”. Nimeni nu se așteaptă ca niște C.T.C.-iști, cum li se mai spune oamenilor din subordinea lui Popa, să aibă o contribuție decisivă la mai buna calitate a celor 25 000 de sorturi și tipodimensiuni, cit produce „Republica”. Oamenii lui Popa, dar mai ales el, au în grijă asigurarea realizării producției întreprinderii în limitele prevăzute de normele STAS și internaționale în vigoare. După cum vom vedea, ei nu se mulțumesc să constate calitatea sau, mai rar, absența ei, ci chiar o și determină. Un prim aspect ar fi acela că se verifică cu un ceas mai înainte de a se deteriora sculele de laminare, de filetare și instrumentele de măsurat și, implicit, se verifică și calitatea produselor. Ei înșiși, controlorii, ajutați „de cei de la scule”, adică de Velică Bezelodeanu, Constantin Magheru, Gheorghe Duță și Constantin Budeanu, execută scule și o serie de aparate noi de o calitate mai bună. Tehnicianul Popa mai este cunoscut și sub numele de „Moș inovație”. Dacă „Moș” este o exagerare, luat separat, intrucit deși are 58 de ani de viață și 40 de muncă la aceeași uzină, Popa este încă tînăr. Are la activ o singură invenție și cam cîțiva ani de muncă tot atîtea inovații. Cea mai recentă este un aparat pentru verificarea coaxialității prăjinilor de foraj cu racorduri sudate. Crede că asemenea aparate mai există în lume, dar nu știe precis și nici nu-și bate capul să afle, fiind mulțumit că-și pot face treaba cu el, negăsind nimic extraordinar din faptul că sînt noutate pe plan național. Zic unii că ar merita să fie invenție, numai că pe „Moș inovație” nu-l mai interesează invențiile și gloria. Au

executat pînă acum trei exemplare și se folosesc cu succes la atelierul de prăjini de foraj cu racorduri sudate. Odată cu extinderea atelierului vor mai face și alte aparate. Ele s-au dovedit bune; arată abateri, atenționează muncitorii să dea țeava înapoi la rețuș. Folosind acest aparat chiar la locul de muncă, nu în altă parte, s-a reușit ca în ultimul timp reclamațiile la acest produs să nu mai existe.

Ne-am luat cu vorba și încă n-am spus cum e cu optimizarea debitării. Pentru această operație s-a conceput un aparat și ulterior adaptat altul în scopul stabilirii lungimii optime a capetelor de țeavă rețezate. Și aici mari merite are tot „Moș inovație”. După folosirea acestor aparate ultrasonice, țeava nu se mai taie la întimplare. Înainte se rețeza la fiecare capăt două trei sute de milimetri și se arunca, practic, în medie un kilogram de metal la fier vechi. Aparatele permit determinarea grosimii reale a pereților țevii, se face un semn și se taie exact unde trebuie. Nu este vorba de o simplă economie de metal, ci de un produs. Capătul de țeavă ce se arunca pînă acum avea încorporată în el nu numai materie primă, energie dar și transpirație, a lor, a siderurgistilor de la Hunedoara și a altor oameni. Avea dreptate inginerul Giobu cînd spunea că 0,2% nu e mult, ci enorm de mult. Am cunoscut cu acest prilej oameni de la controlul tehnic într-adevăr de calitate, mereu alături de frații lor laminoriști, și ei autori a celor 220 de tone

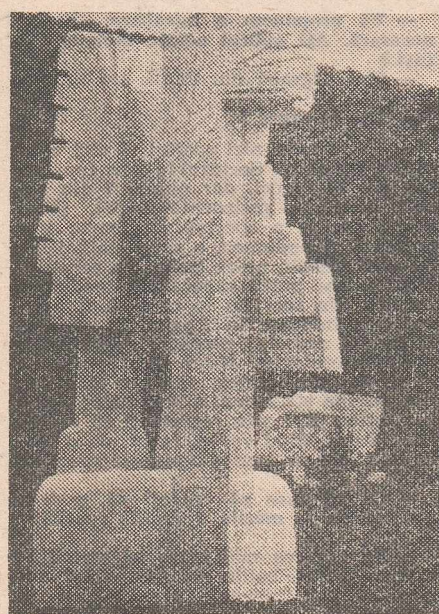
țeavă pe lună în plus de calitate superioară. Printre „frații” amintim aici pe maistrul Tașcă Mihălcea de la laminorul de șase țoli, șeful de echipă Stan Ștefan, Ion Bercă de la filetaj, și Ion Badea de la laminorul de trei țoli. Am plecat de la cîștigătorii bătăliei pentru calitate cu sentimentul că această bătălie continuă.

Colindînd de la un capăt la altul noua și modernă uzină de țevi din oțeluri aliate l-am găsit și pe directorul Ioan Moldovan. Aflăm că unele sectoare produc, altele sînt în stadiul de montaj sau verificări. Construcția uzinei a început în urmă cu doi ani și jumătate, la indicația și din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, exprimată cu ocnzia ultimei vizite pe care secretarul general al partidului a făcut-o la întreprinderea bucu-reșteană. Se lucrează din plin laminate la rece din oțeluri inoxidabile și inalt alia-te, contribuind la reducerea importurilor de țevi atît de necesare în industriile alimentare și chimică. Pînă acum s-au realizat peste 500 000 de metri de țeavă din oțeluri inox și speciale, zilele trecute intrînd în probe tehnologice și presa de extrudare la cald a țevilor, adică au ieșit primele țevi. În final, noua uzină va produce 40 000 de tone pe an și va duce la dublarea producției valorice, tehnologiile de fabricație fiind mai complexe și produsele mult superioare celor de pînă acum din oțel carbon.

ION PREDOȘANU

Aurel Bolea: „Omagiu”

Dumitru Șerban: „Piatră de hotar”

Investițiile, la termen!

Prima capacitate înseamnă prima restanță. Dar sînt posibilități să fie și ultima

Vineri, 8 decembrie la întreprinderea de țevi din Zalău. Mai precis pe șantierul acesteia, intrucît prima capacitate a platformei metalurgice zălauane — laminorul de sîrmă — n-a fost pusă în funcțiune nici azi. (Deși au trecut termene peste termene, deși s-au suprapus angajamente peste angajamente, deși din iunie și pînă la 30 noiembrie pagubele au crescut la 27.510 tone de sîrmă, adică la 93 milioane de lei!) Și n-o să fie pusă nici mîine, nici poimîine, nici la sfîrșitul anului. Cum și de ce vom explica mai încolo. Nu ne aflăm aici pentru prima oară. În numărul 37 (1266) al revistei, sub titlul «La laminorul nepus în funcțiune, șantierul (constructorului) este frunțas în producție» arătam că organizarea, executarea și colaborarea ar fi fost atunci principalele vinovate de nerrespectarea termenelor, dar aminteam și de proporțiile indifferenței unora, incompetenței altora și neglijenței și a unora și a altora; după care publicasem și lista întreprinderilor restanțiere la acea dată cu livrarea utilajelor și încheiam articolul nostru astfel: „Cînd am părăsit șantierul laminorului de sîrmă din Zalău era sîmbătă, 1 septembrie, orele 11,30. M-am numărat printre cei care pleacă ultimii. Înainte de prînz, pe șantierul frunțas nu se mai lucra de mult”.

Cite s-au întimplat după aceea? Multe. Printre altele, noi am primit o scrisoare din cuprinsul căreia reproducem următoarea frază: „Vă rog a reveni de urgență pe platformă și a declanșa o anchetă referitoare la cauzele rămîinerii în urmă a stadiilor fizice”. I-am dat curs și iată ce am constatat:

În sfîrșit, la laminorul de sîrmă din Zalău „au început probele mecanice”, după cum mi-a comunicat pe un ton nu tocmai binevoitor și din capul locului ing. Alexandru Năciu. (Semnificativă tov. A.N. am priceput-o tocmai către sfîrșitul vizitei în întreprindere; abia atunci dumnealui privind la cizmele mele alintate de noroaiile platformei pînă sus pe carimbi mi-a servit și motivul: „După apariția în revistă a articolului dumneavoastră am fost trimis de centrală aici, ca să sprijin activitatea la laminor. Bine-

înțeles că n-a fost singura măsură...”). Au mai fost, într-adevăr, și altele. Inginerul-director Gheorghe Dinu a fost schimbat. (Nu-i treaba noastră, evident, dar nu putem să nu consemnăm următoarele curiozități: 1. În doi ani aici au fost înlocuți doi directori. 2. Ca și inginerul Penta, cel pe care l-a succedat în funcție, ing. Gheorghe Dinu a fost singurul cadru tehnic de pe platformă care anterior numirii sale la Zalău lucrase în fabricația de țevi. Ceea ce nu înseamnă că am dezaproba măsurile luate. Nici că — așa cum au încercat s-o acrediteze unii — subsemnatul ar fi fost coleg, rudă ori măcar prieten cu ultimul director.) Poate că tocmai datorită acestor intervenții și sprijinului concentrat la această oră situația se prezintă sensibil îmbunătățită față de ceea ce văzusem în urmă cu peste trei luni, dar departe încă de a fi ceea ce trebuie. „Am primit uleiul necesar reductoarelor atît în perioada de probe, cît și pentru pornirea laminorului — îmi spunea tov. Alexandru Berceanu, inginerul-șef, în timp ce urmăream pe teren mersul lucrărilor. Nu mai există nici un «dosar al rusinii», pentru că toți cei care ne datorau utilaje și-au achitat acum obligațiile. Încă de a doua zi după apariția articolului, sediul întreprinderii de țevi — aflat pînă atunci în inima Zalăului — a fost mutat la marginea orașului, pe șantier, beneficiarul putînd să urmărească mai bine lucrările constructorului. Constructor, despre care notam că alege fronturile de lucru nu în funcție de ceea ce trebuie fizic executat în vederea mersului lucrărilor și că zorește la lucrări brute dar cu valoare mare în timp ce menține restante lucrări vitale pentru punerea în funcțiune a laminorului. Că am avut dreptate ne-o dovedesc faptele. Iată **gospodăria de apă** nu-i terminată nici acum, în 8 decembrie, cînd constructorul abia decodifică — sub ochii noștri — betoanele. „Și stația și cicloul vor funcționa la 1 ianuarie” — îl apăra pe constructor, nu înțelegem nici noi de ce, tov. ing. Berceanu, omul care, dimpotrivă, ar trebui să fie nemulțumit că s-a ajuns cu laminorul la probe mecanice, dar fără ca gospodăria de apă să

fie executată și folosită conform cu proiectul. „Merge și cu o soluție de provizorat” — ne spune tov. ing.-șef și ne mirăm în continuare de deosebita clemență a domniei-sale mai ales că o a-nume practică ne-a învățat că nimic nu-i mai definitiv ca provizoratul. Pentru că, iată, la laminor lucrează în jur de 200 de oameni, care n-au nici unde să se imbrace, nici unde să se dezbrace, chît că acum plouă, iar în curînd e foarte probabil că va și ninge. Cînd veți termina grupul social?, l-am întrebat pe Ilie Călăceanu, șef de echipă (aparține de T.C. Ind. Cluj) iar dumnealui îmi răspunde că „între 15-22 decembrie”. După cum se vede, fiecare crede ceea ce-i convine. Zidarul Ștefan Antal cu care discutăm în interiorul zidurilor viitorului grup social crede că echipa lui Ion Gheța are numai oameni vrednici, și că tot foarte harnici sînt și sudorii-instalatori-sanitariști Ionel Nicolaș, Ioan Fazecaș, Laurențiu Dudaș și Bela Sepși. Poate că-i chiar așa, dar am fi preferat să ne-o spună ori șeful lor de echipă, Domocoș Blazin, ori maistrul Ion Chioreanu (conducătorii lucrării). Dar nu poți să-i iei pe oameni de unde nu sînt. „Șantierul e mare, pot fi oriunde” — mi s-a spus. Personal, cred că lipseau de pe platformă. Altfel nu-mi explic cum, oameni fiind, ar fi stat să supravegheze alte lucrări decît acestea de care depinde sănătatea, deci munca a peste 200 de laminoriști. Mai am un argument că este așa: Dacă electricianul Lucian Nechita și-ar fi știut sefii pe aproape e greu de crezut că ar fi continuat să lucreze cu aparatul de sudură electrică fără ca între privirea sa și strălucirea arcului voltaic să interpună cobaltul din vizorul măștii de protecție. M-am mirat chiar cu glas tare că tov. ing. Berceanu nu-i atrage atenția însă m-am dumirit de ce proceda așa a-tunci cînd mi s-a răspuns: «Credeam că nu-i veți observa». Dar e al naibii de greu să nu observi astfel de lucruri. După cum nu aveam cum să nu-i văd pe frații Ioan și Vasile Purdea, pe Ioan Vaida și pe Teodor Boncea (toți de la TILIB) care abandonaseră treaba cu o jumătate de oră înainte de sfîrșitul programului pe motiv că „nu mai avem caștuse pentru pistoalele de lucru”. S-ar putea ca acela să fi fost adevărul. Dar atunci cine răspunde că celor patru nu le-a fost asigurată front și material necesar pentru cel puțin 480 de minute? Și unde s-o fi aflat la acea oră șeful acelor oameni? De unde se vede totuși că lipsa asistenței tehnice și indisciplina le întinșeșii pe platformă mai des decît sînt dispuși s-o recunoască anumiți tovarăși. În hala propriu-zisă a laminorului, deși pînă la sfîrșitul zilei de lucru a montorilor mai erau două ore, ceea ce te asigură era tocmai liniștea. Jur-impresur nici țipenie de

om. „Am învățat motoarele care activează reductoarele și 14 caje. Acum se lucrează la instalația de ungere a blocurilor finisoare” — îl aud vorbind pe ing. Nicolae Gîmbuțan, șef de secție la laminorul de sîrmă. «Unde?, nu văd pe nimeni». Zimbet concesiv: „Dar nu în hală, astea sînt sub linia de laminare, la subsol”. «Să mergem acolo!». Coborim ca într-o pivniță: inginerii Alexandru Berceanu, Nicolae Gîmbuțan, Șandor Szilagyi, reporterul. Dincolo de ultima treaptă începe beznă. Nici vorbă să lucreze cineva pe acolo; fie numai și pentru faptul că nu e nimeni. „Li s-a întrerupt curentul” — mi se spune. «Cui?» întreb și fac în așa fel încît să discutăm în continuare exclusiv lingă intrarea din culoarul subteran. Cîinci — zece — cincisprezece minute. Intunericul rămîne același. Liniștea rămîne aceeași. Înțeleg ceea ce era de înțeles. „V-am ruga să notați numele maistrului Cornel Ionescu și pe cel al șefului de echipă Alexandru Nagy. Conduc 54 de montatori și au făcut o treabă cum scrie la cartă”. Le-am notat, asta pot s-o fac. Dar nu pot să scriu că așa fi văzut lucrîndu-se la „ungerea blocurilor finisoare” cînd, în realitate, atunci și acolo nu se lucra. Nu pot să scriu nici că magazia strîngăriei de cilindri ar fi gata, pentru simplul motiv că nu este gata. Așa cum nu sînt finite sau finisate nici altele. 15 metri din conducta de abur, spre exemplu...

Repet — există tovarăși care susțin că acum, la început de drum ar merge și așa. Cu diferite improvizatii, adică. Dar nu numai că laminorul de sîrmă nu merge, el nici nu trebuie să meargă în condiții impropii. Sînt oameni care vor să ignore instrucțiunea 108 030 a H.C.M. 900, îmi spunea tovarășul economist Vasile Șimon, directorul sucursalei Sălaj a Băncii de investiții. Acolo se spune clar că după probele mecanice urmează rodajul mecanic care trebuie executat 72 de ore. Cu ora a 73-a urmează cele trei luni obligatorii ale probelor tehnologice. Deci, presupunînd că la 1 ianuarie vor putea fi terminate în condiții legale probele mecanice, abia la 1 aprilie 1980 laminorul de sîrmă de la Zalău poate fi dat în funcțiune. Pierderi mari înregistrează economia județului, economia națională și beneficiarii. Dar acum, în decembrie 1979, pe aceeași platformă trebuiau puse în funcțiune și alte două capacități: **trăgătoria de țevi și laminorul continuu de țevi** (ambele se situează însă mult în urma stadiilor fizice ale laminorului de sîrmă). De unde se vede că prima capacitate înseamnă și prima restanță. Dar sînt posibilități să fie și ultima.

MIRCEA BUNEA ■

Să reproducem, în loc de oricare altă introducere, un fragment dintr-o scrisoare trimisă recent redacției noastre de inginerul Mihai Mănăstireanu: „Subsemnatul, om al muncii, cercetător științific principal la I.C.P.M.M.N. — Baia Mare, atelierul ACPUMA, sînt autor al mai multor invenții, printre care și **Perforatorul hidraulic de mină**, invenție depusă și înregistrată la OSIM în anul 1977, luna ianuarie. Ca să vă faceți o imagine asupra valorii și importanței acestui utilaj, amintesc că randamentul energetic total al unui perforator pneumatic, cel folosit actualmente în minele noastre, este de 15-20 la sută, pe cîtă vreme randamentul energetic total al unui perforator hidraulic este de 60-70 de procente. În ceea ce privește productivitatea, un perforator pneumatic are o viteză de perforare de 0,8-1,1 metri liniari pe minut, în timp ce perforatorul hidraulic atinge o viteză de perforare de 1,8-2,2 metri liniari pe minut, cifre care se referă la efectuarea unor găuri cu un diametru de 41 de milimetri. Dar iată și alte două importante calități ale perforatorului hidraulic: dispar cu desăvîrșire noxele de perforare și numărul decibelilor se reduce de la 120 la 65, adică la aproape jumătate”.

Ne aflăm, așadar, în fața unui perforator care, în comparație cu cel pneumatic, ar reduce de 4 ori consumul de energie electrică, ar dubla productivitatea muncii și ar îmbunătăți substanțial condițiile de muncă în subteran.

Nu mai că formula de mai sus, cum că ne aflăm în fața unui astfel de perforator, nu prea este conformă cu realitatea, adică perforatorul în cauză nu există. De unde totuși cifrele de comparație? Din prelucrarea datelor oferite de cele 4-5 firme producătoare de perforatoare hidraulice. Ajunși la acest punct, se cuvine să menționăm că preocuparea pe plan mondial pentru realizarea lor a început în anul 1969, iar doi ani mai tîrziu au apărut și primele perforatoare hidraulice. Excelentele rezultate obținute în exploatare au determinat continuarea cercetărilor și trecerea la generația a doua de perforatoare hidraulice. La curent cu căutările și realizările cercetătorilor străini, specialiștii noștri, mai exact spus cei de la I.C.P.M.M.N. — Baia Mare, adică inginerii Mihai Mănăstireanu, Nicolae Mican și Blasius Fîllop au înaintat OSIM-ului, în ianuarie 1977, așa cum se specifică și în fragmentul de scrisoare reprodus, un dosar privind un perforator hidraulic românesc. În același an, adică 1977, în baza unui contract ferm în valoare de 250.000 lei, plus alte 46.000 lei mai tîrziu, cei trei cercetători întocmesc proiectul tehnic al perforatorului hidraulic. I se adaugă acestui proiect tehnic și proiectul de execuție, toată această docu-

mentație fiind predată către I.M.M.U.M. — Baia Mare, unde ar fi urmat să se realizeze prototipul perforatorului hidraulic românesc. Pentru exactitate, reproducem din „Avizul de principiu” cu numărul 23 000/16 august 1977, emis de I.M.M.U.M. — Baia Mare, Atelierul de proiectare I, aviz aprobat de directorul întreprinderii și semnat de o comisie de 4 ingineri ai I.M.M.U.M.: „În urma analizei documentației tehnice (în calc) a Perforatorului

at ca o realizare de prestigiu a specialiștilor și constructorilor de utilaj minier din țara noastră, realizare care ne-ar fi putut plasa în imediata vecinătate a celorlalte firme ce produc astăzi de utilaje ultramoderne, utilaje care vor domina, fără doar și poate, prin performanțele tehnice atinse, exploatarea minieră de pretutindeni. Dar, din păcate, drumul atît de bine început al perforatorului hidraulic de concepție autohtonă

trala să finanțeze execuția prototipului în colaborare cu forurile similare ale M.I.C.M., mai ales că existau și două proiecte de execuție, atît pentru perforator, cît și pentru standul de probe? Acestor două întrebări le-am mai putea adăuga una: de ce a fost scos din planul tehnic pe 1978, poziția 1, a M.I.C.M., execuția perforatorului hidraulic?

Rezumîndu-ne numai la aceste trei întrebări, deși numărul lor ar putea fi ceva mai mare, s-ar crede că prima noastră intenție ar fi aceea a depistării tuturor cauzelor care au barat drumul perforatorului hidraulic de concepție românească. Rezistăm, deocamdată, unei astfel de tentații, intrucît timpul pierdut nu poate fi nicicum recuperat, chiar dacă, pînă la urmă, vor fi elucidate cauzele care au dus la pierderea timpului. Rezistăm deci acestei tentații, aparent inutilă, și mărturisim că intenția noastră este doar aceea de a propune reluarea cit mai urgentă și cu o deplină responsabilitate a dosarului care cuprinde proiectul tehnic și proiectul de execuție a perforatorului hidraulic românesc, dosar păstrat cu multă grijă în biroul de documente secrete de la I.M.M.U.M. — Baia Mare. Mai multă dragoste, cu alte cuvinte, și mai mult interes pentru viitorul perforator hidraulic românesc.

VICTOR NIȚĂ ■

Mai mult interes pentru

PERFORATORUL HIDRAULIC ROMÂNESC

hidraulic și a Unității de perforare hidraulică (stand de probe) cu specialiștii de la I.M.M.U.M. și I.C.P.M.M.N., se acordă următorul Aviz de principiu cu următoarele precizări: 1. Specialiștii de la I.M.M.U.M. — Baia Mare consideră că proiectele pentru Perforatorul hidraulic și Unitatea de perforare hidraulică (standul de probe) corespund din punct de vedere al posibilităților de execuție în una din uzinele de profil de construcții de mașini: 2. I.C.P.M.M.N. — Baia Mare, analizînd posibilitățile de execuție ale proiectului, consideră că poate executa toate detaliile pînă la 31 dec. 1977, inclusiv pentru Unitatea de perforare (standul de probe), creîndu-se posibilitatea executării în paralel a acestora”. Rezultă din aceste prime două precizări ale Avizului de principiu că Perforatorul și Unitatea hidraulică de perforare, adică standul de probe a prototipului, puteau fi realizate. Să reproducem însă și punctul 5 al mai sus-amintitului Aviz de principiu: „I.M.M.U.M. — Baia Mare, pe baza analizei documentației tehnice, cît și a posibilităților tehnice de care dispune, poate prelua execuția prin plan tehnic a Perforatorului hidraulic și a Standului de probe pentru acesta, cu condiția rezolvării de către cele două ministere (M.M.P.G. și M.I.C.M., n.n.) a fondurilor necesare și introducerii în planul tehnic”.

În același an, Atelierul de proiectare I al I.M.M.U.M. ține să precizeze printr-un act adițional la Avizul de principiu că „execuția Perforatorului hidraulic este cuprinsă în planul tehnic pe 1978 la M.I.C.M. poziția 1”.

Dacă am fi parcurs aceste două documente în anul elaborării lor, 1977, am fi fost convinși că la sfîrșitul anului 1979 am fi putut asista la probele de omologare ale perforatorului hidraulic de concepție românească, fapt care putea fi nă-

a fost scurtcircuitat în faza de execuție a prototipului, deși autorii proiectului, precum și virtualii executanți ai proiectului, au afirmat că pot realiza acest prototip pentru care Centrala minerurilor și metalurgiei neferoase a achitat, în vederea întocmirii planului tehnic, suma de aproape 300.000 lei. Acești bani au fost, oare, aruncați în vînt? Nu era oare normal ca, prin acordul ministerului, cen-

FLORIN NICULIU : „Peisaj de iarnă”

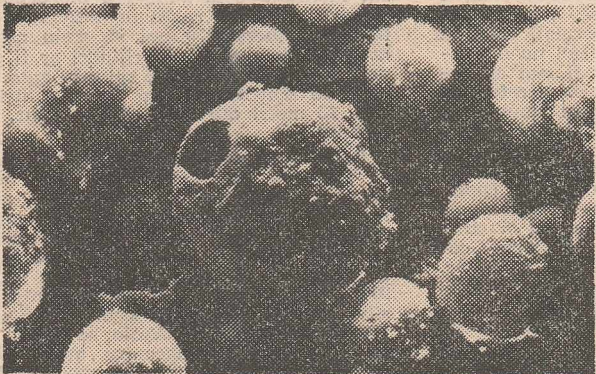

Flacăra revine:

Betonul fără ciment

Ceea ce părea, pînă nu de mult, o contradicție în termeni, tinde să devină realitate: betonul fără ciment. Revenim la articolul nostru din 1 martie 1979, în care relatam despre scurta istorie a brevetelor de invenție ale profesorului doctor inginer Nicolae Voina, de la Institutul de construcții București. Ce s-a mai întîmplat de atunci, ce ar mai trebui să se întîmple pentru ca aceste invenții, brevetate și în Statele Unite, Franța, Republica Federală Germania, Republica Democrată Germană și alte țări, să se materializeze, în confruntare cu practica?

În măsura în care cercetarea teoretică și de laborator, precum și primele rezultate de acum obținute în fază pilot se vor verifica la scară industrială, procedeul promite să aducă schimbări innoitoare în industria construcțiilor. Nu e vorba de simple îmbunătățiri, ci de o altă viziune asupra betonului. Înlocuirea completă, în unele situații, a cimentului și agregatelor prin cenușă (munții de cenușă care se acumulează, an de an,

Materia primă pentru betonul fără ciment prezentată într-o formă insolită grație microscopiei în relief: cenușa de termocentrală! Munții de cenușă se înalță în jurul termocentralelor noastre, așteptându-și valorificarea

în jurul termocentralelor noastre ar ajunge să umple un tren de marfă lung cit ecuatorul!), reducerea fazelor tehnologice de la 32 la 4 și a consumului energetic de 5-6 ori în raport cu tehnologiile convenționale, scurtarea la 4-5 ore a ciclului de fabricație, investiții inițiale și spații reduse pentru preparare, domeniile multiple de aplicare, viitoare posibilități de valorificare a zgurilor, stărilor de mină, tufurilor etc., iată doar câteva perspective care ar putea conferi noi dimensiuni brevetelor românești și consacra prioritatea mondială pentru țara noastră. Experimentul este în curs, nu s-au conturat concluzii definitive dar, după cum se va vedea, rezultatele provizorii apar încurajatoare. **Se înaintează oare suficient de rapid?**

— Ideea betonului fără ciment — spune profesorul Voina — și-a făcut loc, în ultima vreme, învingînd re-

ținerea din partea unor specialiști. Noul șochează, uneori deranjează anumite obișnuințe. Eu consider conformismul drept o boală a creativității tehnice. Desigur, nu absolutizez răspîndirea „bolii“. Mi-aduc aminte că acum cîțiva ani am emis o idee poate la fel de insolită ca betonul fără ciment: revibrarea betoanelor în timpul prizei. Unii — nu puțini — au considerat ideea drept fără șansă de realizare: „Și un student de anul II știe că, în aceste condiții, sint afectate negativ prize și proprietățile ulterioare ale betonului“. Eu însă propunem un raport apă-ciment care să asigure lucrabilitatea betonului chiar în timpul prizei. La vremea aceea nu am găsit ecoul convenit. Am solicitat atunci audiența la un ministru, care m-a înțeles pe loc, nu mi-a cerut lungi memorii (nu neg că, uneori, și aceste metode sînt necesare) și mi-a spus: „Din cite mi-ați explicat și din scheme, am înțeles esența. Deși ideea vine în contradicție cu unele opinii din tratate, ea îmi apare rațională și merită atenție“. M-a pus imediat în legătură cu laboratoarele pendinte de ministru, unde am perfectat metoda, iar pe baza ei a fost executată o parte din drumul național modernizat Lugoj — Făget — Ilia, care și azi, după 12 ani, se comportă foarte bine. Cu același succes a fost utilizat procedeul pe șoseaua Rîșnov — Predeal și la aeroportul Kogălniceanu, de lângă Constanța, iar ulterior și în Franța, aducînd economii de ciment.

— Să revenim la procedeul care face obiectul articolului de față, în ce stadiu se află?

— Am pus în funcțiune stația-pilot de la Curceni, lângă București, cu sprijinul unor înalte foruri de partid și de stat. La crearea unei opinii favorabile în cercuri mai largi a contribuit și articolul din „Flacăra“ din această primăvară. La început, la Curceni lucrurile nu au decurs cum am fi dorit. S-au comis, pe fluxul tehnologic, citeva greșeli, ulterior îndreptate. Entuziaștii mei colaboratori, inginerii Carol Olteanu, Victor Balica și citiva tehnicieni, împreună cu mine ne-am petrecut vacanța de vară la Curceni. Unele materii prime (cenuși, adaosuri activatoare etc.) își pierduseră din proprietățile hidraulice din cauza depozitării necorespunzătoare și de lungă durată, ceea ce s-a reflectat negativ asupra calității primelor dale din beton fără ciment: era satisfăcătoare, dar nu optimă. Abia după ce am procurat alți activatori conform condițiilor tehnice prescrise, prefabricatele au atins caracteristicile dorite. Lotul zero a fost turnat în septembrie. Am pomenit despre aceste greutăți, depășite, doar pentru a evidenția că lipsa unor condiții adecvate de experimentare poate duce la pierderea ritmului și, nu de puține ori, la compromiterea ideii.

— Ce oră se indică pe cadranul betonului fără ciment?

— Întrebarea este oportună și interesantă. Cu cît vom pune mai repede la punct procedeul la scară industrială, cu atît cresc șansele de cooperare și valorificare pe piața mondială, care, firește nu ne așteaptă doar pe noi. Se știe prea bine că specialiști din multe țări, în laboratoare perfect utilitate, studiază noi căi de fabricare a betonului, cu consum redus de energie, calitate superioară și preț de cost scăzut. Este ceea ce vizează și procedeul nostru.

— Recent ați organizat o demonstrație experimentală în fața specialiștilor la stația de la Curceni. Cine a participat?

— Reprezentanți ai organelor superioare de partid și de stat, delegați de la Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, ministere economice, Ministerul Educației și Învățămîntului, Centrala industrială de construcții-montaj București, Institutul de cercetări, proiectări și direcționare în construcții, INCERC, Laboratorul central al Ministerului Construcțiilor Industriale etc. Au asistat și dele-

gați ai Centralei industriale a minereurilor neferoase, care execută, după proiectul nostru tehnologic, o stație-pilc mult ameliorată față de cea de la Curceni și care v dispune de „materii prime“ din abundență: cenușile de la termocentrala Mintia-Deva din apropiere, una din cele mai mari din țară.

— Cum a reușit „avanpremieră“?

— Cei prezenți au apreciat noutatea și eficiența procedeului, neridicînd nici o obiecție de fond. A fost și un moment emoționant. Cunoașteți, probabil, așa-numitul test al ciocanului: la lovire, betonul trebuie să sune cristalin, cu o rezonanță apropiată de cea a metalului. Betonul fără ciment a trecut și acest test, completat, bineînțeles de încercări complexe de laborator. Însă o singură demonstrație experimentală, ca aceea care a avut loc recent la Curceni, nu poate decide totul, ea trebuie să s înscrie într-un ciclu tehnologic, finalizat prin omologare în fază industrială a procedeului în sine și a produselor respective. Dar trebuie să ne grăbim.

BETON FĂRĂ CIMENT SAU CIMENT FĂRĂ BETON

— Cum să ne grăbim, tovarășe profesor?

— Am intrat într-o etapă nouă, care reclamă, după părerea noastră, și un nou mod de abordare, care nu depășește. Cercetătorii betonului fără ciment reprezintă un colectiv universitar, nu prea numeros, cu multiple sarcini didactice presante, de la care nu putem și nu dorim să abdicăm. Firește în cadrul sarcinilor universitare, figurează la loc de cinste și cercetarea. Rezultatul betonului fără ciment. Dar, în momentul de față, nu dispunem de forțele necesare pentru a asigura trecerea de la stația-pilot la faza semiindustrială, în vederea omologării. Cu atît mai mult cu cît sînt implicate, potențial, o gamă foarte largă de produse, interesînd mai multe ministere. Într-adevăr, din betonul fără ciment s-ar putea fabrica atît produse obișnuite cît și speciale, de mare valoare economică și tehnică: rezistente la coroziune, refractare, hidrotehnice, nearamate sau armate cu fibre dir sticla obișnuite, valorificînd subproduse ale industriei chimice, ușoare etc. Or, în calitate de cadre didactice, nu dispunem de aparatul necesar — repet, mă refer exclusiv la problemele foarte complexe legate de betonul fără ciment —, nu ne putem ocupa de toate demersurile și formalitățile la diverse ministere și institute centrale pentru a impulsiunea ideea, după ce cercetarea teoretică și de laborator s-a încheiat, valabilitatea s-a demonstrat în stația-pilot și am elaborat procesul tehnologic, indicînd soluțiile.

— Sugerati ca ideea să fie preluată de către un minister specializat, pentru a se trece mai repede la experimentarea în fază semiindustrială?

— După părerea mea și a altor specialiști, singur un asemenea for dispune de condițiile necesare. Cel mai indicat ar fi, cred eu, Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții, care însă după părerea mea nu manifestă suficient interes față de problema. Oricum, nu este prea firziu pentru a se trece la fapte. Evident, și în continuare, colectivul de cercetare și inginerie tehnologică pentru noi materiale și procedee de la Institutul de construcții se angajează să acorde toată asistența tehnică necesară pentru punerea în funcțiune a stației semiindustriale și pentru generalizarea procedeului. Vom colabora „pe toată linia“, în funcție de nevoi. Pentru a valorifica pe deplin și în timp util cercetările considerăm însă necesar ca laboratorul de la Institutul de construcții să fie dotat cu spații suplimentare, cu aparatură și personal de cercetare. Betonul constituie și el, la urma-urmei, o carte de vizită a lumii contemporane.

LIONEL NIȚESCU ■

Cenaclul ideilor III

Un sondaj efectuat pe baza unui succint chestionar ne-a oferit posibilitatea de a ne face o idee aproximativă în legătură cu numărul și profesiunile celor care au întinut să ne onoreze cu prezența la cea de a doua întrunire a cenaclului organizat de redacția noastră. Aproximativ, deoarece, din păcate, nu toată lumea a completat și predat fișele distribuite. O concluzie, totuși: au participat aproximativ 100 de persoane (cercetători, profesori, ingineri, tehnicieni, medici, oameni de diferite profesii) și, spre bucuria noastră, nu puține sosite în mod special din provincie, din Ploiești, Buzău, Brăila, Galați, Tîrgoviște și chiar din Petroșani. Între acestea, și autorul dizertației prezentate în deschiderea Cenaclului ideilor, biochimistul Ion Brad, profesor la Facultatea de științe ale naturii din cadrul Universității din Craiova.

Cunoscut publicului larg prin mijlocirea unor relatări publicate în revista „Flacăra“, cunoscut și recunoscut deopotrivă în numeroase cercuri de specialitate, cercetările profesorului Ion Brad se recomandă, între altele, prin numeroase cercetări de biologie și biochimie moleculară, precum și prin descoperirea excepționalelor virtuți terapeutice ale unei specii vegetale din flora spontană, cățina albă, plantă consemnată și descrisă în tratatele de botanică și în compendiile de plante medicinale sub denumirea de *Hippophae rhamnoides*.

Expunerea profesorului Brad, mai puțin accesibilă la început înțelegerii comune și chiar specialistului neavizat, a cucerit atenția asistenței de îndată ce ideile prezentate au fost însoțite de comentarii și exemplificări concrete și mai cu seamă de relatări privind geneza acestor descoperiri. Un deosebit interes a stîrnit tabloul acțiunilor terapeutice ale extractelor de cățina albă, o bogată cauzistică permițîndu-i cercetătorului să întrevadă larga folosire a fructelor de *Hippophae rhamnoides* în tratarea unor boli de piele și a unor afecțiuni ale sistemului neuro-vegetativ și cardiovascular.

Au urmat întrebările, numeroase cum era de așteptat, cei prezenți arătîndu-se interesați în mod special în legătură cu efecte curative ale extractelor de cățina. Cît de departe se poate ajunge cu corectarea bolilor metabolice? (Dumitru Iga, asistent la Facultatea de biologie); ce factori prealabile implică administrarea extractului de cățina? (Vladimir Rusu, medic); ce efecte prezintă cățina albă în tratarea alcoolismului (Boșnigeanu Ște-

fan, tehnician); ce tehnologie reclamă prepararea uleiului de cățina (Cornel Murgu, arhitect); care sînt efectele re-comfortante ale siropului de cățina în cazul conducătorilor auto? (Jean Vișinoiu, șofer profesionist) etc.

Estimînd viitorul cercetărilor biologice, biochimice și biofizice și în special pe cele consacrate corectării dereglărilor metabolice, profesorul Ion Brad s-a arătat extrem de optimist, considerînd că descoperirea unor noi legături în acest domeniu va oferi teraputicii mijloace eficiente în combaterea principalelor agenți perturbatori ai organismului uman. S-a mai făcut apoi precizarea că administrarea extractului de cățina presupune colaborarea medicului de specialitate, al endocrinologului și neurologului în primul rînd, și că vindecarea unor afecțiuni ale epitelului (boli de piele sau plăgi post-operatorii) au fost confirmate pe baza unor atestate de specialitate. Cățina albă — a mai arătat profesorul Brad, folosindu-se de o suită de exemple savuroase — s-a dovedit eficientă și în limpezirea unor minți lenevite sau infierbintate de alcool. Iar aceasta într-un timp record. Din păcate însă, s-au înregistrat și rezultate nedorite, deci tocmai o pronunțată potentare a stării de ebrietate. În calitatea sa de tonic general (uleiul și praful de cățina prețind tehnologii speciale), cățina a ocazionat și obținerea unor performanțe în menținerea reflexelor normale ale conducătorilor auto, care în anumite cazuri — a amintit vorbitorul — au condus la drum întins chiar 20 de ore. S-a propus reluarea experimentului.

Au fost adresate și unele critici celor care din necunoștință de cauză sau cu bunăștiință au handicapat timp îndelungat descoperirile profesorului Brad. Cu acest prilej, conducătorul cenaclului, poetul Adrian Păunescu, a ținut să precizeze din nou că menirea cenaclului este aceea de a supune dezbaterii publice idei și soluții originale și nicidecum de a deschide, de la distanță, fronturi polemice, acțiuni lipsite de sens și suport etic, deoarece lupta de opinii reclamă dezbateri deschise cu prezența părților opozante și nu atacuri unilaterale.

Partea doua a Cenaclului ideilor a fost consacrată prezentării unor prestigioase invenții datorate inginerului Petre Milu, cunoscut și el publicului larg, mulțumită unor articole publicate în „Flacăra“ și unei recente emisiuni de televiziune. Lucrînd într-un laborator special din ca-

drul Institutului național de motoare termice, Petre Milu se lucrură la ora actuală de un statut profesional particular, inexistenț deocamdată în nomenclatorul meseriilor atestate prin lege, acela de **inventator profesionist**.

Invitatul cenaclului din 13 decembrie este între altele autorul unui motor axial care elimină arborele cotit, sistemul bielă-manivelă și o întreagă suită de componente ale sistemului de transmisie tradițional. Motorul, realizat în trei variante (alimentat cu benzină, cu injector de benzină și cu motorină) și aflat pe bancurile de probă ale institutului amintit, anticipează o adevărată revoluție în domeniul motoarelor cu ardere internă, angrenaje îmbătrînite căroră — a ținut să precizeze vorbitorul — specialiștii contemporani nu le mai pot aduce decît îmbunătățiri de fițe și nu transformări de esență. Prezentînd geneza motorului axial în cadrul unei expuneri de o cuceritoare limpezime și simplitate, fără a intra în secretele tehnologice, inventatorul a ținut să mai informeze asistența și cu o noutate de ultimă oră: realizarea, în concepție originală, a unui motor semirotațiv, care, după probe efectuate pînă la ora actuală, aduce toate argumentele depășirii așa-numitului prag Wankel (sau limita la care s-au poticnit cercetările celebrului inventator german). Tot acum au fost re-

amintite și alte două remarcabile realizări ale inventatorului Petre Milu: microinstalația pentru captarea energiei valurilor (superioară ca eficiență instalațiilor similare cunoscute din literatura de specialitate) și arzătorul cu petrol, dispozitiv prin care Petre Milu a izbutit să reducă la jumătate consumul de carburanți necesari pentru încălzirea locuinței sale, economie care nu diminuează ci, dimpotrivă, sporește confortul caloric al apartamentului.

Fiind vorba de invenții de o importanță cu totul deosebită, Petre Milu nu a putut onora decît cu răspunsuri cu caracter general numeroasele întrebări adresate de Ion Dinu, fizician, Nicolae Mocanu, mecanic, Cristache Ionescu, mecanic, Adrian Beraru, inginer, Nicolae Grigore, proiectant ș.a. Activitatea și realizările de excepție ale inventatorului Petre Milu au adus, sîntem siguri, în memoria celor prezenți exemplul unei vieți întrupate din pasiune, osîrdie, dăruire și dragoste de adevăr.

LIVIU TIMBUS ■

Următoarea întîlnire la Cenaclul ideilor va avea loc la o dată ce va fi comunicată ulterior.

De Ziua tipografului

Aniversăm Ziua tipografului, ziua unei profesii între hotarele căreia, mai mult decît între hotarele altor profesii, spiritul deschide ferestre largi spre orizonturile propriei lui deveniri. Prin ei, plumbul, acest metal amorf, greu, din care lumina smulge rar cite un scîlpăt întunecat de o îngîndurare stranie, minerală, s-a ridicat la un rang de noblețe neatîns nici de metalele zise nobile. Prin ei, un gînd efemer se investeste cu durată ce-l transformă în avuție care se poate transmite, de la om la om, de la conștiință la conștiință, de la demnitate la demnitate. Prin ei, bibliotecile lumii s-au lărgit întocmai ca niște abataje în care filoanele de minereu nu se mai istovesc.

Nu vom osteni niciodată să aniversăm și noi, împreună cu tipograful, această zi la izvoarele căreia urmașii lui Gutenberg, pe pragurile îndepărtate ale noii noastre istorii, la 13 decembrie 1918, în Piața Piețurii Național, au așezat ofrandă peacurii unui singe care nu se încheagă. Altfel spus, era lîmpede că, mai devreme sau mai tîrziu, cei prin privirile și prin miinile căroră s-au cernut toate paginile istoriei noastre, de la tratatul academic la stîrea inghesuită în colțuri de ziar, vor ajunge să facă ei înșiși istorie. Și au făcut-o, cu o temeinică abnegație și dăruire pentru o cauză care a devenit cauza întregului nostru popor. Astăzi, idealul pentru care au luptat ei atunci, împlinindu-se, au așezat și viața lor în matca unor rosturi noi, revoluționare.

Ziua lor, pentru noi, reprezintă mai mult decît ziua profesiei lor. Ziua lor, pentru noi, a fost și rămîne ziua în care profesia lor a ajuns la adevărata conștiință a menirii ei sub soarele lumii.

) strălucită confirmare a ingineriei românești

Medalia de aur la Salonul mondial al invențiilor „Eureka” — Bruxelles 1979

Cam în aceleași zile în care la Fort Worth echipa feminină de gimnastică a României se umplea de glorie realind performanțe fără precedent, televiziunile agențiilor de presă nu scăpau din vedere faptul că :

„La Salonul mondial al invențiilor „Eureka”, de la Bruxelles, au fost premiați trei invenții românești realizate de Institutul de cercetări și proiectări tehnologice în transporturi din București. Este vorba de aparatul numărator-discriminator de vagoane, invenție a inginerului Romel Scorțeanu, care a obținut „Medalia de aur”, de aparatul analizor de ulei și detectorul de ieșiri din gabarit, care au fost distinse cu Cupa Ministerului Transporturilor în Belgia”.

Inginerul Emil Spirea, directorul institutului și martor al celor întâmplate în capitala Belgiei, a ținut să ne spună, de fapt, nimic nu este spectaculos. Deși pentru cei mai mulți chestiunea pare o „bombă” — ne zicea dumnealui, leși noi credem că și este o „bombă” — pentru noi totul era revăzută. Pentru că institutul nostru, semicentenar anul acesta, are niște rezultate obținute de-a lungul mai multor ani, dar mai ales în ultimii, care l-au făcut cunoscut în lumea transporturilor, adică în domeniul vast al transporturilor, în țara noastră și în multe țări din Europa chiar între cele mai avansate industrial, Germania Federală, Franța, Elveția, pentru ale căror căi ferate au realizat cercetări ca urmare a faptului că au câștigat licitații internaționale pentru teme de cercetare. Institutul de cercetări și proiectări tehnologice bucureștine a dat soluții bune pentru majoritatea problemelor grele cu care se confruntă Ministerul Transporturilor, mult apreciate de ministru, obținând chiar rezultate de excepție. Merită amintit trenul electric pentru trafic suburban, conceput, proiectat și realizat de institut în colaborare cu uzine ale ministerului de resort. În momentul de față există un prototip ce se află în exploatare pe distanța București-Predeal, urmând ca acest tren să fie produs în serie de Întreprinderea „Electroputere” Craiova cit mai curând. Printre caracteristicile care îl situează între realizări excepționale ar fi demarările și opririle rapide de care este capabil, la care se adaugă și consumurile reduse de energie cu 20-25% mai mici față de cele ale trenurilor electrice obișnuite. Ca o curiozitate pentru cititori, directorul Spirea, fiind el însuși un pasionat cititor al revistei noastre, am aflat că trenul pentru trafic suburban mergând pe distanța București-Ploiești, de exemplu, și oprind în toate stațiile, ajunge în același timp cu un accelerat. La loc de frunte se află printre realizările de până acum ale institutului circuitele de cale cu elemente statice, care elimină folosirea cablurilor în transmiterea informațiilor pentru semnalizarea trenurilor în circulație, cu caracteristici tehnice excepționale, în curs de generalizare pe rețeaua căilor ferate române, ca dealtfel și instalațiile complexe de automatizare a trahierii trenurilor. Mai recent au realizat și expus la EREN, unde a și fost principalul punct de atracție, simulatorul de trenuri remorcate cu locomotive electrice, care face posibilă instruirea intensivă a mecanicilor de locomotivă, schimbând totodată radical modul de instruire a mecanicilor, cu rezultate economice importante și cistiguri în calitatea instruirii. Simulatorul este o instalație-robot cu puține sint în lume și pot fi numărate pe degetele de la o mână. Simularea este totală, cu viteză variabilă, mers înainte și înapoi, tonaj variabil, sisteme de frinare diferite, simulare de mișcare și de zgomote incit omul se simte exact ca în locomotivă. La realizarea simulaturului au contribuit colective largi din institut, colec-

Președintele juriului înmânează inginerului român Romel Scorțeanu Medalia de Aur și Cupa Ministerului Comunicațiilor din Belgia pentru ansamblul de cercetări în materie de control electronic pentru transporturi, în prezența directorului Salonului mondial pentru invenții, domnul De Bouck

tive pluridisciplinare conduse de inginerul Iuliu Barbos, și o veste îmbucurătoare — în curând se trece la producția de serie a simulatoarelor. Se consideră că îndreptățire, întrucât interes există de pe acum, că acest simulator va fi vedeta viitoarelor saloane internaționale de invenții.

Revenind la știrea, sumară după cum ne vom convinge, transmisă de la Bruxelles și reprodusă de noi la început, putem să spunem că în spatele ei se află o recoltă zdravă de premii. Este vorba de: „Medalia de aur” obținută cu „Aparatul numărator-discriminator de vagoane” al inginerului Romel Scorțeanu, care a mai primit Premiul și Cupa Ministerului Comunicațiilor din Belgia pentru ansamblul de cercetări în materie de control electronic în domeniul controlului electronic pentru transporturi feroviare; Meritul special pentru detectorul de ieșiri din gabarit, autori ing. Romel Scorțeanu și ing. Letiția Spirea; Meritul special pentru analizorul de ulei, autori ing. Romel Scorțeanu, ing. Doina Ioachim și ing. Alexandru Lăpușean. Inginerului Romel Scorțeanu i-a mai fost conferită Medalia Consiliului Consultativ pentru ineret de către municipalitatea orașului Bruxelles.

Fără a ne propune să facem o descriere amănunțită a celor trei aparate, considerăm că se impun, totuși, câteva cuvinte :

Numărător-discriminator de vagoane — un sistem simlind prin circuite logice integrate o metodă matematică în stare să rezolve problema recunoașterii automate și instantanee a oricărui tip de vagon de la douăzeci și șase de osii pentru senzori de mers și viteze diferite. De dimensiunile unui aparat de radio portabil, acest aparat stabilește, să zicem, poziția unui vagon defect în corpul trenului aflat în mers și transmite la stația dinaintea trenului poziția în tren a vagonului cu pricina și a osiei defecte, astfel încât personalul trenului știe în orice moment exact care vagon este defect și ia măsurile în consecință. Până acum se oprea trenul și se trecea la control până i se dădea de căpătii, fiind nevoie deci de o revizie complicată. Acest aparat a fost lansat acum doi ani ca temă de cercetare europeană de către Uniunea

Internațională de Căi Ferate, astăzi instalația românească fiind cea aleasă și recomandată pentru a fi folosită în Europa la exploatarea feroviară. Mai adăugăm că de acest aparat se interesează firma vest-germană Siemens pentru a cumpăra licența.

Detectorul de ieșiri din gabarit — descoperă ce piesă a vagonului în mers s-a deplasat și a ieșit din gabarit, iar numărătorul-discriminator comunică la ce vagon este ea. Este cunoscut faptul că la calea ferată, avându-se în vedere gradul ridicat de siguranță în circulație care se cere, noul nu este luat în brațe de cum se naște. La calea ferată nu se poate risca. Se știe că electronica obișnuită scoasă afară, în aer liber, cum este cazul drumurilor de fier, uită să mai meargă. Cele două aparate de până acum sint din domeniul celei mai complicate electronice posibile, Medalia de aur obținută cu primul aparat fiind singura decernată pentru electronică la prestigiosul Salon mondial al invențiilor industriale de la Bruxelles.

Analizorul de ulei — tot un aparat electronic ce înlocuiește o metodă chimică de determinare a insolubilelor în benzen din uleiuri cu o metodă fizică. Se știe că locomotivele, navele, întreprinderile de transporturi auto sint printre marii consumatori de uleiuri. În general, uleiul se schimbă la un anumit număr de kilometri sau ore de funcționare. O locomotivă are un rezervor de 800 de litri de ulei, un vapor cu siguranță îl are și mai mare, la fel parcurile auto și deci problema economisirii devine o problemă de eficiență. Criteriile de schimbare a uleiurilor la un număr fix de kilometri sau la un număr fix de ore de funcționare nu țin seama de starea drumului, de anotimp, de cât este de deștept șoferul sau mecanicul. De data aceasta se introduce un criteriu real, ce permite schimbarea uleiului exact atunci cind uzura lui a ajuns la limită, uzură care poate fi caracterizată prin mai mulți parametri fizico-chimici, cel mai important dintre ei fiind insolubilitatea în benzen. Metoda chimică de determinare cunoscută până acum durează patru-cinci ore, iar cea fizică folosită de analizorul de ulei nu mai mult de cinci minute, fiind și mai exactă. Această invenție a făcut obiectul a două brevete de invenție încă de acum patru ani. Între timp e drept că aparatul a intrat în dotarea tuturor laboratoarelor de chimie ale celor 30 de depouri din transporturile noastre feroviare. Deși este foarte solicitat de NAVROM, de întreprinderile de transporturi auto ale Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor fiind solicitat și de întreprinderi precum „Republica” și „23 August”, ale căror utilaje tehnologice ridică aceleași probleme la schimbarea uleiurilor, aparatul intrize nejustificat să intre în producție de serie la I.A.M.C. Otopeni.

Am găsit necesar ca după ce am făcut o sumară prezentare a originalelor aparate premiate la Bruxelles, să știm și cine este inginerul cu numele de Romel Scorțeanu, pentru că realizările lui neobișnuite — care nu se limitează numai la contribuțiile la cele trei aparate — merită să fie cunoscute de cit mai multă lume. Ni s-ar putea reproșa că pomenirea în debutul acestui articol a succesorilor gimnastelor noastre de aur este forțată și neavenită. Noi credem că nu, tocmai pentru simplul motiv că în aceeași duminică în care ele obțineau cele două medalii de aur în întrecerile pe aparate de la Fort Worth, se petrecea și decernarea „Medaliei de aur”, și a celorlalte premii la Bruxelles, tot într-o întrecere mondială. Mărturisim sincer că încercăm regretul; foarte adesea, ca unii fotbalisti odăreare, unui solist de muzică din cea mai ușoară li se impun numele marelui public prin radio, televiziune și presă mult mai mult decât unui inventator tânăr și cu ZECE invenții nu pe hirtie, ci toate aplicate, cum este cazul inginerului Romel Scorțeanu, de 33 de ani, recentul medaliat cu aur la un mare salon și concurs internațional, ceea ce nu este la îndemina oricui. Firește, nu am vrea să se înțeleagă că sportivii nu ar merita popularitatea sau popularizarea care li se face. Dar ni se pare că sistemul intrucitva nedrept și cu oamenii ce ating piscuri în domeniul lor de activitate, cu oamenii care ne dovedesc prin fapte o înaltă valoare profesională și umană.

ION PREDOȘANU ■

Pledoarie pentru

Banca de date

„Aici a luat naștere industria prelucrătoare de mase plastice din România!”, spun cu mândrie muncitorii, tehnicienii și inginerii primei întreprinderi românești cu acest profil, cea din București.

Oamenii au tradiție în meserie, dorință de nou, ambiție. Dar, după cum remarcă un inginer cu experiență, „ca să mergem înainte în tehnică, trebuie să știm ce fac alții. Adică noi. Fiindcă noi nu prea știm ce facem noi”. Frază sibilinică, ea se va lămurii pe parcurs. Nu este vorba nici pe departe de o deficiență de ordin local, a întreprinderii, ci de o hibă cu un caracter mai general — în opinia interlocutorilor noștri.

Inginerul șef Radu Chicos, inginerul Avram Dulhaz, șeful atelierului de proiectare — fost muncitor la „Strungul” Arad, care lucrează în fabrică din 1955, adică de la absolvirea politehnicii — inginerii Eugen Tighineanu și Emanoil Bușgeanu, tehnicianul Radu Dan și alți ingineri și tehnicieni au revenit, sub o formă sau alta, la această deficiență, să-i spunem: circulatorie. Transpusă la om, ea poate duce la infarct, iar în tehnică la o materializare incertă a ideilor originale sau la realizări pe un plan inferior potențialului creator real. Iată ce ni s-a spus, în substanță.

„Noi, proiectanții din Întreprinderea de mase plastice București, ne lovim de dificultăți de care, probabil, se lovesc și colegii din alte uzine: nu cunoaștem suficient produsele fabricate în țară pe care le-am putea folosi. Poate la un anumit nivel se știe aceasta, dar nu la nivelul nostru, al execuției.

Producția de obiecte și piese din mase plastice se diversifică neîncetat, cuprinzând acum și repere pentru autocamioanele românești, pentru „Dacia”-1300 și modelul restilizat 1980; asimilăm repere pentru „Oltcit”, piese pentru construcția de mașini, industria electrotehnică, electronică ș.a.m.d. Acționăm astfel în spirita indicațiilor date de secretarul general al partidului, care s-a aflat în mijlocul nostru în decembrie 1978: să continuăm asimilarea de repere pentru industria construcțiilor de mașini, utilizând tehnopolimeri de fabricație românească. Iată deci un cimp larg de activitate, interesind practic întreaga economie națională. Or,

în momentul proiectării unei matrițe, în care sint încorporate elemente de automatizare, aparatură hidraulică, pneumatică, electronică, nu știm — în destule cazuri — dacă astfel de elemente se fabrică sau nu și în țară. Nedispunind, în asemenea situații, de informații, ne vedem nevoiți să proiectăm noi respectivele elemente. Ce rezultă? Timp pierdut, redescoperind ceea ce poate a fost descoperit de mult în alt județ, la altă întreprindere, mai specializată decât a noastră, care nu avem profil hidraulic sau electronic.

Recent, am avut de proiectat matrițe pentru piese din material plastic la instalații sanitare: așa-numite T-uri, coturi, ramificații etc. Piese, evident, de cea mai largă răspindire, indispensabile pentru orice tip de construcții și a căror calitate afectează direct pe cetățeanul de rând. Pentru o funcționare automată, deci de mare randament, asigurând calitate și preț de cost scăzut, matrițele respective necesită cilindri hidraulici. Noi nu aveam cunostință dacă aceștia se fabrică în țară. De fapt, nu o știm nici acum cu precizie. De aceea, am gândit și proiectat cilindrii. Dar aceasta nu este o proiectare modernă, rațională, ar fi fost mult mai normal să comandăm dispozitivul de la o întreprindere specializată (se pare că, totuși, se fabrică și la noi!), fiindcă proiectarea, în asemenea cazuri, înseamnă o investiție de inteligență tehnică inutilă.

Altfel riscăm să ajungem în situația acelei cooperative din Medgidia (ni se pare) care acum citiva ani vindea un anumit tip de surub cu vreo 50 de lei bucata, deși acesta putea fi — și chiar era — fabricat de alte unități specializate din țară la un preț de 50 de ori mai mic!

— Problema pe care o ridicăți nu este oare, într-o măsură, artificială nu ar putea fi rezolvată dind câteva telefoane, de pildă la minister?

— Noi depindem de Ministerul Industriei Chimice, dar matrițele au un specific mecanic. Nici cei de la Chimie nu știu și nu pot cunoaște tot ce se produce în cadrul Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini.

— De ce nu dați un telefon la M.I.C.M.?

— Unde la M.I.C.M.? Ei au sarcini pre-

cise și numeroase, nu-i putem deranja la tot pasul (chiar dacă am ști, în fiecare caz în parte, cui să ne adresăm, ceea ce nu e cazul, fiindcă nu e ministerul „nos-tru”) și să-i întrebăm: „Cutare piesă se fabrică la noi și unde?” Dealtfel, cu toată bunăvoința pe care ar avea-o, tovarășii ar avea nevoie de timp (e vorba de o industrie, în plină dezvoltare), ar trebui să caute prin hirtii, eventual să dea telefoane în provincie etc. Or, acest minister, for de sinteză și de conducere, nu este oficiu de informații. Fără a mai vorbi de faptul că în cauză nu este doar M.I.C.M., sint vizate și alte ministere, ale căror produse ne-ar interesa.

Soluția sugerată de interlocutorii noștri, mult mai simplă, a fost de mult „inventată”: fiecare fabrică mai importantă să publice periodic un catalog complet cu produsele sale și să-l trimită prin poșta beneficiarilor potențial interesați, chiar dacă fac parte din alt minister. (Asemenea cataloage există, firește, și la noi, dar ele nu sint complete și provin de la un număr nu prea mare de întreprinderi.) Cheltuielile modeste necesitate de tipărire și trimiterea prin poșta ar fi insușite acoperite prin eficiența tehnică și beneficiile ce-ar reveni economiei naționale. Avem nevoie, cu alte cuvinte, de o reclamă bine înțeleasă.

Acum cităva vreme, proiectanții de la întreprinderea bucureștinească lucrau la alcătuirea unor matrițe din tehnopolimeri care înainte se importau, deci se urmărea economia de valută. Or, în componența matrițelor intrau rezistențe electrice speciale. Cu totul întâmplător cineva din colectiv a aflat că fabricarea unor astfel de elemente electrice s-ar încerca, parțial, la „Electroceramica”, Turda. Au scris acolo, au primit documentația, ceea ce a permis economii de valută, de materie primă.

— Ce ați fi făcut fără această întâmplare fericită?

— Am fi folosit, în continuare, rezistențele de la „Fram”. Le-am încercat și funcționau, dar nu cu randament maxim, fiindcă de fapt aveau menirea să servească la frigidere...

— Problema în discuție are directe implicații asupra gândirii tehnice originale — subliniază inginerul șef Radu Chicos — deși, la prima vedere, ar părea afectată doar munca de rutină a proiectantului. Este însă vorba de altceva, de implicații mai subtile. În zilele noastre, noutatea în tehnică rezultă cel mai adesea din răs-turnări spectaculoase, ci din utilizarea

mai judicioasă și mai ingenioasă a unor elemente preexistente. Sint cunoscute eforturile ce se fac la noi pentru limitarea importurilor. Dacă eu, proiectant sau cercetător, gîndesc la o mașină nouă și știu că pentru realizarea ei ar fi necesare și piese de import, pe bună dreptate voi fi inclinat să abandonez cercetarea și să merg pe altă linie. Dacă așa și înșă că piesa — poate mărunță, aparent neînsemnată — se fabrică și în țară, as reveni la ideea inițială. Dar trebuie să o știu! Actualele dificultăți de informare izvorăsc tocmai din succesele industriei românești, din dezvoltarea ei multilaterală, accelerată. Dacă, înainte vreme, cunoșteai pe cap ce și unde se fabrică, acum „nu mai poți cînta după ureche”. Acum doi ani, cînd am procurat primele mașini românești pentru prelucrarea maselor plastice — niste extrudere de folii de polietilenă — un subsansamblu important purta marca unei întreprinderi sucevene. Recent, am mai achiziționat mașini de acest tip și am constatat, nu fără surprindere, că subsansamblul respectiv provenea, de astă dată, de la Botoșani. Exemplu minor, dar grăitor. Industria română a ajuns într-un stadiu în care se resimte acut nevoia de publicitate a miilor de piese și utilaje noi care intră în fiecare an în producție. Multe întreprinderi se reprofilează și nu dispunem de informații la zi.

— Ce alte soluții ar exista, dat fiind că tipărirea unor cataloage complete este, totuși, un proces de durată?

— Măcar să se tipărească și să se difuzeze prospecte pentru diversele grupe de produse ale diverselor întreprinderi. Și mai simplu: un soi de anuar tip carte de telefon, dar conținind date tehnice succinte, periodic reînnoite, despre diversele game de produse, cu specificațiile tehnice. Ar fi un prim pas.

Într-un viitor mai îndepărtat — opinează interlocutorii noștri — s-ar impune ca asemenea informații (cine și ce produce) să fie trecute pe calculator, ceea ce ar permite tinerea lor la zi. Cu alte cuvinte, informațiile să figureze într-o bancă de date, cu care să se poată purta un dialog. Deocamdată însă să dialogăm cu anua-rele! Dacă reclama era socotită a fi su-fletul comerțului, azi se poate afirma că, în sensul mai sus arătat, ea este sufletul creației tehnice și științifice, al producției moderne.

L. NICULESCU ■

Legea ne apără. S-o cunoaștem, s-o respectăm!

Birocrați împotriva senectuții

Alexandru Georgescu aparține bărbaților ale căror buletine de identitate se eliberează fără termen de expirare: pentru cit or mai trăi. Pentru el, lemnele din beci sînt prea grele, oricît ar crăpa de ger pietrele afară și oricîtă nevoie ar avea de ele trupul pentru care acum distanța dintre pat și masă simbolizează faptul puterii și al temerității.

L-am cunoscut în biroul procurorului șef al sectorului III, Octavian Dornea, unde soția lui îl depusese în fotoliu, cu grijă și afecțiune, pentru ca, după ce va fi sfîrșit plînsul, să-și spună durerea. Casa părinților lui, în care a apucat și el să se nască acum trei pătrăre de veac, a ars în ziua de 12 iunie 1978. Conform legilor țării, Alexandru Georgescu a primit o altă locuință, nu foarte departe de casa lui din palantă. Ceea ce legile țării i-au dat, unii slujitori ai legilor i-au luat: tihna. Locuința i-a fost atribuită provizoriu: lui, pentru care orice clipă poate fi și ultima. Și ceea ce părea un formalism ridicol, apăru în curînd ca un cumplit supliciu: pensia nu-i mai venea, noua policlinică nu-l primea, viza de flotant, în lipsa contractului permanent, nu-i se mai acorda. Spațiul locativ condiționează întocmirea contractului permanent de actul de donație al terenului rămas viran în urma incendiului. Bătrînul a alergat după actele necesare, a întocmit oferta de donație, dar de mai bine de un an donația nu-i este acceptată fiindcă un vecin și-a amenajat acolo, din ruinele rămase, un garaj și o bucătărie: terenul nu este curat, deci.

La procuratură a ajuns fiindcă niciieri în altă parte nu mai are audiență, după ce a alergat peste tot. Bătrînul răsufă greu, deși nu mai plînge. E doborât de oboseală și neputință și procurorul șef, a cărui competență se cuprinde în alte sfere de interes, îi promise, ca să nu-l mai pună pe el pe drumuri, că va trimite memoriul circumscripției de miliție.

Plutonierul Nicolae Constantin, un bărbat destoinic, vioi și cu o minuțioasă cunoaștere a legilor, încearcă timp de două zile să-și apropie acest caz, înduioșat de starea de deteriorare fizică a bătrînului, dar oricum ar fi întors faptele, ele tot în atribuțiile consiliului popular se includeau.

La Oficiul juridic:
— ...Ne surprinde mai ales acest provizoriu de unde curg toate necazurile.

— Alexandru Georgescu este proprietar și proprietar fiind, statul nu-i poate acorda locuință, decît provizoriu.

— Proprietar al unei case arse, al unor ruine.

— A rămas terenul.

— Vreți să spuneți că dacă eu dispun de o bucatică de teren viran undeva, nu mai pot primi locuință de la stat?

— Dumneavoastră, da — el, nu!

— De ce eu da, el nu?

— El e proprietar în multe, în foarte multe acte, plătește impozit, este înregistrat cu casa...

— Bine, dar casa e arsă.

— E nevoie de un proces-verbal precum că imobilul nu mai există.

— Și e atât de greu?

— Nu. Un arhitect de la consiliu s-a deplasat acolo în acest scop.

— Și n-a întocmit procesul-verbal?

— Terenul nu este gol. Pe el s-a amenajat în ruine un fel de garaj și o bucătărie.

— Dar nu sînt ale lui.

— Poate. Arhitectul de unde să știe?

— Nu pentru asta s-a dus acolo?

— El a consemnat ce-a găsit.

— De-atunci a trecut peste un an. Bătrînul s-a plîns peste tot. Nu s-a luat totuși nici o măsură. Mai exact spus nu s-au luat măsurile care sînt impuse de lege, care fac obiectul muncii funcționarilor de aici.

— Dacă bătrînul își demola ruinele, nu mai era nici o problemă.

— Ca să facă el singur ceea ce o întreagă instituție, cu servicii și oameni de specialitate, nu este în stare de mai bine de un an, L-ați văzut cum arată?

— N-arată foarte bine. Ne-a fost milă de el.

— Totuși, un om cedează statului un teren. De ce este obligat la atîtea servitute?

— Poate legile, între timp, s-au învechit. Există vreo lege care vă interzice de a prelua un teren pe gratis, dacă pe el se află niște ruine?

— Dacă donezi un teren, este normal să-l donezi curat. Nu?

— Ceea ce aici se consideră normal, pentru bătrîn este o imposibilitate. Rețin totuși că legea e suplă în asemenea cazuri.

— Puțin îi pasă de terenul lui. N-a trecut pe acolo cu lunile. Habar n-are ce s-a amenajat pe el.

— S-a amenajat fără autorizație de construcție și fără consimțămîntul lui. El ce vină are?

— Așa spune el...

— Așa a afirmat în fața plutonierului Nicolae Constantin însuși vecinul care a făcut amenajările. N-a avut nici un consimțămînt. A văzut terenul nefolosit și a intrat fără să producă vreo pagubă. Și o faptă de folosință nevinovată a blocat un aparat de funcționari.

— Noi n-avem de unde ști ce se află pe teren. De asta s-a ocupat sectorul arhitectură?

— E departe?

— Cine?

— Sectorul arhitectură?

— În biroul de alături.

— În sfîrșit: ce se poate face?

— Un arhitect merge pe teren. Consemnează amenajările fără autorizație. Sometează. După 10 zile amendează și se trece la demolare.

— Și pe urmă?

— Pe urmă nimic. Restul este în ordine și referatul poate fi introdus în comitetul executiv, înaintat la D.G.D.A.L. etc.

— Vreți să spuneți că într-un an și jumătate atîta a lipsit?

— Da.

— Și militia?

— Demolările nu sînt de resortul militiai, ci de al consiliului popular.

— Spuneți parcă mai înainte că un arhitect a fost pe teren.

— A fost acum un an. A consemnat ce-a văzut și urmau măsurile care nu s-au luat.

— Adică?

— Cel care a făcut amenajările fără autorizație trebuia mai înainte sămănat. Dacă nu proceda la demolări în termen de 10 zile, urma să fie amendat și pe urmă demolat.

— Și toate memoriile, plîngerile, implorările, alergăturile, necazurile, reclamațiile, cererile, suferințele n-ar mai fi fost?

— Probabil că nu.

— Așa reiese din actul care v-a fost adus acum?

— Așa reiese. Întrebați totuși la Sectorul arhitectură, sistematizare, disciplina în construcții și eliberarea autorizațiilor dacă aceste măsuri n-au fost totuși luate.

N-au fost. La sector n-am găsit decît o altă plîngere a bătrînului Alexandru Georgescu și un început de referat întocmit acum mai bine de o lună de arhitectul desemnat cu constatarea realității, și neterminat.

Nu ne mai rămîne să consemnăm decît opinia șefului Spațiului locativ, Ion Costache, nou în această funcție, și care, cuprins întempativ de o vie febrilitate, repetă: S-alerge (bătrînul! — n.n.), e interesul lui, să se zbată pentru asta (pentru donație — n.n.) că nu se zbate pentru mine. Vin o dată și pe urmă reclamă. Puțin le pasă (probabil oamenilor în general — n.n.).

Susțin, după o dimineață în care am consumat tone de emoție și nedumerire și consternare că oricare dintre lucrătorii consiliului popular ar fi putut pe loc rezolva necazul bătrînului cu condiția ca măcar unul dintre ei să privească la omul din fața ghișeului ca la un om, nu ca la o petiție.

— Cum vă numiți?

— Ioana Nemți. Locuiesc pe strada Perfecționării, numărul 24. La capătul tramvaiului 2 și 11. Am 72 de ani și o căsuță bătrînească, din palantă, și curte. Nu sînt foarte bolnavă, dar merg foarte greu. Am un picior opărit, îl port în celofan și în frig mă chinuie și mă necăjește...

— Noi cu ce vă putem ajuta?

— Nu știu la cine să mă mai adresez. De doi ani și jumătate bat coridoarele judecătorilor, sînt purtată de la un birou la altul cerînd drepturile unui copil orfan de patru ani pe care-l creșt dintr-o pensie de 528 lei. Pînă acum n-am reușit decît să enervez niște tovarășe foarte sensibile cînd e vorba de comoditatea lor.

— Al cui este copilul?

— Al fiicei mele. După cutremurul din 4 martie n-a mai fost găsită. M-am zbatut cît am putut, n-am reușit s-o identific. O mamă ar înțelege prin ce-am trecut în zilele acelea. La consiliul popular am fost sfătuită să înaintez cazul instanței. Am făcut ce mi s-a spus. Pe urmă am aflat că n-am făcut bine, întrucît consiliul popular nu poate elibera un act de dispariție. Am făcut o altă acțiune, tot în justiție...

— V-a ajutat cineva?

— Singură am fost peste tot. Cu copila

lui după mine. Mă cunoaște lumea în tramvai... În sfîrșit, am obținut actul de deces. A fost un succes. Un succes trist, vă închipuiți... În felul acesta puteam însă să solicit tutela băiatului.

— N-are tată?

— Are. Cînd s-a născut copilul, tatăl a spus că nu e al lui și a introdus acțiune de divorț. Sentința nu s-a pronunțat, fiica mea murind între timp. Copilul îi poartă totuși numele și seamănă leit cu el. Dacă ar fi venit să-l vadă, ar fi văzut asemănarea, dar a dat bir cu fugiții.

— Cum îl cheamă?

— Ca și pe băiat: Evoescu. Evoescu Romnică. Lucrează ca mecanic de sol la Aeroportul Otopeni...

— O problemă personală. Reținem totuși faptul că n-a încercat să se convingă și mai ales că indiferența lui se manifestă față de copilul fostei lui soții. Băiatul n-are nici o vină. Ați obținut tutela?

— Am obținut-o. Băiatul e frumos, inteligent, chiar foarte inteligent, mîngîierea mea, bucuria mea, și ca ceilalți copii vrea o mulțime de lucruri pe care eu nu i le pot oferi. El e înțelegător, dar miș mi se frînge inima. Am încercat să obțin pentru el pensie de urmaș, alocație pentru copil... Eu cred că are dreptul.

— Are.

— Are, nu? Așa am zis și eu: că are dreptul. Am și luat un timp apoi a venit un control C.F.I. și a zis că nu are dreptul și acum trebuie să-i dau înapoi, din pensia mea de 528 lei. O sută de lei pe lună, plus o sută de lei la grădiniță. La grădiniță am vrut să obțin o reducere, inspectoratul a fost de părere că nu se poate.

— Un funcționar de la inspectorat.

— Da. Primesc un ajutor social de 400 lei, dar acesta e provizoriu. Pînă se definitivează problema eu pensia. Pentru lemnele din iarna asta mi-a oferit o femeie pe care nici n-o cunosc o sută de lei, dar ele trebuie cărate, ea și cărbunii. Acolo mă descurc, sînt oameni nevoiași ca și mine și ei înțeleg mai repede. Cu obținerea drepturilor pentru acest copil orfan e mai greu. Am întocmit toate actele, cine are nevoie de acte înțelege ce înseamnă să faci toate formalitățile, și eu ele m-am dus la Casa de pensii. Nu do-rese nimănui să ajungă la Casa de pensii, dar eu am ajuns și acum știu ce înseamnă umilitatea de a avea o cerere în mînă. Șase săptămîni am umblat zilnic după un răspuns. Am supărat pe toată lumea cu insistențele mele...

— Dar ați rezolvat?

— Nu. După șase săptămîni, dosarul a fost găsit într-un sertar și mi s-a spus că nu e de competența lor să mi-l rezolve...

— Nu e de competența Casei de pensii?

— Nu. Ci a judecătoriei. Mi s-a spus: te duci la judecătorie și dacă acolo se hotărăște că ai dreptul la pensie...

— De fapt nu dumneata, ci copilul orfan.

— Băiatul, firește. A fost neplăcut pentru mine cu deosebire faptul că mult timp am fost foarte bucuroasă. Mi-a fost greu și mi-a trebuit mult timp pînă să adun toate actele trebuincioase. Cînd le-am avut pe toate și dosarul a fost gata am fost fericită și l-am depus cu multă speranță. Mă duceam în fiecare zi aproape după el.

— Și totuși a fost uitat într-un sertar.

— Eu mă duceam, întrebam: Aveți ceva? Nu era nimic pentru mine și plecam. Cînd insistam, eram repezită. Cum adică n-am încredere? A trecut termenul, dacă n-a trecut termenul de ce insist. Să am răbdare că se va rezolva.

— Erau iritați?

— Mai mult zeflemiști. Știți vorba aceea cu moartea care caută acasă și respectivul sau respectiva este peccată în țîrg. Auzeam în spate tot felul de vorbe de astea. Era supărător, dar eu așteptam ceva și această speranță mă făcea să uit și de piciorul meu opărit și ținut în celofan, și de oboseala mea, și de frig, și să nu mă gîndesc decît la băiat, la primele lucruri pe care i le voi lua din băni ce i se cuvin lui...

— De Casa copilului ați auzit? Nu vă fac nici o propunere, vă întreb numai.

— Nu mă întrebați. E o casă bună. Pe

Tudorel nu mai eu știu să-l fac să n simt că n-are părinți, că a pornit în lume fără aripile ocrotitoare.

— Și tatăl?

— Trebuie căutat. Ce pot face eu, o femeie singură și bolnavă?

N-am ales întimplător aceste două cazuri. Împreună ele circumscriu o mentalitate în acțiune a unor funcționari din administrație. Să forțăm puțin împrejurarea și să presupunem că Alexandru Georgescu ar fi spus soției sale: Draga mea, sîrtem bătrîn și bolnavi. Orice medic de bună-credință poate certifica slăbiciunea noastră fizică, orice om de omenie poate jura în favoarea dreptului nostru de a rîstînge în tihnă, acceptăm provizoriul. Nu putem mai mult. Orice clipă este pentru noi o trecere de la un provizoriu la altul. Puținem muri și fără viza de flotant. Ne ar-gajăm să agonizăm și fără să donăm terenul. Stringem amenzile, dacă vor veni, așezăm la loc de cinste somațiile, dacă vor fi, să rămînă după noi totul în respect de bună-cuviință. Afară de aici nu ne poate da nimeni. Ce altceva ni se mai poate întimpla nouă, cărora nu ni se mai poate întimpla decît un singur lucru. Să fim voioși, draga mea! Bucură-te acum, tu care te-ai bucurat atîta de puțin în această viață care a fost și a ținut trei sferturi de veac. Sîntem în afara întîmplărilor, în afara nenorocirilor, fiindcă noi așteptăm cea mai gravă întîmplare, ultima!

Dacă ar fi grăit așa bătrînul și instituția cu pricina ar fi avut nevoie de teren pentru construcții? Cine după cine ar i-alergat?

Dacă bătrîna Ioana Nemți ar fi spus: După moartea singurului meu copil nu mai vreau să știu de nimeni și de nimic. Viața asta nedreaptă cu mine nu mă mai interesează. Nu mai cred nici în nepot. I un alt miraj, o altă momeală a destinului o altă chemare perfidă spre suferință. Nu mai vreau nimic, descurcați-vă oameni și tovarășii funcționari cum știți mai bine. Are tată: găsiți-l! Are drept la pensie de urmaș: faceți-i formele! Are dreptul la alocație pentru copil: găsiți paragrafele de lege, voi care considerați lumea după ce-i normal și ce nu-i normal! Are dreptul la tutela: dați anunțuri, interesați-vă, alerțați, negociați cu unul, cu altul, cu o sută! Eu m-am retras! M-am retras definitiv și aveți grijă de formele mele de înmormîntare!

— Ce ironie! Dar atît bătrînul Alexandru Georgescu cît și bătrîna Ioana Nemți au urmat drumul comportamentului civic normal, al demnității și legalității, al vibrației omenești, fără să știe că dîncolo de ghișeu simbolic sterilitatea sufletească, comoditatea și mediocritatea își aleg vic-timele tocmai dintre cei ce poartă veșmîntul distinct al modestiei și corectitudinii. Purtătorii acestor trăsături știu că dacă pierd un act, cetățeanul corect va găsi altul, dacă uită un termen, cetățeanul corect i-l va aminti, dacă amină, cetățeanul modest va reveni, dacă strigă, cetățeanul modest va pleca supus capul. Și tocmai în această realitate inversată găsăm noi temelii ale tulburării ce trece dîncolo de marginile îngrijorării, fiindcă lovind în primul rînd în corectitudine, birocratul și incompetentul incurajează implicit șmecheria, falsitatea, escrocheria, corupția și în ultimă instanță haosul. S-alerge, propune șeful Spațiului locativ, Ion Costache, e interesul lui, și în acest strigăt de indignare descifrăm semnificațiile mai largi ale concepției unora dintre funcționarii publici care mai cred că fac favorul cetățenilor primindu-i și eliberîndu-le actele de care viața și liniștea lor au nevoie. Și nu de puține ori victime sînt bătrînii, bolnavii, infirmii, copiii.

Nu mai știu acum dacă un reporter are dreptul la indignare, atîta vreme cît tocmai vorbele sînt cele care ustură mai tare, dar dîncolo de vorbe rămîn faptele: de un an și jumătate un bătrîn nu reușește să doneze statului terenul de care el nu mai are nevoie în mijlocul Capitalei și o bătrînă după, iată, i, trei ani aproape e complesită de formele în care nu se mai descurcă pentru a dobîndi drepturile unui orfan în urma cutremurului din 4 martie.

NICOLAE CRISTACHE

Și tăcerea-i un răspuns!

Au trecut mai bine de două luni de zile de la apariția anchetei „Promovați de drept, respinși de fapt”. În tot acest timp am așteptat un răspuns oficial de la Ministerul Educației și Învățămîntului privind situația de excepție a celor doi tineri admiși-respinși de la Facultatea de arhitectură — situație ce-și cerea de urgență rezolvarea. Numai că M.E.I. tace. Am fost asigurați, atît telefonic cît și personal, — mergînd noi înșine la minister —, că răspunsul va sosi. „Nu înțelegem de ce se apelează la acest sistem de tergiversare de către M.E.I.” — se întrebă și ne întrebă cei doi acum, cînd zilele primului trimestru și-au început numărătoarea, inversă. Și continuă a-și însăla pe hîrtie nedumerirea care, zic ei, a crescut mai ceva decît un munte, mai ales că de la minister li s-a spus că ome-nește ei au dreptate. „Dar — continuă ei — pare-se că nimeni din cei împuterniciți nu întreprinde nimic pentru ca drep-

tatea asta omenească să se concretizeze, să devină fapt real”.

Pe scurt, cazul semnalat de noi pe 4 octombrie a.c. este următorul: Doi studenți în anul I la Facultatea de hidrotehnică — Șerban Gusiți Gh. Alexandru și Gabriel Chirulescu A. Sorin — au pără-sit de bunăvoie hidrotehnică. Pasul următor după depunerea unei cereri de retragere definitivă de la amîntita facultate a fost înscrierea la concursul de admitere de la arhitectură. Nu au trecut sub tăcere, la înscriere, retragerea lor de la altă facultate, au declarat totul cu sinceritate, fiind îndrumați să aducă o ade-verință în acest sens. Au adus-o și s-au înscris. Fără probleme — înmîinîndu-li-se legitimațiile cu numerele 183 și 184. Nici ei nu și-au făcut probleme în legătură cu legalitatea înscrierii lor, deoarece revista „Viața studentescă” de nenumărate ori a publicat în coloanele sale că au acest drept.

Ei au fost corecți — cu ei înșiși și cu ceilalți. Studenții fiind la hidrotehnică, și-au dat seama că nu vor putea face față, că adevărata vocație pentru ei rămîne arhitectura. Și s-au retras la cerere. S-au pregătit conștiințios pentru concursul ce urmau a-l înfrunta, au fost înscriși la acest concurs, l-au luat — și

încă foarte bine. Atunci, încă o dată ne întrebăm, care-i vina lor? De ce să su-porțe ei consecințele unei adrese aflate dîncolo de ei — între ministere și arhitectură (dacă o fi existînd și acest traseu, altfel cum cei din comisia de înscriere a candidaților i-ar fi acceptat)?

Ce vină au ei că ministerul a rămas im-pasibil în fața răspunsurilor pe care „Viața studentescă” le-a comunicat pe tot parcursul anului și care, după cum am văzut, subliniau negru pe alb că aveau dreptul la un nou concurs de admitere, fără stagiu în producție? Și atunci, dacă ar fi să tragem o linie pe sub toate aceste semne de întrebare, pe umerii cui ar trebui să punem vina creării unei asemenea situații — încă o dată subliniem, de excepție — dacă nu pe seama M.E.I.?

Tăcerea este și ea uneori un răspuns. Pentru că este cu adevărat greu să dai un răspuns drept unor tineri care au luat un concurs de admitere, inițial dîndu-li-se dreptul la acest concurs. Să sperăm că cel puțin în acest ultim ceas ancheta noastră va găsi cuvenitul ecou, redîndu-le celor doi dreptul pe care-l merită: acela de a fi studenți.

GEORGETA BLANARU

Autovaccinarea sportivilor de performanță

O INTERESANTĂ PROPUNERE A DOCTORULUI CONSTANTIN BĂCANU PE MARGINEA TRIUMFULUI NADIEI, A DRAMATICELOR MOMENTE DE LA FORT WORTH ȘI A APROPIATELOR JOCURI OLIMPICE

Eroismul Nadiei Comănești a înscris la Fort Worth o pagină nepieritoare în istoria gimnasticii. Un banal furuncul risca să compromită strădaniile de ani de zile ale echipei noastre și să lovească în mod absurd, nemeritat, un excepțional talent sportiv. Doar dirzenia Nadiei a transformat înfrângerea posibilă într-o victorie senzațională, cu ample rezonanțe.

Există aici și un alt aspect, mai general, strict medical, vizând viitoare, întreceri sportive. Marile campionate au loc la intervale relativ rare, iar o ușoară indispoziție, de moment, poate avea imprezibile și ireparabile consecințe. Reporterii la Fort Worth au descris astfel situația Nadiei: „Cauza — infecție, efectul — inflamație”, „o umflătură ca un început de furuncul”. Legată de campionatele mondiale de gimnastică și mai cu seamă de alte întreceri de anvergură în viitor, apare o interesantă problemă, pe care am putea-o denumi **imunitate și sport**.

Iată ce ne declară doctorul Constantin Băcanu, creatorul autovaccinului cu largă aplicabilitate, despre care am mai scris în „Flacăra”:

„Sintem sănătoși și rezistenți datorită unui grad înalt de imunitate pe care o posedăm. În perioadele când sintem obosiți, mai slab alimentați, „stresați”, îngrijorați, imunitatea scade. După cum bine se știe, și factorul psihic, nervos poate juca un rol de prim rang. V-ați întrebat de ce un membru ai cărui nervi sint secționați adesea se infectează? Fluxul nervos înseamnă metabolism intens, circulație sanguină activată, o bună asimilare, pe scurt — o dezvoltare normală. „Stre-

sul” — ușor explicabil la un sportiv de performanță — poate determina sau facilita instalarea unei infecții. Evident, există și multe alte cauze — o simplă tăietură de pildă, poate avea grave consecințe, dacă există o insuficientă reacție imunitară a organismului. Aceasta ne apropie de miezul propunerii mele.

De obicei îmbolnăvirile organismului sint precedate de infecții ale mucoaselor, datorate unei agresiuni combinate, virusuri plus microbi. Întii acționează virusul, apoi se dezvoltă microbii (firește, simplificat). Or, în momentul de față, când prin epocala descoperire a lui Pasteur marile și gravele epidemii (holera, dizenteria, difteria etc.) au fost jugulate prin vaccinări preventive, autovaccinul total celulo-microbian dezințegat poate jugula actualele epidemii, mai puțin grave, datorate virusurilor gripale, herpetice etc. etc. Acestea nu duc la situații grave, mortale, ci la scăderi de imunitate, rareori fatale — și numai la bătrini! — dar care afectează negativ activitățile de performanță, precum și cele obișnuite, de zi cu zi, scăzând „productivitatea” organismului.

Dați s-ar face o autovaccinare preventivă cu bacteriile și virusurile prezente în organismul respectivului sportiv, cu o lună sau două luni înainte de examenul competițional, organismul ar fi pus în situația de a intensifica producerea de anticorpi, deci de a-și mări capacitatea de rezistență imunitară. Totodată, autovaccinul ar slui și drept biostimulator general. Eu susțin că dacă Nadia Comănești ar fi făcut cu 30 de zile înainte de campionat, un autovaccin total, în doze zil-

nice de 2 ml pe gură (deci ușor de administrat, ca o pilulă!) este foarte posibil că iritația locală la mîna stingă nu s-ar fi suprainfectat, nu s-ar fi complicat cu o inflamație durerioasă.

Oricum, chiar presupunind că mica infecție care era pe cale să compromită șansele echipei române ar fi avut altă cauză și altă evoluție, observațiile și propunerile mele își păstrează valabilitatea, întrucît îmbracă un caracter mult mai general. Este, cel puțin, părerea mea, pe care o supun discuției. Jocurile Olimpice de la Moscova bat la ușă. Oare nu merită să încercăm autovaccinarea? Evident, după cum apare limpede din cele ce preced, autovaccinul nu are absolut nimic comun cu excitantele, cu dopajul, strict interzise de regulamentele sportive. În plus, autovaccinul total este lipsit de nocivitate pentru organism, căci, în afară de apă distilată, în compoziția lui intră numai produsele organismului propriu.

„NICĂIERI ȘI NICIODATĂ UN VIRUS SAU UN MICROB NU A FOST NIMICIT PRIN CIRCULARE”

— Să părăsim sportul și să revenim la aspectele pur științifice ale autovaccinului. Ce a intervenit nou?

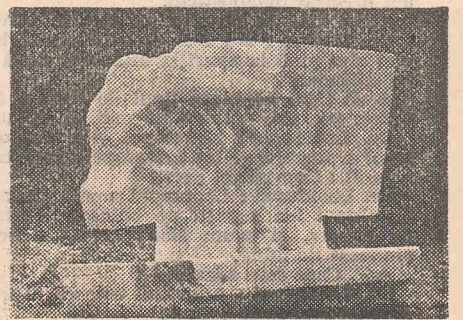
— O cercetare de anvergură efectuată la Spitalul clinic de urgență din Capitală, împreună cu colectivul laboratorului de bacteriologie și imunologie (condus de doctorul Gheorghe Milos), cu ajutorul și concursul profesorului doctor docent Iuliu Șuteu și al doctorului Andrei Firiță. Am cercetat dinamica imunoglobulinelor pe un număr destul de mare de bolnavi, circa o sută, după administrarea autovaccinului. Se știe că prezența în cantități crescute a imunoglobulinelor în serul sanguin indică un prag înalt de imunitate. În analizele medicale obișnuite, cifrele scăzute la diferitele imunoglobuline evidențiază o rezistență diminuată la boli. După cum a dovedit studiul sus-menționat, chiar după prima săptămână de la administrarea autovaccinului s-au înregistrat creșteri ale imunoglobulinelor, în final, numărul lor dublindu-se sau chiar triplindu-se. Paralel, au sporit fagocitoza (capacitatea globulelor albe de a îngloba și distruge microbii) și hematopoeza (pro-

ducția de globule roșii), deci s-a mărit numărul „cărăușilor” de oxigen către mușchi și alte țesuturi. În paranteză fie zis, aceste date vin să sprijine propunerea mea privind autovaccinarea sportivilor de performanță.

— Înțelegem deci că studiul efectuat la Spitalul de urgență constituie o nouă confirmare, obiectivă, a eficienței autovaccinului, a necesității ca el să fie difuzat în masă. Cum stăm la acest capitol?

— Generalizarea în rețea a fost preconizată printr-un ordin al Ministerului Sănătății de la începutul acestui an, despre care s-a mai scris în „Flacăra”. Instrucțiunile au fost trimise direcțiilor sanitare județene și la unele spitale din București. Din păcate, cel puțin după cunoștința mea, ele au rămas simple hirtii. Practic, nu s-a făcut nimic. Eu socot că o acțiune de asemenea importanță — interesind un mare număr de bolnavi și mergind pe linia modernă, de mare eficiență, a stimulării reacției imunitare a propriului organism, nu pe linia intoxicării cu medicamente — nu se poate duce la bun sfârșit prin corespondență și adrese, oricît de bine intenționate ar fi. Nicăieri și niciodată un microb sau un virus nu a fost nimicit prin circulare, ci prin măsuri bine chibzuite, practice, științifice fundamentate, îndeplinite cu pasiune de medic.

LIONEL NIȚESCU ■

Anton Eberwein: „Copac”

Un buchet de bune intenții și o vază care s-a spart

Ne-a vizitat la redacție ing. Nicolae Șuster din Craiova, stîrnit de articolul nostru intitulat „Cine ajută parcul din Tg. Jiu? („Flacăra”, octombrie a.c.). Specialist în arhitectură peisageră, disciplină pe care a predat-o ca lector în cadrul Facultății de horticultură din Bănie, autor a numeroase lucrări și studii pe tema podoabel de verde și floare a vieții noastre, ing. N. Șuster ne-a avansat, răspunzînd apelului din revistă, o serie de propuneri, pe care, la rîndu-ne, le-am remis organelor competente din Tg. Jiu.

Dar, zice universitarul craiovean, chestiunea e mai complexă, problema parcului din Tg. Jiu și a nevoilor ce se resimt în amenajarea lui e doar o parte dintr-un întreg. Nu numai în orașul de pe Jiu, ci în multe, chiar foarte multe locuri din patrie există, la ceasul de față, o veritabilă criză, dacă nu de eforturi materiale, cel puțin una conceptuală, în ce privește amenajarea parcurilor, a grădinilor publice, a spațiilor verzi în general.

Eforturi materiale, e drept, se fac, și încă la o scară de nevasat altădată. S-a înțeles că în epoca noastră, cea a vertiginosei dezvoltări industriale, cea a exploziei demografice a orașelor, cea a urbanizării pe spații ample și în ritmuri intense, trebuie să veghem, mai mult ca oricînd, asupra aerului pe care îl respirăm, asupra apei pe care o bem, asupra cerului care ne acoperă, asupra cadrului în care muncim și trăim.

Dar cum se fac aceste eforturi, ce criterii le prezidează, cine le asigură eficacitatea? Cine și cum, cu alte cuvinte, amenajează spațiile verzi ale orașelor și satelor noastre? După opinia ing. N. Șuster, expusă în preambulul propunerilor pe care ni le-a înaintat, „foarte multe din spațiile verzi care se creează apar mai mult ca simple plantații și nu ca opere de artă peisageră, cu un anumit conținut de natură estetică. Se presupune, de exemplu, că, dacă în cutare loc se vor planta trandafiri, va rezulta, în orice caz, „ceva frumos”. În realitate, lucrurile nu stau așa, cel puțin nu la modul obligatoriu. Un tablou nu va fi neapărat valoros prin calitatea vopselelor: folosite sau prin faptul că va depăși, ca dimensiuni, oricare dintre pinzele lui Luchian. Este necesară și aici, în sectorul zonelor verzi, prezența unui spirit critic exigent și ferm”. Or, zice interlocutorul nostru, acest spirit lipsește. Lipsește, scrie N.S., „sprijinul critic de specialitate, cel puțin la nivelul de exigență aplicat artelor plastice”. În majoritatea revistelor noastre, și chiar a cotidianelor, avem o cronică plastică, literară, muzicală, dramatică, cinematografică, sportivă, uneori (asta mai rar, ce e drept), arhitectonică, dar problemele aportului estetic al zonelor verzi în peisaj și în conștiința socială au rămas, cu totul și cu totul, în afara fluxului dezbaterii publice. Presa și televiziunea poposec rar asupra parcurilor și grădinilor publice. Chestiunea spiritului critic e, însă, doar

un aspect al problemei. Al doilea, mult mai important prin consecințe, este cel al cadrelor care lucrează în acest domeniu, virtuțile receptoare ale acestui „spirit”. În amenajarea de spații verzi sînt antrenate, la ceasul de față, în covârșitoare majoritate, arhitecții, horticultorii, agronomii, silvicultorii, deci oameni pregătiți pentru alte profesii, fără studii de specialitate (de natură biologică, tehnică și estetică) necesare lucrului pe care-l fac. Arhitectul peisagist, în conducerea și executarea acestor lucrări, e o „rara avis”. Fapt care, adaugă interlocutorul nostru, are o cauză de natură obiectivă, întrucît, la ora de față, nu există în țară un institut care să formeze arhitecți peisagisti. (Nici măcar titlul de „arhitect peisagist” nu e inclus în nomenclatorul profesilor.)

Și atunci, ce-l de făcut? Ce va se poate face, crede ing. N. Șuster. În ce-l privește, el, personal, a făcut, mai bine zis a încercat să facă, s-a bucurat într-o vreme chiar și de sprijin în încercarea de „a face ceva”, dar apoi sprijinul i-a fost retras.

Despre ce este vorba? În Craiova, unde N.S. profesază din 1965, există, precum se știe, celebrul „Parc al poporului”, unul din cele mai frumoase ale țării și, zic expertii, poate chiar ale continentului, poate chiar ale lumii. Acest parc, operă a arhitectului peisagist E. Redont, distinsă cu Medalia de Aur la Expoziția Universală din 1900 de la Paris, oferă, pe 600 000 de metri pătrați, străbătută de 14 kilometri de străzi-alei, un univers vegetal de o unică bogăție și, în același timp, de o maximă expresivitate, ilustrînd magistral una din etapele importante (parcul de „stil romantic”) ale evoluției arhitecturii peisagere pe plan mondial. Un parc care, după credința interlocutorului nostru, ar merita să fie declarat „Monument național de arhitectură peisageră”, cu toate consecințele ce decurg de aici, atît pe planul salvării valorilor sale ecologice și estetice cît și pe acela, nu mai puțin important, al posibilităților pe care le-ar deschide pentru cercetarea științifică, inclusiv pentru școlară, pentru inițierea organizată într-un domeniu al cărui specialiști se numără, cum spuneam, pe degete. Această propunere a interlocutorului nostru a fost formulată, de-a lungul anilor, într-o serie de memorii, proiecte, referate, expuneri de argumente, adresate tuturor forurilor cu competență, dar rămase fără răspuns sau primind, ca răspuns, simple și vagi promisiuni de „studiere a problemei”, neonorate niciodată. N.S. și alți pasionați ai problemei, precum ing. Gh. Dumitrescu, de la secția seră a parcului craiovean, au chibzuit că, totuși, lucrurile nu pot rămîne așa, că timpul trece, iar acest timp care trece nu poate lucra nicicum în favoarea dezvoltării arhitecturii peisagere în România. Că, altfel spus, consecințele hazarului și ale amatorismului în materie le

vor suporta nu auștraliienii, ci noi, drept pentru care cei chemați să acționeze rămînem noi. Și au acționat. S-au adresat organelor locale de partid și de stat, propunînd înființarea, în Parcul poporului, a unui Muzeu de arhitectură peisageră. Propunerea a fost studiată cu interes, îmbrățișată, s-a constituit un „comitet de îndrumare”, s-au emis actele necesare, s-au publicat în ziarul local articole și anunțuri, s-a decis pentru tinăra instituție și un sediu („Casa Bibescu” din Parcul poporului, clădire-monument istoric din veacul trecut), s-a trecut la amenajarea sediului, la înzestrarea lui cu mobilier, s-a pornit la treabă. Evenimentul, adică aprobarea propunerii, se petrecea în 1966.

Anii ce au urmat au fost, firește, ani de febrile căutări, termen ce trebuie înțeles, înainte de toate, sub raport teoretic, tinăra instituție văzîndu-se obligată, în primul rînd, să-și limpezească șieși profilul și scopul, în condiția în care (cel puțin după știința celor implicați în destinul ei) așezămînte de acest fel, după a căror activitate să se ghideze, n-ar mai fi existat nicăieri în lume. Notăm, între țelurile și sarcinile asumate de tinăra instituție, așa cum se desprind din documentele anilor, cel puțin citeva al căror interes nu poate scăpa nimănui: valorificarea patrimoniului artistic și științific al parcului craiovean; studii aprofundate al plantelor ornamentale, aflătoare în incinta parcului sau în alte părți (fiindcă, citim într-unul din documente, „sintem încă departe de a cunoaște tot ce putem obține de la aceste plante din punct de vedere ecologic”); studii de comportării speciilor decorative în mediul urban, studii mediului ecologic și al relațiilor lui cu organismul uman, al influențelor acestui mediu asupra omului, din punct de vedere biologic și psihologic; crearea unor colecții de interes științific, dar și didactic; patronarea unor cursuri de arhitectură peisageră, deschise floricultorilor și horticultorilor; alcătuirea de proiecte pentru amenajări de parcuri, grădini, spații verzi într-o seamă de zone ale Olteniei și ale țării.

Ce s-a realizat din aceste planuri? S-a realizat, după opinia noastră, mult, cel puțin în raport cu numărul realizatorilor și cu condițiile (firave, ca orice condiții de început) aflate la dispoziția lor. Notăm, dintre realizări, doar citeva, spațiul nepermițîndu-ne o cuprindere în extenso: alcătuirea unui he-bar complet al marelui parc craiovean; alcătuirea unei colecții de semințe și fructe; amenajarea unui laborator de floricultură, dendrologie ornamentală și arhitectură peisageră, destinat căutării și promovării de noi metode; stringerea de material privitor la istoria parcului, istoria dezvoltării arhitecturii peisagere în România, istoria dezvoltării arhitecturii peisagere pe plan mondial; întocmirea unui amplu proiect de amenajare a spațiului ecologic din raza Craiovei împărțit în subsisteme (adică în proiecte de zone verzi pentru Craiova și pentru satele Bucovăț, Ciutura, Castranova, Segarcea, Leu, Ișalnița, Ghercești); proiecte pentru „amenajarea verde, a mai multor localități excentrice spațiului craiovean, printre care Filiși, Bărca,

Plenița etc.; proiect pentru amenajarea peisageră a Parcului național „Portile de Fier”; proiect pentru amenajarea unui Parc național cu relicve vegetale terțiare la Oradea; proiect pentru amenajarea unui Parc memorial Brăncuși la Hobița; proiect pentru „amenajarea verde” a Jiului, văzut ca o succesiune de lacuri, cu soluții pentru purificarea apei etc.

Dar toate acestea au rămas doar proiecte.

...Pentru că și muzeul, la ceasul de față, este, din nou, doar un proiect! Un proiect pentru a cărui înfăptuire (mai exact, reînăfăptuire) N.S. și colaboratorii lui se zbat ca acum 13—14 ani, producînd argumente ce se cer ascultate.

Ce s-a întîmplat? S-a întîmplat, aflăm, că Muzeul de arhitectură peisageră din Craiova — unic în țară și, poate, nu doar în țară — a încetat, peste noapte, să mai existe. Lucrurile s-au petrecut acum trei ani, cînd, din dispoziția municipalității, muzeul a fost evacuat din sediul său. Zestrea tehnică, artistică și științifică adunată cu dragoste și osîndie (adică ceea ce s-a mai putut salva din această zestre, și nu s-a salvat prea mult, evacuarea petrecîndu-se, aflăm, foarte grăbit, foarte precipitat, în lipsa lui N.S. și a colaboratorilor săi) a fost îngheșuită într-o cămăruță din pavilionul serelor parcului. N.S. nu știe dacă s-a emis vreo decizie administrativă pentru desființarea muzeului.

Am stat de vorbă, la Craiova, cu primvicepreședintele Consiliului popular municipal, tov. A. Cioboiu, care ne-a confirmat că, într-adevăr, muzeul nu mai există. Și care ne-a mai zis că, de fapt, muzeul nici nu prea era un muzeu, „era numai un început”, că li s-a luat „peisagistilor” sediul întrucît „il întrețineau foarte prost, nu făcuseră lucrări de amenajare”, că acum, în sfîrșit, monumentul istoric care e „Casa Bibescu” din Parcul poporului și-a aflat majora sa destinație, el fiind pus la dispoziția artiștilor plastici locali, pentru expoziții și pentru ateliere. Nu contestăm necesitatea, pentru cel cîțiva pictori craioveni, a unui sediu în Parcul poporului. Nu contestăm nici faptul că „peisagistii” întrețineau prost respectivul sediu (deși, după știința noastră, fondurile de întreținere, de restaurare, de amenajări constructive, erau în mîinile municipalității). Nu contestăm nici că muzeul „era numai un început” (deși, după știința noastră, nimic nu poate începe fără un început, iar în cazul de care ne ocupăm începutul se vădise promițător). Ceea ce vrem, în aceste rînduri, este să punem forurilor craiovene o întrebare:

Ar fi avut ceva de pierdut Craiova — ca să nu zicem țara — prin existența unui Muzeu de arhitectură peisageră doritor să promoveze știința, spiritul critic exigent și ferm, calificarea și ordinea într-un important domeniu, și valorifice patrimoniul unui celebru parc, care-i mîndria orașului, ba, mai mult, să ajute și la crearea de noi podoabe ale naturii?

Ar fi avut ceva de pierdut, sau, poate, ar fi avut ceva de cîștigat?

ILIE PURCARU ■

A.P.: Vorbim într-o dimineață luminoasă în care ar părea că toate relele stagnează și că nimic dezastruos nu se poate petrece pe pământ. Toate acestea nu sînt decît o iluzie, una dintre iluziile cu care ne îmbătăm pentru o oră, lăsînd relele deoparte pentru ca apoi să simțim, cu dobindă, existența relor. Și totuși, lucizi fiind, totuși, trei fiind, să privim cu responsabilitate și adîncime lumea, dincolo de aparența aceasta luminoasă, și să vedem ce trebuie făcut pentru ca această dimineață a luminii să dureze mai mult. Ne-am legat, în viața aceasta publică, pe care o ducem, o speranță de tratament al doctorului Leontopol împotriva cancerului, o boală despre care este inutil să mai vorbim, o boală care atîrnă ca un coșmar de fibra lumii, o boală către care ar trebui concentrate toate mijloacele de distrugere ale planetei, toate mașinile de război; dar poate că nici atunci n-am ști dacă ea poate fi izolată sau scoasă din circuit. Ziceam că am legat o speranță a noastră de tratamentul doctorului Leontopol intrucît am cercetat realitatea. Nu e o invenție a noastră, este o descoperire a noastră, una dintre descoperirile noastre, și o descoperire despre care în această dimineață vorbim și despre care formulăm pentru cititori cîteva întrebări și cîteva răspunsuri; ea se sprijină pe niște realități, pe niște date precise, pe niște ființe precise. Sintem în compania doctorului Mitică Onisim și ne veghează, cu mai puțină poftă de vorbă decît de treabă, doctorul Mihai Leontopol.

Dr. Onisim: Astăzi vrem să vă prezentăm două cazuri diferite sub aspect de diagnostic. Mai întîi am dori însă să facem o precizare. O facem atît pentru cazurile pe care le vom prezenta astăzi cit și pentru cele prezentate pînă acum. E bine să facem acest lucru intrucît întotdeauna trebuie să apară și anumite discuții.

A.P.: Să precizăm, ce?

Dr. Onisim: Diagnosticul bolnavilor pe care-i tratăm noi s-a făcut în unități medicale de specialitate și nu noi am precizat diagnosticul.

A.P.: Dar ce discuții au fost în privința aceasta?

Dr. Onisim: Au fost discuții multe în privința aceasta mai ales pînă la apariția ultimelor două numere ale revistei „Flacăra”.

A.P.: Eu bănuiesc tipul de reproș, de fapt mica șmecherie pe care o introduc unii în discuție.

Dr. Leontopol: Leontopol și-a pus diagnosticul, Leontopol a îngrijit și tot Leontopol arată că l-a vindecat.

A.P.: Cum zic ei deci?

Dr. Leontopol: Leontopol a pus diagnosticul bolnavului, Leontopol l-a îngrijit pe bolnav, Leontopol l-a vindecat pe bolnav, și acum zice: acesta a avut cancer și este vindecat de mine.

A.P.: Care este adevărul?

Dr. Leontopol: Adevărul este că niciodată eu n-am pus diagnosticul unui bolnav.

Dr. Onisim: Mai mult, bolnavul nu este luat în tratament dacă nu este confirmat. Confirmat nu de o unitate spitalicească oarecare, ci de unitățile medicale de vază, de unitățile mari, de profil.

A.P.: Adică nu luați de la unii care zic...

Dr. Leontopol: Probabil că are cancer. Nu. Cînd ne vine un bolnav de exemplu cu o formațiune tumorală, pulmonară, este trimis la spitalul de specialitate, în București de obicei la Clinica de fiziologie Filaret, acolo se fac respectivele analize, bronhoscopie cu biopsie sau aspirat bronșic, dacă nu măcar imaginile radiologice. Deci diagnosticul era pus de spitalul sau clinica respectivă. Aceasta este o precizare și pentru cadrele medicale, pentru colegii noștri

care poate că nu au fost informați la vremea respectivă și au auzit zvonul: ba că Leontopol își pune singur diagnosticul, ba că Leontopol tratează bolnavi fără diagnostic și la urmă se face zvon, adică vîlvă că a avut cancer.

Dr. Onisim: Deși din cele două numere anterioare ale revistei „Flacăra” reiese clar aceasta, precizăm încă o dată deci, pentru fiecare caz dispunem de bronhoscopie, radiografie, examen anatomo-patologic, bilet de ieșire din spital, diagnosticul fiind stabilit de unități medicale de specialitate.

A.P.: Tovarășe Onisim, precizările fiind făcute, să trecem la tema noastră, la cele două cazuri promise.

Dr. Onisim: Este vorba mai întîi de tînărul T.F., în etate de 31 de ani, din București, sectorul 1, de profesie inginer. Un caz mai deosebit, o formă de neoplasm mai rar întîlnită.

A.P.: Înțeleg că ne citiți epicriza.

Dr. Onisim: Da. În noiembrie 1974, T. F. este investigat și consultat ambulatoriu la Institutul de endocrinologie București, unde se constată o ginecomastie și gonadotrofină crescută. În iulie 1975 este internat la Clinica urologică Spitalul Fundeni și operat.

În august 1975 stare generală alterată (astenie, inapetență, lipotimii, tuse fără expectorație, transpirații) și sindrom icteric pentru care este internat în Spitalul Colentina contagioase cu suspect de hepatită acută virală; în urma investigațiilor (scintigramă hepatică, ex. radiologic pulmonar, toracentză pleurală cu extragerea de lichid hemoragic) bolnavul este transferat la Institutul de medicină internă. Pe baza examenelor clinice și paraclinice este externat la 25.IX.1975 cu diagnosticul: „seminom sting operat, metastaze pleuro-pulmonare drepte”.

Pe data de 28. IX. 1975 este trimis la Institutul Gustave Roussy din Paris (adresa nr. 110.75.9338 WM anexată), unde pe baza examenului clinic, scintigrafic hepatic, radiologic pulmonar, a examenelor de laborator (prolanuria, prolanemia) se precizează diagnosticul de: „seminom operat, metastaze pleuro-pulmonare drepte și foarte probabile hepatice”. Profesorul Mathé recomandă începerea tratamentului cu citostatice (Adriablastin, Bleomycin, Cosmegan) dar pronosticul rămîne foarte sever.

Reintors în țară, din data de 7. XI. 1975 bolnavul începe în paralel și tratamentul doctorului Leontopol.

În ianuarie 1976 este pensionat, gradul II; la starea generală alterată cauzată de afecțiunea principală se adaugă fenomenele secundare negative ale citostaticelor (leucopenie, trombopenie, alopecie totală).

La 23.IV.1976, cu ocazia unui nou control la Institutul Gustave-Roussy se constată — după 5 luni de tratament asociat — diminuarea metastazei pulmonare drepte pentru care se recomandă intervenția chirurgicală pe care bolnavul o refuză.

În august 1976, reinternat la Spitalul Colentina (FO nr. 2536), urmează ultima cură de polichimioterapie. Diagnostic la externare: „seminom sting operat. Metastaza pulmonară lob inferior drept”.

Bolnavul continuă tratament exclusiv cu produsul dr. Leontopol; starea generală se ameliorează, simptomatologia pulmonară diminuează, dispar fenomenele secundare negative ale tratamentului citostatic.

Examenul radiologic pulmonare periodice evidențiază progresiv diminuarea formațiunii tumorale drepte pînă la dispariția totală în ianuarie 1977. În februarie 1977 pensionat gr. II cu muncă de reconfortare. Internat pentru control la CMFACFORL — 20.VII.27.VII.1977 (FO

Ce nu s-a putut nici la PARIS, s-a realizat în strada PRECUPETII VECHI

Noi argumente la dosarul tratamentului LEONTOPOL

INSTITUT GUSTAVE-ROUSSY

VILLERJUIS, le 9 octobre 1979

Monsieur le Professeur SIMION PURICE
INSTITUT LOF
BUCAREST
ROUMANIE

Monsieur et Cher Maître,

Je me permets de vous donner de plus amples renseignements concernant le bilan pré-thérapeutique que vous avez été amené à faire à Villierjuis pour votre gentil malade Monsieur François TAPOB.

On a pu se rendre compte qu'on était malheureusement en présence d'un cancer testiculaire avec des métastases pleuro-pulmonaires bilatérales et très probablement hépatiques (une scintigraphie hépatique réalisée au collimateur de technétium le 6 octobre 1975 a montré : une foie discrètement augmenté de volume présentant sur la face antérieure deux zones hypofixantes, qui tout en n'étant pas formel pour une localisation métastatique, sont néanmoins fortement suspectes). La prolanurie sur 24 heures a été de 77 500 unités et la prolanémie à 17 500, ce qui nous a semblé fortement pathologique. La numération formule sanguine n'est trouvée être normale, ce qui nous a permis de mettre en route selon les indications du Professeur MATHÉ le premier cycle de chimiothérapie cyto-statique en ambulatoire à partir du 12 octobre 75.

Cette chimiothérapie cyclique séquentielle devra être poursuivie pour environ un an et elle comportera des cycles et des intervalles. Les cycles comprennent :

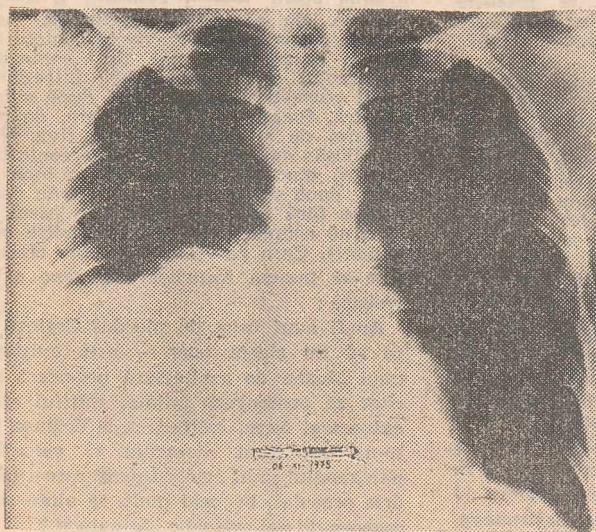
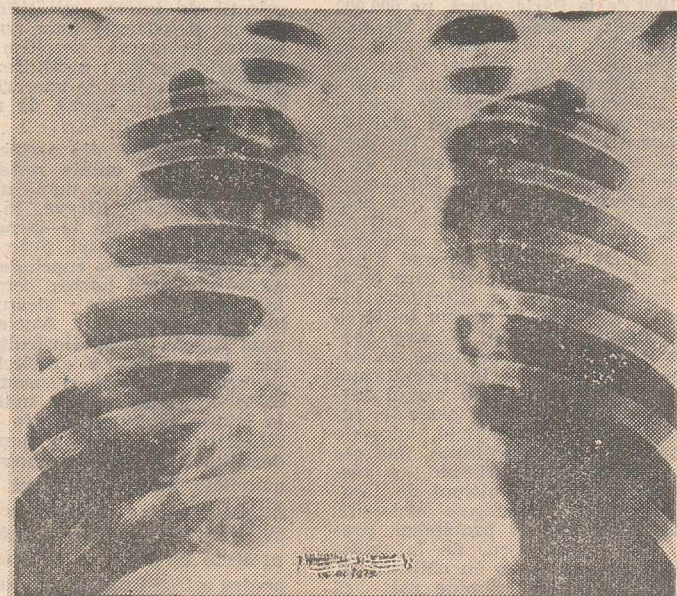
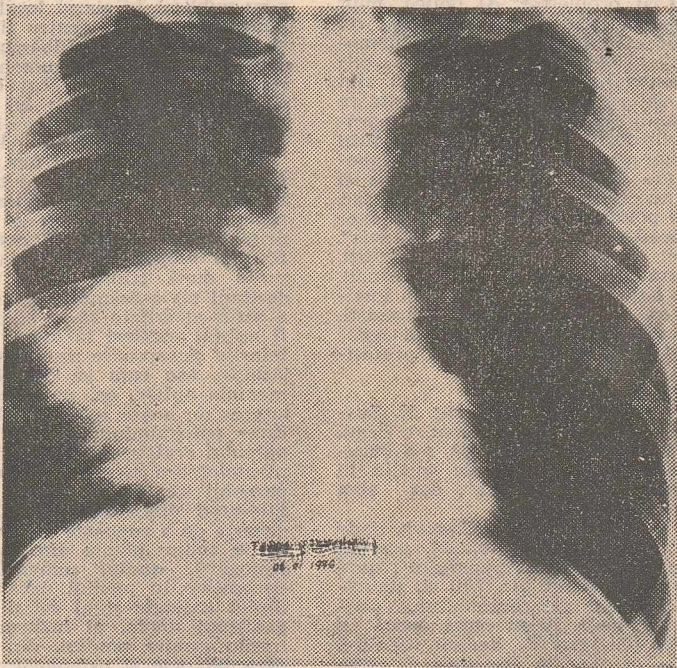
- Au jour 1 : Une perfusion IV d'ADRIABLASTINE de 60 mg dans 500 cc de sérum physiologique, à faire passer en 1 heure environ,

- Au jour 2 : Une perfusion de VM 26 à la dose de 11 mg, dissous dans 250 cc de sérum glucosé isotonique, à faire passer en 20 minutes environ,

Six heures après, le jour même, le malade va recevoir une injection IM de 10 mg de BLEOMYCINE (ne pas dépasser une dose totale de 300 mg de BLEOMYCINE).

Les jours 3 - 4 - 5 et 6 le malade recevra : a) 400 mg d'ENDOXAN par jour IV ou IV,

b) et une perfusion IV d'ACTINOMYCINE D (COSMEGAN-LYVAL) par jour, dans

În fotografii : Scrisoarea profesorului Mathé (Institutul Gustave-Roussy din Paris) adresată profesorului Simion Purice (stînga sus). Radiografiile, din diferite momente ale tratamentului Leontopol, în care se poate urmări regresia formațiunii tumorale pînă la dispariție. (Cazul T.F.)

nr. 2340 anexată) dg. la externare: „Seminom sting operat (1975) sechelă fibroasă radiologic lob inferior drept. Starea generală bună fără acuze subiective, investigații de laborator în limite normale. Bolnavul este pensionat gr. III (lucrează 1/2 normă din ianuarie 1978).

Examinat în comisia oncologică (reg. consult. nr. 99 III. 1979) s-a constatat: „Starea generală bună; nu constată adenopatii externe sau abdominale.

Radiografiile pulmonare efectuate în evoluție arată încă o dată din noiembrie 1975 o opacitate pulmonară mare baza plămînilor drepte, cu pleurezie în marea cavitate aceeași parte. Opacitatea diminuează progresiv iar în mai 1976 ea dispare complet, aspect care se menține și în prezența (Rgrafia nr. 42/6.1.1979).“

A.P.: Deci, încă un om redat societății și familiei.

Dr. Onisim: Caracteristic la acest bolnav este faptul față de cazurile arătate anterior în revista „Flacăra”, că au făcut numai tratamentul doctorului Leontopol, astăzi arătăm un caz cu tratament asociat. Mai precis: bolnavul a făcut un tratament după o schemă din Franța a profesorului Mathé. Reintors în țară, el a spus: nu mai pot face acest tratament din cauza fenomenelor secundare negative ale citostaticelor. În afară de formula sanguină care era modificată negativ (a scăzut numărul de trombocite al globulelor albe, al globulelor roșii), căderea părului, starea generală alterată. Și a spus: „nu mai fac citostatice”.

Dr. Leontopol: Am început tratamentul în noiembrie 1975. S-a dus la Paris, a făcut o cură de citostatice, la profesorul Mathé, avem scrisoarea în original pe care adresăm o adresă profesorului Simion Purice, care a urmărit bolnavul și fiindcă a fost internat la Colentina, în Institutul de medicină internă, cunoaște foarte bine bolnavul.

El a fost, cum spuneam, operat de seminom sting. După un timp a făcut metastaze pulmonare și hepatice, s-a internat la Spitalul Colentina, profesorul Purice văzînd că situația este foarte grea, că băiatul este tînăr, s-a gîndit că poate Parisul știe mai mult decît noi, românii. Și l-am trimis la Paris, la profesorul Mathé — Institutul Gustave Roussy — care este considerat nr. 1 al Franței în oncologie, pentru confirmare de diagnostic și pentru indicarea unui tratament. Pentru că nu începuse încă nici un tratament. Prof. Mathé îi răspunde profesorului Purice, printr-o scrisoare pe care o avem în original și o anexăm, că situația confirmă într-adevăr că sînt metastaze pulmonare și probabil hepatice și că trebuie încercate, ca o unică șansă, niște citostatice. Și i-a făcut o schemă de tratament pentru cîteva luni de zile. Băiatul a venit la mine în preună cu tatăl lui și am început în paralel tratamentul. Eu am zis, în situația asta, să facem și citostaticele. Ca să fim liniștiți și cu schema Parisului și cu tratamentul meu. Și așa am început tratamentul. Tratamentul cu citostatice l-a făcut în spital, se interna o dată pe lună, iar în paralel urma tratamentul meu.

Dr. Onisim: A început deci tratamentul în paralel, din anul 1975 cînd a și fost pensionat gradul II.

Să lămurim însă o problemă. Tratamentul cu citostatice este un tratament paleativ.

Dr. Leontopol: Adică nu vindecă, adică nu vindecă de cancer, cum dealtfel și scrie chiar profesorul Mathé, inițiatorul și cel care a sincronizat schema citostaticelor ca să aibă efect mai bun decît aveau înainte.

Dr. Onisim: Ce se întîmplă în metastază? Dacă ai metastază, una singură, bine delimitată și accesibilă, se încearcă un tratament chirurgical; asta în funcție de starea generală, de afecțiunea primară, de localizarea cancerului. Dacă sînt mai multe metastaze sau mai mari nu se poate face decît un tratament paleativ, tratament citostatic. Deci, tratament fără șanse de a dispărea formațiunii tumorale. Poate să diminueze, poate să aibă o perioadă de ameliorare, dar formațiunea rămîne. Or, în cazul bolnavului

epind acest tratament asociat, formațiunea a totalitate.

opol : A regresat pînă la dispariție.

1 : Toate radiografiile arată că a regresat pînă

opol : Să reluăm. Deci, a venit în țară, a în-
alel tratamentul cu mine, internându-se cîteva
timp de cîteva luni la Spitalul Colentina, la
urice, și își făcea și citostatice. După cîteva
bolnavul a spus : „Eu nu mai pot să fac cito-
su l-am întrebat : „Ai curajul să rămii numai
tut meu ?”, și a zis : „Am”, și a rămas nu-
amentul meu. Pe care l-a continuat pînă a
mașiunea tumorală și în 1978 și-a reluat ser-

id a dispărut formațiunea tumorală ? În ce an?

opol : Vă arătăm radiografiile. Avem radio-
s-au făcut și de către mine și de către pro-
ce, respectiv Spitalul Colentina, lunar.

n : Radiografiile pulmonare efectuate în evo-
ză : începînd din luna noiembrie 1975 s-a de-
staza, deci cînd s-a depistat, s-a arătat o opa-
la baza plămînului drept, cu pleurezie în ma-
deci și formațiune tumorală și pleurezie, de
e.

lea tumorală radiologic regresează, iar în mai
complet. Aspect care se menține și în con-

opol : Pînă azi, cînd băiatul lucrează.

n : Vreau să mă reîntorc la ceea ce am spus
ora precizării diagnosticului, că am fost mai
noi înșine decît Parisul. Parisul a spus me-
nonare și foarte probabil hepatice. Noi cazul
i numai cu metastaze pulmonare.

opol : Metastazele pulmonare au fost evidente,
babil că au fost și metastaze hepatice, cum a
l ; Parisul e greu să-l conțesti în privința con-
dical.

n : A fost un caz special, cu metastaze pulmo-
astaze hepatice.

umneavoastră nu vorbiți totuși decît de rezul-
nd partea pulmonară asupra căreia aveți toate
e. Asta nu exclude însă posibilitatea ca omul să
grav bolnav.

opol : Așa a fost, pentru că n-ar fi scris Parisul
pulmonare și hepatice.

eci, la ora de față, bolnavul este bine.

opol : Bolnavul este bine, restitutio ad inte-
um zicem noi în medicină, adică este total

m : La început a lucrat cu 1/2 normă și acum
normă întreagă. Ar fi bine de menționat la
v că a suportat bine tratamentul. De obicei,
în epizod, la toți bolnavii dacă au avut și
negative la tratamentul doctorului Leontopol.
i menționăm și aici că deși a făcut o cură
cest tratament, cu doze forte, a suportat foarte
a fost toleranță perfectă și fără efecte secun-
ve.

topol : El a văzut ce greu se suportă citosta-
bolnavi care nu au făcut niciodată citostatice
să zică și în cazul medicamentului meu că îl
i greu.

a unul care vine de la piine intermediară la...

topol : El venea de la o piine cumplită, de la
cu efecte secundare, căderea părului, cu gre-
mismamente, medicamentele mele i se păreau
bane.

ceasta este un caz. Îl prezentăm cititorilor
pecialiștilor, autorităților de decizie, cu toate
e întrebăm, împreună cu dv., cititorii, desigur,
ut ?

ontestabil vreunul din punctele acestei evo-
oare contestabilă vreuna din afirmațiile doc-
ontopol și Onisim ? E oare contestabilă exis-
tosului astăzi tinăr T.F. ? Este o invenție a
oare contestabilă scrisoarea pe care a trimis-o
Mathé, e oare contestabilă existența profeso-
n Purice ? Sint niște lucruri clare, nu ? Cum
ici ca aceste lucruri clare să aibă niște soluții
asta este problema. Cred că intrăm deja în
re nu mai putem tot timpul prezenta cazuri,
să cerem niște lămuriri și niște decizii. Mi se
inisterul Sănătății, unde bănuim că se citește
citi ceea ce scriem noi aici, trebuie să ia o
uația nu poate continua în felul în care e azi.
înd să vedem care este al doilea caz, tovarășe

topol : Aș vrea să fac o adăugire. Profesorul
e este un om deosebit, a cunoscut bine cazul.
cutremurat de acest caz. După ce cazul a în-
fere niște speranțe, era foarte vesel. După un
cînd era aproape dispărută formațiunea tumo-
-am întîlnit cu profesorul Purice. Și ne-am
cipro. Dar eu i-am spus : „Dumnele profesor,
i caz interesant pentru mine”, „De ce ?” m-a
întrebat : „Ai curajul să rămii prietenii” vor zice
cele au rezolvat acest caz. Și atunci, profes-
ce a spus o vorbă extraordinară : „Tovarășe
ă toate aceste lucruri, citostaticele, sint bune
nt în cancer și au puterea să ajute, atît cît se
în lume și mai pui și dumneata ceva alături,
tul dumitale, și se rezolvă, este ceva fantastic”.
Numai că nu este vorba despre asta, doctore
Dumneata ești mult prea modest. Noi avem
datele că dumneata ai început de la un mo-
ncolo tratamentul, adică bolnavul a continuat
ze numai cu dumneata. Starea de sănătate și se
exclusiv.

itopol : Se știe că citostaticele, așa cum a spus
sim, așa cum a enunțat și profesorul Mathé, nu
ncerul. Citostaticele distrug o anumită populație,
cîntitate de populație doar din celulele cance-
ximum 90 la sută. Cele 10 la sută care rămîn, fie
zistente, fie că nu le pot atinge citostaticele în
or și își continuă dezvoltarea. Deci, nu pot să
0 la sută.

im : Da, dezvoltarea pe un teren slăbit...

itopol : Deja distrus, ca potențial imunologic.
l doilea caz.

sim : Este vorba de o bolnavă de 41 de ani,
e Trandafir Elisabeta.

ă ascultăm epizoda.

im : Da, Trandafir Elisabeta de 41 ani, din
i Nouă, satul Milcovățu, jud. Ilfov, casnică.

nsidios în februarie 1975 cu dureri în regiunea
ată pentru care bolnava urmează un tratament
ție antireumatismală fără rezultat favorabil.
levin mai intense, bolnava începe să se depla-
dificultate, apare incontinența ano-sfincteriană,
de micțiune și bolnava rămîne imobilizată la
transportată la București și internată de la 20
la 16 martie 1976 la Institutul oncologic Bucu-
st de ieșire nr. 634). Diagnostic la externare :
alignă sacrată-cordom stadiul IV (T4N2M0) cu
e nervilor sacrați S1, S2, S3, S4, S5, incontinența
eriană și tulburări de micțiune. Diagnostic pre-
examen clinic, radiologic și laparotomie explo-
rotocol operator din 4. III. 1976 FO nr. 1147/76,
88). Se apreciază ca un caz pierdut, așa cum

relese din recomandările la externare : „Tratament pa-
leativ antialgic și simptomatic, control prin correspon-
dență”. Semnează : medic primar chirurg dr. Victor
Mudric.

În luna mai 1976 bolnava începe exclusiv tratamentul
cu produsul „L”. După 2 săptămîni de tratament durerile
încep să scadă în intensitate, bolnava începe treptat să
se mobilizeze, incontinența ano-sfincteriană și de micțiune
regresează iar bolnava își reia activitățile gospodărești.
În perioada 21 iunie — 30 iunie 1977 bolnava este inter-
nată pentru control la CMFACFORL București (FO nr.
2363). În perioada de spitalizare se constată următoarele :

1) prezența formațiunii tumorale în regiunea sacrată pe
linia mediană, aderentă pe plan osos cu o formă relativ
rotundă cu diametrul de 10 cm (din anamneză micșorată
în prezent cu circa 25% față de volumul inițial, la incepu-
tul tratamentului cu produsul „L”).

2) Bolnava se mobilizează cu ușurință, nu are acuze
subiective dureroase intense în mers, iar la mișcarea de
flexie a trunchiului pe bazin, durerile sint de mică in-
tensitate.

3) Examenul radiologic efectuate (radiografii, tomo-
grafii), comparate cu cele anterioare, evidențiază oprirea
în evoluție a tumorii maligne și tendința de refacere a
țesutului osos distrus, refacere ce se concretizează prin
depunerea marginală de calciu.

4) Examenul neurologic menționează sindromul de
coadă de cal în regres (Dr. Colea Alexandru, de la servi-
ciul neurologie, Spitalul Colentina).

Bolnava se externează cu dg. : tumoră malignă sacrată-
cordom — (februarie 1976) fără semne de evoluție cu sin-
dromul de coadă de cal în regres, anemie hipocromă, sin-
drom hipoadrenalic. Se recomandă tratament în continu-
are cu produsul „L”, control periodic clinic și radiologic.

Reinternată pentru control la CMFACFORL (FO nr. 54
anexată) de la 4 I — 19 II 1979 s-au constatat urmă-
toarele : 1) Ex. clinic : a) subiectiv — sciatalgii stîngi de
intensitate medie, sacralgii moderate, incontinență urina-
ră la eforturi. b) obiectiv — tegumente și mucoase
palide în regiunea sacrată, prezența unei formațiunii tumo-
rale de dimensiuni 6-7/4 cm. de consistență osoasă, foarte
puțin sensibilă la palpate cu tegumente nemodificate.

2) Ex. oncologic — (Dr. Beuran Nicolae sector I, Dr.
Radu Tomescu, sector 8) : „Bolnavă cu cordom st. IV
(prin tumoră mare pelvină cu punct de plecare sacro-
coccigian, cu laparotomie exploratorie în februarie 1976
la IOB face din mai 1976 tratament exclusiv cu produ-
sul „L”. Radiografiile existente la dosar din noiembrie
1976 pînă în ianuarie 1979 arată distrucție intensă a sa-
crului de la S2 pînă la ultimele două coccigiene cu deli-
mitare netă sacrată fără modificări evidente în evoluție.
Tulburările micționale urinare diminuate, fără tulburări
de defecție, mobilizare posibilă nedureroasă, stare gene-
rală satisfăcătoare. Nu a făcut tratament antialgic major”.

Deci, diagnosticată de Institutul oncologic București în
martie 1976 cu tumoră malignă sacrată stadiul IV, cu re-
comandația de a întrebuița opiacee, condamnată, fără
șanse de supraviețuire, după aproape 4 (patru) ani de
tratament exclusiv cu produsul „L” se simte subiectiv
bine și își desfășoară o activitate normală.

Dr. Leontopol : Vreau să vă spun că a fost o dramă.
Doi bărbați îmi aduc o femeie îndurerată și mi-o trîntesc
pe pat, cu un bilet de ieșire din spitalul de oncologie.

Dr. Onisim : Îl avem în original. Tumoră sacrată, sta-
diul IV, cu leziuni ale nervilor sacrați. Pe biletul de ieșire
se arată că bolnava a fost operată de dr. Mudric.

Dr. Leontopol : Laparotomie exploratorie. Bolnava pre-
zenta în regiunea sacrată o formațiune tumorală mare,
cît o jumătate de minge de fotbal.

Dr. Onisim : Bolnava era netransportabilă, din cauza
durerii, încît i se spune pe biletul de ieșire din I.O.B. că
se recomandă „tratament paleativ, antialgic și simptoma-
tic. Control prin corespondență”. Insuși Institutul de onco-
logie trimite spitalului Ghimpați o adresă pentru trata-
ment antialgic major de tip morfină, cu aprobarea respec-
tivă la secția sanitară locală, la care femeia n-a apelat
niciodată.

Dr. Leontopol : Nu a mai avut nevoie să-l facă.

Dr. Onisim : Avem de asemenea un bilet de trimitere
al doctorului Mihai Rădulescu de la Colentina, unde a fost
dusă bolnava, către neurologie.

Dr. Leontopol : Această bolnavă s-a gândit și familia a
vrut s-o ajute și a aflat de doctorul Rădulescu care este
la chirurgie Colentina. Și atunci s-a dus s-o vadă. Și
aceasta, pentru că femeia avea dureri așa de mari, a tri-
mis-o la prof. Constantinovici de la Spitalul nr. 9, ca să
ii facă cordotomie.

Dr. Onisim : O operație paleativă pentru a ușura dure-
rea. Conținutul biletului adresat către Spitalul nr. 9 este
foarte grav, spune așa : „Dragă Sandule, nu te supăra,
vezi te rog dacă mai este posibil ceva de făcut la această
bolnavă condamnată se pare la 38 de ani”. Cu mulțu-
miri etc.

A. P. : În ce an era asta ?

Dr. Onisim : În anul 1976. A fost externată de la onco-
logie la 16.III.1976. Și a început tratamentul doctorului
Leontopol.

A. P. : Și ?

Dr. Leontopol : A continuat tratamentul, fiind internată,
de-a lungul timpului, de două sau de trei ori la noi în
spital.

Dr. Onisim : A fost internată la noi pentru control.
O dată în iunie 1977.

Dr. Leontopol : I-am făcut o serie de radiografii, tomo-
grafii. Treptat-treptat femeia a început să se simtă mai
bine, a continuat tratamentul intens pe care îl continuă și
astăzi, situația este mult îmbunătățită, adică face gospo-
dărie, se mai simte la palpate o formațiune tumorală
mică, însă femeia gospodărește, își vede de casă, normal.

A trecut de la țargă la o viață obișnuită.

Dr. Onisim : La examenul neurologic bolnava a fost
examinată de către doctorul Colea Alexandru de la Colen-
tina care consențează și ameliorarea sindromului de
coadă de cal.

A. P. : Bine, în sensul acesta vom căuta și noi înșine să
vedem care este starea actuală a femeii.

Dr. Leontopol : Retroactiv aceste două cazuri sint cazuri
dramatice.

A. P. : Vom căuta să cunoaștem direct pacienții pentru
că aceste lucruri nu fac decît să dea acea senzație de
viață, de care are nevoie orice afirmație, deși noi am
văzut actele, care nu lasă nici un dubiu. Noi nu fetișizăm
actele, adică nu ne facem chip cioplit din acte. Noi sintem
adeptii vieții, noi luăm viața ca argument, noi am mai
scris despre dv., însă intrăm în sistemul de referință ge-
neral acceptat și atunci trebuie să prezentăm și viața și
actele de care e nevoie. Deci, nu ne vom adresa femeii așa
pur și simplu, întrebînd-o dacă a fost bolnavă, dacă azi mai
e, ci în urma studiilor acestor acte, în urma prezentării
lor și în urma examenului de rutină, de care mai are ne-
voie, prin care stabilim că așa a fost și scriptic. Însă, din-
colo de toate, la această a treia ieșire în public cu cazurile
rezolvate prin tratamentul doctorului Leontopol întrebarea
noastră esențială rămîne : ce se întreprinde pentru cu-
noașterea de către cei care au datoria s-o facă și dreptul
s-o facă pentru cunoașterea, zic, a complexității acestei
noi soluții în medicină pe care le propune doctorul Leon-
topol ? E momentul să spunem că multe cazuri care vin
la doctorul Leontopol nu pot fi luate în atenție, din cauză

că doctorul Leontopol își prepară singur medicamentele,
în condiții absolut mizerabile. Mizerabile, nu din punct
de vedere sanitar, ci mizerabile din punctul de vedere al
raportării la ceea ce s-ar putea face, la ce e necesar să
se facă.

Doctorul Leontopol lucrează de dimineață la spital,
acolo unde prof. Hociotă de cîteva vreme i-a oferit cu
generozitate un spațiu, un spațiu mic. Apoi după amiază
încep să vină bolnavii acasă, cei cărora dr. Leontopol nu
poate să le interzică tratamentul. Să ne inchipuim o clipă
că unuia dintre bolnavii care i-am prezentat noi docto-
rul Leontopol i-ar interzice tratamentul, așa cum de
multe ori a fost somat s-o facă, într-un mod inuman.

Dr. Leontopol : De exemplu, Trandafir Elisabeta, care
este încă în tratament.

A. P. : Ce s-ar întimpla ? Cine își poate asuma respon-
sabilitatea imensă de a opri un om să mai trăiască ?
Deci doctorul Leontopol continuă acasă pînă noaptea
tirziu, după miezul nopții de multe ori, dialogul cu bol-

INSTITUTUL ONCOLOGIC
Buc. No. 1 Mai 1976
634 BILET DE IEȘIRE
de Bolnava Trandafir Elisabeta
în vîrstă de 38 de ani, din județul
a fost internat la ...
cu diagnosticul ...
Tumoră malignă sacrată
(cordom) stadiul
IV (T4 N2 M0) cu
aproximativ def. a nervilor sacrați
și S2 S3 S4 S5 - incontinență
Auto-funct. în urma intervenției
Data internării ...
Data ieșirii ...
Se nec. internare paleativ
antialgic și simptomatic.

Biletul de ieșire al bolnavei Elisabeta Trandafir din Institu-
tul oncologic București ■ Biletul trimis de doctorul Mihai
Rădulescu - de la Spitalul Colentina - profesorului Con-
stantinovici de la Spitalul 9

Județul _____
Localitatea _____
Unitatea sanitară _____
Gratuit DA
NU
Nume Trandafir Prenume Elisabeta
Domiciliu: Jud. Ilfov localit. _____
Str. Sose. Petrolului Nr. _____
Nr. fișă (reg. cons., foale obs.) 2184
DIAGNOSTIC : _____

Ră. Draga Sandule,
nu te supăra, vezi
te rog. dacă mai este
posibil ceva de făcut
la această bolnavă
condamnata - se pare
la 38 ani...
cu multumiri
24.6.76
Data _____
Semnătura și paraf
medicului

navii, dialog care nu este un dialog verbal, ci este un
dialog de viață-moarte, și care s-a transformat într-un
dialog de viață-viață. Bolnavii vin și primesc un
tratament, un medicament. Acest medicament este făcut de
doctorul Leontopol. Cît trebuie să mai dureze pînă cînd
autoritățile de resort să ia în seamă aceste realități. De
multe ori, cercetînd situații ale trecutului, avem față de
ele întrebarea : „Ei, cum a fost posibil așa ceva ?” Noi
sintem în plin prezent. Și eu mă întreb : „cum este posibil
așa ceva ?” Este posibil ca lingă noi să existe niște oameni
valoroși, care pot să ne ajute să trăim mai mult, pe noi și
pe ai noștri, adică pe oamenii pămîntului, și să lăsăm să se
piardă aceste șanse ? Eu cred că o optică nouă, despre care
am mai vorbit în revista noastră, trebuie să se instaureze
la nivelul la care se poate decide soarta doctorului
Leontopol, a medicamentului său, la Ministerul Sănătății.
Nu doar o optică nouă, am zice puțin, ci exact inversul
opticii vechi, adică o optică de incurajare, de căutare a
noului, o optică de promovare, de protejare a noului.
Descoperirile și realizările dr. Leontopol trebuie luate
imediat în seamă, nu ca o favoare care i s-ar face, ca un
hatir, ca un privilegiu, ci ca o datorie față de oameni, față
de sănătatea și viața lor.

ADRIAN PAUNESCU ■

Citiți în pagina 15 reportajul :
„Acești oameni trăiesc a doua viață”

Consiliul popular al sectorului 3 al Capitalei: Urmare sesizării locatarilor din blocul G 2, strada Lucrețiu Pătrășcanu nr. 7, prin verificările efectuate s-au constatat următoarele: Cele sesizate sunt întemeiate — la etajul 9, apa, fie caldă fie rece, ba curge, ba nu curge (n.n.), motiv pentru care a fost atenționat G.I.G.C. să remedieze deficiențele imediat.

N. R. Mulțumim tovarășilor de la primăria sectorului 3 pentru cele întreprinse și pentru graba răspunsului, dar poate ne vor comunica și cind au fost remediate deficiențele, pentru că locatarii se plingeau că ele, deficiențele, durează de peste un an. Așa că, intenția ea intenția, dar faptele contează!

De curind m-am bucurat că am putut cumpăra la o librărie de la noi, din Hunedoara, versiunea românească a cărții „Culori și ani” de Kaffka Margit, publicată de Editura „Univers”. Dar, acasă, am descoperit în carte un număr destul de mare de pagini albe și bucăți de pagini îndoit. Este, evident, un exemplar-rebut. Vi-l trimit să vă convingeți. (Doina Fusoiu)

Direcția personal-învățământ din Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini: Urmare sesizării tovarășului Vijaică A. Gheorghe Octavian, înregistrată la dumneavoastră, s-au analizat cele relatate, fapt ce a condus la soluționarea cererii sale. Conducerea întreprinderii mecanice Toplet a dispus încadrarea lui în funcția de jurist, începând cu 1 octombrie a.c.

Deși au trecut câteva luni de la prima mea scrisoare, nu înseamnă că am uitat ceea ce ați făcut pentru mine. Voiam însă să vă pot transmite odată cu adevărată recunoștință pentru intervenția dumneavoastră, care a dus la rezolvarea cazului meu, și faptul că am reușit să susțin cu succes toate examenele de diferență și cele de an, astfel că acum sînt studentă în anul IV la Universitatea Timișoara. (Maria Cojocană, Reșița)

Întreprinderea Județeană de Gospodărie comunală și locativă Vilcea: Referitor la scrisoarea tovarășului Ion Filimon și comunicăm: Autobuzul 31-VL-2039 pe care l-a avut în primire, în perioada cind a lucrat în unitatea noastră ca șofer, a fost casat în decembrie 1978, cu întreg inventarul de scule, nefăcîndu-se nici o imputație sus-numitului.

Cind doi se ceartă, se zice că al treilea cîștigă. Numai că, în cearta dintre I.T.A. Gorj și Combinatul minier Oltenia, noi — avînd rolul celui de-al treilea — cîștigăm dreptul de a sta cu abonamentul în buzunar nefolosît, din noiembrie pînă în aprilie. Sintem din satul Găleșoia, comun Cilnic, Gorj. În lunile amintite, I.T.A. își retrage autobuzele de pe traseul satului nostru, datorită unei porțiuni de drum — circa 600 de metri, în marginea satului Stejerei — care devine impracticabil. Drumul respectiv este preluat de Combinatul minier Oltenia de la Consiliul popular Cilnic, spre întreținere. Atîta doar că, în prezent, gropile de pe acest drum au o adîncime de pînă la 1,5 metri și 8—10 metri lungime. (Scrisoarea este semnată de 24 de cetățeni)

Ministerul Muncii: În legătură cu scrisoarea tovarășului Alexandru Oprea din comuna Poroschia, Teleorman, vă comunicăm că s-a aprobat înscrierea fiului său la Grupul școlar nr. 9 Iași.

Avem în județul Brașov mai multe rezervații naturale cu arbori și plante ocrotite de lege, monumente ale naturii, unele pe terenuri ale unor C.A.P. sau I.A.S. Mă doare sufletul cînd văd — în calitatea mea de membru în consiliul județean pentru ocrotirea naturii — cum intră oile și pasc în rezervații, sau se tale arbori ocrotiți, ori sînt distruse prin culegere plante ocrotite de lege. Pe plan județean nu se întreprind măsuri ferme pentru respectarea Legii nr. 9 din 1973. Lege care este încălcată nu numai de cei care produc distrugerii ci și de organele și organizațiile de stat, organi-

zațiile cooperatiste, precum și alți deținători care au în administrație sau proprietate rezervații sau monumente ale naturii și care, conform art. 33, sînt obligate să le conserve, să le întrețină și să le asigure paza. (Ioan Lutsch)

O scrisoare cu 253 de nume de expeditori: Locuim în comuna suburbană Voluntari, sectorul 2, București, și lucrăm la diferite întreprinderi din Capitală. Din august a.c., conducerea I.T.B. a scurtat traseul autobuzului 55 care circula între Complexul „Bucur Obor” și comuna noastră. Folosirea unor combinații de mai multe mijloace de transport care nu circulă ritmic face să întîrziem foarte des de la serviciu, iar copiii noștri de la școli. Propunem să se repună autobuzul 55 pe vechiul traseu, sau să se prelungască linia autobuzului 109 de la podul „Constanța” pînă la linia de centură-Voluntari.

Regionala C.F. Iași: în urma scrisorii către revista Flacăra a tovarășului Mihai Horodenciu, au fost puse în executare sentințele civile nr. 2567 și 3161 ale Judecătoriai Suceava, rămase definitive și, cu actul nr. 316/640/1979 din 8 noiembrie a.c., M. H. a fost repus în funcția avută, cu aceeași retribuție, începînd cu data de 26 martie 1979.

În iunie a.c. am cumpărat o casă. Pentru ca telefonul fostului proprietar să fie trecut pe numele meu — aveam cerere de trei ani — mi s-a cerut declarația de renunțare a fostului titular. Apoi mi s-a răspuns că nu mi se aprobă din lipsă de — inchipuiți-vă! — posibilități tehnice, iar numărul 43087 a fost acordat altcuiva. Am întrebat ce vechime are cererea aceleuia. Mi s-a răspuns că nu e treaba mea. Dar, la 11 noiembrie, primeam o adresă de înștiințare că, deoarece n-am achitat factura, citez: „pentru luna octombrie, în valoare de 60 plus 20 lei, vă facem cunoscut că, începînd cu data de 16.XI a.c., se va proceda la suspendarea serviciului telefonic, urmînd a se emite formele în vederea desființării postului dumneavoastră telefonic”. (Kovaci Ioan, Cluj-Napoca)

Asociația de locatari nr. 2, cartier Valea Roșie, Craiova: În blocul 27, ap. 19 locuiește familia Pirlea, care are un băiat de 27 de ani — Ciucă Ion — fără ocupație, intrucît e bolnav. Cum acesta tulbură grav liniștea publică prin tipete, dînd la maxim volumul picupului la diverse ore și lovînd ori insultînd pe oricine, ne-am adresat judecătoriai. În dosar am prezentat un act de la Militiile prin care se susțineau cele spuse de noi și că bolnavul se ocupă cu comercializarea clandestină de țigări, iar prin comportare constituie un pericol social. Prin sentința civilă nr. 7084 din 6 iunie a.c., plîngerea ne-a fost respinsă pe motiv că am fi renunțat. Or, acest lucru nu este adevărat. Bolnavul se poartă la fel, oamenii se plîng la noi și nu mai înțelegem nimic. Insistăm pentru internarea lui într-un spital adecvat.

La 15 aprilie a.c. am participat la faza județeană a concursului profesional STAPIN PE VOLAN, care a avut loc la Deva și m-am clasat pe primul loc la categoria 18—30 de ani, urmînd a reprezenta județul Hunedoara la faza pe țară, la Tîrgoviște. Acolo, tovarășul Ghenciu de la C.C. al U.T.C. ne-a întrebat dacă toți am primit premii și am constatat că, în afară de mine și de ceilalți concurenți hunedoreani, de la categoria de peste 30 de ani, toți ceilalți primiseră cite 1 000 de lei. Ni s-a spus că trebuie să primim și noi. Întorși acasă, ni s-a spus la fel la comitetul județean U.T.C. Banii însă nu i-am primit.

Consiliul popular al județului Mehedinți: Urmare scrisorii trimise la redacție de tovarășa Mariana Frunză, s-a hotărît să fie trecută pe lista de priorități

a întreprinderii din Strehaia, unde lucrează, în vederea acordării unei locuințe.

Pe distanța de 8 kilometri dintre Calafat și Ciuperceii Vechi s-au introdus autobuze, intrucît numai numărul navețiștilor din sat — elevi și muncitori — trece de 700. Dar șoferii refuză să facă cursa tocmai în orele de vîrf, pe motiv că, în zona platformei industriale, drumul nu mai corespunde. Noi întîrziem și pierdem zile de la serviciu, iar copiii de la școală, în timp ce aceia care ar trebui să se ocupe de starea drumului și de ritmicitatea curselor nu pierd nimic. Nu s-ar putea să piardă și dinșii exact atîta cit să se-ndemne la treabă? (Chiva Ștefana, Ciuperceii Vechi, Dolj)

La cererea organelor locale de partid și a Școlii generale Pleșcuța, județul Arad, în perioada cursurilor școlare s-a pus în circulație un autobuz pe ruta Gurahont — Tălagiu. Sint 41 de elevi abonați. Șoferii Ilie Lazăr, Iosif Sulincean și Iancu Hord, în perioada 26 octombrie — 1 decembrie, a.c., în 4 zile au întîrziat — pînă la 1 oră — pentru ca, de alte patru ori să nu mai vină după-amiaza, iar în două zile să nu vine deloc. (Prof. Mihail Popovici și prof. Iulian Pațica)

De ani de zile colindam stațiunile balneoclimaterice degeaba pînă cînd m-am dus la dr. Constantin Gaube, de la Spitalul județean Neamț. În urma tratamentului — infiltrații cu „Boicil” — starea sănătății mele s-a îmbunătățit considerabil. Vreau să-i mulțumesc din suflet și pe această cale omului de omenie care mi-a redat bucuria de a trăi și să-i urez multă sănătate și putere de muncă. (Siler Dora, Piatra Neamț)

Direcția asistenței medicale din Ministerul Sănătății: În urma scrisorii către revista Flacăra Direcția sanitară a județului Timiș i-a aprobat tovarășei Veturia Mihăilescu, din Timișoara, să-și viziteze zilnic fiul bolnav — afecțiune psihică cronică irecuperabilă — la Spitalul de neuropsihiatrie Gătaia. N.R. Deci era firesc ceea ce dorea această mamă: nefiresc rămîne numai drumul pe care a trebuit să-l parcurgă cererea ei — de la Timișoara la revistă, apoi la minister, pentru a se întoarce din nou la Timișoara — pînă cînd direcția sanitară a județului să aprobe ceea ce era de aprobat.

Consiliul popular al județului Tulcea: Conducerea întreprinderii județene de gospodărie comunală și locativă a fost atenționată să revină asupra încadrării tovarășului Manolache Jianu, care s-a adresat redacției dumneavoastră, cit și asupra încadrării celorlalți șoferi aflați în situație similară, procedînd la încadrarea lor pe funcție de „lăcătuș montator agregate energetice și de transport”.

Inspectoratul școlar al județului Neamț: Cele sesizate redacției de tovarășul Vasile Virlean, din comuna Costișa, Neamț, sint, în parte, reale. Pentru fapta comisă, profesorul Vasile Roibu a fost discutat în organizația de partid din școală și sancționat de inspectorat cu retragerea ultimei gradatăii de retribuție, pe timp de trei luni.

În nr. 12, din 23 martie 1978, al revistei Flacăra s-a publicat o scrisoare prin care făceam publice o serie de doleanțe ale locatarilor din Calea Victoriei nr. 1, scara A. Scrisoarea era semnată de 19 dintre noi. De atunci, însă, nu s-a luat nici o măsură pentru îmbunătățirea lucrurilor. Golurile formate la stîlpii laterali de susținere ai scării s-au accentuat, troțuarul și partea carosabilă s-au lăsat mai mult, ecartamentul liniilor de tramvai este și mai ondulat, zgomotul tramvaielor peste aceste denivelări e mai mare, ca și trepidațiile. De data aceasta, scrisoarea are 30 de semnături.

În jud. Gorj au avut loc, recent, „Colocviile revistei Sănătatea”, ajunse la a 65-a ediție. „Colocviile”, avînd ca temă „Educația sanitară — principiul de bază în prevenirea îmbolnăvirilor”, s-au desfășurat în municipiul Tg. Jiu, orașul Motru și comuna Lelești, cu participarea unor cadre medicale universitare din București și Craiova. Dialogurile despre igienă, sănătate și prevenirea îmbolnăvirilor, consultațiile medicale de specialitate, proiecțiile de filme educative cu subiecte sanitare, demonstrațiile unor formații sanitare etc. s-au constituit ca tot atitea piese de interes ale unui program de real folos atît pentru cadrele de specialiști cit și pentru publicul larg, ce, împreună, au salutat acest gen de manifestări netributar generalităților, ci aplicat unor nevoi și probleme de viață. (Marius Bechere, Tg. Jiu)

Întreprinderea „Combustibilul” București: Articolul „Cărutașii”, apărut în Flacăra din 1 noiembrie a.c., s-a prelucrat cu toți șefii de unități și s-a interzis intrarea mijloacelor de transport cu tracțiune hipo în unitățile noastre. S-au întocmit propuneri de tarife pentru transport la domiciliu și au fost înaintate C.P.M.B. spre aprobare.

Locuiesc în Lugoj, strada Partizanilor nr. 6. Pe sub ferestrele mele trece un canal descoperit și rău mirositor. La cererea mea, o comisie a venit la fața locului, a apreciat că este necesar să se pună tuburi din beton pînă la 1 mai a.c., barem pe vreo 20 de metri, și cererea a fost aprobată de vicepreședintele consiliului popular municipal, tovarășul Luca. Deși lucrarea n-ar fi cerut mai mult de 8 ore, n-a fost executată încă, fiindcă a rămas la bunul plac al unui tehnician. (Ion Izvarnariu)

Deși sint venit în Galați — muncitor la Combinatul siderurgic — din iulie a.c., n-am reușit, de atunci, să citesc nici un număr din Flacăra. Mi s-a spus că nu se fac abonamente în timpul anului. La chioșcuri și se spune joia că revista n-a venit încă, iar vinerea că „s-a vîndut ieri”. Se spune că în Micro 38 și 40 Flacăra se vinde pe sub mină, din chioșcuri, cu 10 lei exemplarul. Aș fi luat-o și eu, dar și pentru asta trebuie să te cunoască cei care o vînd cu suprapreț. Trebuie făcut ceva și în problema aceasta, altfel se dă posibilitatea unora s-o speculeze după bunul lor plac, ba mai mult, ne obligă și pe noi să participăm la această hoție. Eu unul nu admit nici în ruptul capului să renunț definitiv să citesc publicația mea preferată. După ce în cursul anului, la toate oficiile, n-au vrut să mă aboneze, am vrut să fac abonament din timp pentru anul viitor. Mi s-a spus mai întii că „încă nu facem”, pentru ca, la 26 noiembrie, să mi se comunice că „s-au completat abonamentele, nu mai facem”. Mă adresez dv. cu rugămintea să mi se răspundă de către factorii responsabili cu difuzarea presei ce pot face într-o astfel de împrejurare. (Alexandru Robu)

Deși în urma divorțului care s-a terminat în favoarea mea, prin hotărîre judecătorească definitivă, fostul meu soț — Urcean Viorel, om al muncii la Întreprinderea de mașini grele București — a fost obligat la pensie alimentară și să-mi plătească cheltuieli de judecată în valoare de 3 500 de lei; deși această hotărîre a fost comunicată și întreprinderii, de luni de zile, funcționarii de acolo tergiversează executarea corectă a hotărîrii. Acestora m-am adresat de mai multe ori degeaba. (Elena Maxim, București)

Deși în urma divorțului care s-a terminat în favoarea mea, prin hotărîre judecătorească definitivă, fostul meu soț — Urcean Viorel, om al muncii la Întreprinderea de mașini grele București — a fost obligat la pensie alimentară și să-mi plătească cheltuieli de judecată în valoare de 3 500 de lei; deși această hotărîre a fost comunicată și întreprinderii, de luni de zile, funcționarii de acolo tergiversează executarea corectă a hotărîrii. Acestora m-am adresat de mai multe ori degeaba. (Elena Maxim, București)

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventualele telefonul unde vă putem găsi.

Poșta redacției

ADMINISTRATIV

Constantina Cioboată și familia civilă a proprietarului Bl. 32, Aleea Arieșului Mare — București: Centrala consiliului București ne-a înfățișat fenomenele de condens cum și celelalte remedii vor executa de către Grup șantier nr. 1 și, resp. I.C.P.B. ● **Anica Mircea Vălenii de Munte:** Pentru urmas sa acordă numai persoana decedată era pensionară sau dacă îndeplinea condițiile pentru obținerea unei pensii. Intrucît soțul dv. nu pensionar și nici nu îndeplinește condițiile pentru a fi pensionar beneficiar de ajutor la data decesului, dv. nu puteți fi în prevederile legii a vi se acorda pensie ● **S. Grigorescu — Arad:** Conform Codului Muncii art. 124, o soană încadrată în muncă are dreptul în fiecare săptămîna un repaus de cel puțin 24 consecutiv (alineatul 1), și și pentru zilele de sîrbătoare legală (alineatul 3). Nu s-a acordat 48 de ore libere pentru ziua de sîrbătoare legală care asimilată cu duminica ● **Rita Mocan — București:** s-a mai comunicat și de alte foruri că sinteți inclus în tabelul de locuințe pentru pensionari, iar soluționarea cererii dv. se va face în funcție de cîințele care vor fi alocate, cadrul cotei pentru ac ● **Ionică Dincă — Măcin:** teți obligat să achitați suma restantă de 1 824 lei, o contribuție lunară de 46 pentru soția dv. care este ternată în cîmînul spitalului bolnavi cronici ● **N. Vlădescu — București:** În formitate cu prevederile art. 1 din Legea 5/1973, nu puteți beneficia de locuință în București pentru că aveți domiciliul în comuna Călinești (Arad) ● **Mitică Hoisan — București:** I.O.R. v-a oferit 2 locuri muncă fără zgomot pe care le-ați refuzat. La secția de locuințe, unde ați cerut dv., nu locuri disponibile.

MARGA NEDELE

Cornelia Badea — Ploiești: Proces în curs de desfășurare Conform Legii presei, revizuit după pronunțarea sentinței Ștefan Nicolae — Sibiu: reținut întrebarea. Revizuit dacă au apărut elemente necunoscute la data efectuării anchetei noastre ● **Maxim tei — București:** Cererea de fost soluționată favorabil ● **tescu Mihai — București:** cum e redactată, soluția este meinică și legală. Urmăritor administrativ ● **George S. riu — Sibiu:** Am reținut punerea dv. ● **Stănoiu Mihai — Galați:** Nedumeririle dv. nu forță probatorie. Hotărîrile, temeinice și legale ● **Ivan Pavel — Hunedoara:** Memoriul este ilizibil ● **Călinescu Constantin — București:** Procedura municipiului București funcționează în sensul celor reaminate ● **Grup de părinți — Timișoara:** Au fost luate măsurile solicitate ● **Munteanu Ilia — Sibiu:** Memoriul dv. fost trimis spre rezolvare Vlase Valeria — Iași: Am năut memoriul pentru soluționare ● **Paraschiv Ștefan Craiova:** Așteptăm situația ● **Bărbulescu Nicolae București:** Dosarul dv. se spre soluționare la Procuratura sectorului 1 ● **Neacșu Ecaterina — Slatina:** Citeva date sint și au relevanță juridică. Ele fost comunicate organelor drept ● **Constanța Buchea Tîrgoviște:** Fostul director retras reclamația ● **Ivan Duțu — Balotești:** Așteptăm cluziile miliției.

NICOLAE CRISTACHE

Sinteze

Dan Deșliu sau drumul poeziei de la realism la onirism (II)

Solicitat de fantasmale personale, sensibil încă multă vreme, la modul ostentativ, în fața unor semne ale vieții, Dan Deșliu se comportă ca un poet itinerant cu privire îndreptată atât spre interior, cât și spre exterior. Printre fantasmale interioare, evidente în versurile lui Dan Deșliu figurează și fixația de a fi poet. Una din interogațiile scriitorului trimite spre date genetice, îndepărtate și, aproape, misterioase. Întrebarea este limpede:

Cine mi-o fi pus întâi,
Cîntecul la căpății?
Răspunsul este dubitativ, dar oricum, superb.

- I Un cioban, pe la ocoale,
și-o fi mas într-un popas,
acolo, la noi acas'!
- II Or doar vîntul, o fi fost,
veșnic fără adăpost...
- III Or vreun tețel de greier
cu lăuta în cutreier...

(Nu știu)

De la fixația de a fi poet pînă la convertirea proprie a acesteia în vocație imagină, drumul nu este prea lung. Nu ne-am fi oprit asupra acestui proces psihologic care vizează biografia internă a unui scriitor, dacă Dan Deșliu nu ar fi demonstrat o preocupare atât de stăruitoare pentru definirea poeziei și a finalității sale.

Poemul este ce se vede
și nu se vede mai ales.

(Lipsa de cîntec)

Pînă aici totul ni se pare foarte normal și, dacă ne gândim la tezele lacaniene despre limbaj — modul de înțelegere a discursului literar de către Dan Deșliu este foarte actual. Așadar, poemul are un sens evident și unul latent, un plan de suprafață și unul de adîncime. Impresia generală ce se degajă din poezia autorului *Cercurilor de copac* (1962) ne duce de pe acum, încet-încet, spre concluzia că cele mai multe scrieri ale sale au doar un sens evident și nu unul latent, un plan de suprafață și, extrem de rar, unul de adîncime. Dar aceasta este o constatare rezultată din specificitatea discursului literar al unui scriitor, nu un reproș. O asemenea constatare nu este valabilă numai pentru Dan Deșliu, ci și pentru foarte mulți scriitori din toate timpurile. Dar cînd scriitorul român calcă pe urmele riscante ale unor vechi normatori ai creației lirice, prin tot felul de mici „arte poetice”, gîndirea sa estetică este mai mult decît lamentabilă. Așadar, *Poemul e sublima iască / mai mult și mai ales adîncă / ... Poemul n-are coperiș / ... / Poemul fulgeră pieziș / ... (Lipsa de cîntec)*. Oricît de „figurativă” ar fi înțelegerea acestui text programatic, care merită să fie citit în întregime, ea nu duce decît la un inutil efect de redundanță.

Există în culegerile de versuri publicate de Dan Deșliu și unele programe literare mai coerente și mai încurajatoare. În una din poeziile din *Cercuri de copac* (1962) autorul ne face o mare promisiune. El făgăduiește să scrie:
Un cîntec despre măreția și simplitate
despre mîndria și forța poporului,
despre lipsuri
și despre crengi de rod încercate,
trecutului — lepede,
far — viitorului.

(Prolog de poem)

Nu se poate spune că scriitorul nu ar fi încercat să-și respecte promisiunea. Dar din clipa în care sîntem obligați să punem problema raportului dintre idee — mesesug — inspirație, fiindcă examinăm un text cu virtuale, dacă nu obligatorii valențe estetice, este firesc să ne întrebăm cum răspunde Dan Deșliu ideii? La început, cred că se cuvine să-l lăsăm pe autor să răspundă el însuși printr-un alt text programatic, reluat în două volume, publicate în etape diferite, *Drumul spre Dikson* (1969) și *Cefalea de pe aer* (1974). Să sfîrșim măcar din cînd în cînd, formulele de-a gata, blestematul lant al cuvintelor disincronizate ca niște soldați la instrucție!
Hai, rupeți rîndurile.

(A avea și a nu avea)

Promisiunea este eclatantă, aproape ca aceea enunțată de Victor Hugo în plină epocă romantică. Într-o altă poezie din *Visul și veghea* (1972), autorul ne mai transmite o rază de speranță, rezultată, se pare, dintr-o severă examinare critică a propriului discurs literar.
Vezi că de fapt
mi se pare
că n-ar strica
să mă lepăd
de bunul nărav de a spune
Vorbe, Vorbe, Vorbe

(Starea de veghe)

Să ni se ierte faptul că am decupat aceste texte cu un vâdit caracter programatic și din poeziile cu o structură foarte eteroclită. Dar cum una din trăsăturile cele mai constante ale discursului literar cultivat de Dan Deșliu este digresiunea lirico-epică, dublată adeseori de șocante efecte de incoerență, impregnate în logica internă a poeziei, nu puteam dispune de o altă posibilitate.

Dar, ca și în toate celelalte cazuri, pro-

fesiunile de credință de ordin literar capătă acoperire numai în măsura în care le justifică opera. În ipostaza sa de poet itinerant care „privește” sau se „entuziasmează” în complexa confruntare cu semnele realului, Dan Deșliu face apel la același limbaj ostentativ, specific unui retor incapabil să confere cuvintului o profundă vibrație interioară. Reproducerea faptului cotidian printr-un limbaj cotidian a dus la rezultate estetice remarcabile în opera multor poeți. Operele lui Nichita Stănescu și Marin Sorescu sînt, în cele mai multe cazuri, elocvente în acest sens.

Dar Dan Deșliu este mereu urmărit de „năravul” de a spune vorbe, vorbe, vorbe. Una din constatările poetului itinerant sună astfel:

Acum străbatem lin șoseaua largă,
pe care camioanele aleargă,
și bunul meu prieten, Cotoț, zice:
— Vezi dumneata, ce s-a lucrat pe-aice?

(Soseaua)

Perceput în ansamblul său, un anumit peisaj rustic, proiectat într-o discretă lumină nocturnă, este muzicalizat. S-ar putea crede că scriitorul a realizat o adevărată literatură stereofonică. Starea de feerie este însă relatată prin mijloace precare, iar contextul pare, fără voie, ușor demențial.

În iarba cu greieri și sinziene,
antena strînge valsurile din eter...
Dansează-n vis, pesemne, cu niscai
dunăre

tovarășul brigadier

(Arie)

Este incontestabil faptul că odată cu *Drumul spre Dikson* (1969), discursul literar adoptat de Dan Deșliu a început să treacă printr-un evident proces de metamorfizare. Semnele acestui proces puteau fi observate și în unele poezii din anii anteriori. Dar această schimbare, soldată cu o anumită concentrare a discursului poetic și o evitare a marilor stridențe, este pozitivă numai prin comparație cu scrierile mai vechi ale aceluiași autor. Încercarea de a-i situa versurile într-un plan sincron cu ceilalți poeți care ajunseseră la un remarcabil proces de diversificare a discursului liric, rămîne mereu în defavoarea micilor acte de ameliorare întîlnite în scriitura lui Dan Deșliu. Cînd poetul privirii consemnează, bunăoară, detaliile unui peisaj, retorul explodează imediat, dublînd descrierea de un comentariu banal, care tinde să capete statutul unui „subtext” cu o coloratură filosofică existențială:
O casă cu obloane verzi
Un frasin
sau un artar. Un deal împovărat
de via suitoare spre amurg.
Nimic mai plat, nimic mai evident,
mai important, mai unic, mai exact
pe lume,
în vecia efemeră.

Efectul negativ rezultat din aglutinarea excesivă de cuvinte în jurul unei idei de larg conșom se întîlnește, în alte cazuri, cu o tristă precaritate a limbajului literar. Este adevărat că Racine și Corneille au scris capodopere cu un registru lexical extrem de redus. Dar nu este cazul lui Dan Deșliu. În poezia de azi nu mai este concepută după astfel de canoane. Schița unui peisaj marin se deschide astfel:
Val de lumină
Vînt
veșnic suind pe costișa
luminată de vînt

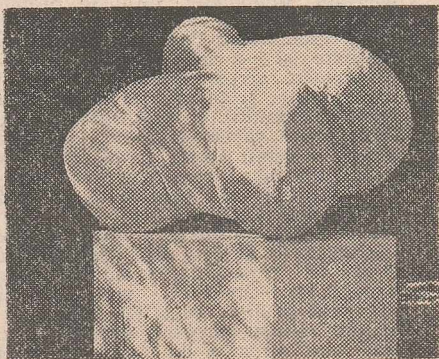
(Marină)

Dar, revenind la modurile de implicare a discursului filosofic în cel literar, ne aducem aminte că Blaga spunea (*Discobolul*) că filosofia răspunde la unele întrebări pe care și le pun copiii. Cred că această observație este profund adevărată. Dar filosofia nu mai răspunde cu mijloace care pot fi și la îndemina copiilor. Or, în unele poezii cu un caracter reflexiv, interogativ, Dan Deșliu nu depășește stadiul enunțului naiv, cu un anumit aer de periferie:

Pe lumea asta vreodată
noi dragă n-am avut un rost
ce tristă ești ce prost am fost
Și tu ești Muzica

Visată
(Pro ars)

ROMUL MUNTEANU

Octavian Olariu: „Contrarii”

Cronica literară

Ion Brad: „Ora întrebărilor”

O creație puternică ne întîmpină în *Ora întrebărilor* (Ed. „Minerva”, B.P.T., 1979, cu o prefață fină în disocieri de Aurel Martin). Volumul oferă o imagine cuprinzătoare a drumului parcurs pînă acum în poezie de Ion Brad. Selecția din lirica sa este destul de exactă — sînt totuși poeme care ar fi putut lipsi iar altele n-ar fi trebuit să fie abandonate. Ansamblul apare însă fără îndoială impunător și de aceea n-ar avea nici un rost să cauți cu lupa cusururile unei construcții înălțate atât de temeinic. După lectura cărții, un adevăr se reliefează indiscutabil: avem în Ion Brad pe unul dintre poeții noștri cei mai reprezentativi pentru momentul literar actual.

Ora întrebărilor cuprinde ciclurile *Copilul cărunt*, *Thalassa*, *Anotimp incert*, *Mater*, *Terra Mater*, *Humanitas*. Succesiunea poemelor nu este nicidecum întîmplătoare. Volumul are o structură a sa, mișgălos alcătuită, și oricare compartiment comunică

întim cu celelalte și totodată cu întregul. Intenția poetului a fost aceea de a realiza o istorie a conștiinței în confruntarea cu lumea. Fiecare ciclu înseamnă deschiderea spre un alt tărîm de întrebări cu care este bombardată ființa umană. Soluții după soluții sînt examinate în scopul descoperirii rostului nostru pe pămînt și a modului în care ne putem împlini. Ni se îngăduie privilegiul să asistăm la o aventură a eului poetic care rivnește să se cunoască pe sine și pe ceilalți. Totul se petrece ca într-o ascensiune în care, după escaladarea unui pisc, se află un altul de unde privești și mai vastă. Punctul de plecare în acest efort dramatic al cunoașterii este în civilizația modernă. Tabloul epocii se conturează copleșitor. Poetul pomenește de „silozuri atomice”, de explozii nucleare care „dezgropă părinții”, de pulberi radioactive presărate pe temple. Un jurnal al erei atomice se creionează din cîteva detalii semnificative. Imaginile amenințătoare îndeamnă la căutarea unui refugiu. Ce puncte de reper să-ți alegi într-o lume într-o continuă — și uneori haotică — transformare? Cum să alungi spectrul războiului? Seninătatea, echilibrul nu pot fi atributele contemporaneității? Iată numai cîteva din interogațiile tulburătoare ale primului ciclu din volum. Altul, *Anotimp incert*, propune ca pe o posibilă izbăvire dragostea. Însă în viziunea poetului și iubirea este bintuită de anxietăți. Cuplul nu-și poate găsi împlinirea visată pe o planetă mereu aflată în pericol. În *Mater* salvarea este căutată în amintire. Ion Brad își evocă în versuri pline de căldură satul natal, copilăria — „raiul pierdut” —, frații, părinții. Peisaje încărcate de roade sau interioare țărănești sînt înfățișate cu nostalgie în imagini de o putere a sugestiei remarcabile. Acestea se numără printre cele mai frumoase poezii ale volumului. Iată o *Amiază*: „Țărani pe cîmp: copilăria mea, / Pămînt de soare și de pămîmidă, / De fulgere, de joc, de rîndunea, / O zi și înghețată și toridă. // Țărani pe cîmp: e tata ori sînt eu? / Doar mama nu mai știe să se arate. / Ea, între noi, e pod de curcubeu. / Eu, între ei, o împăcare poate”. Imaginația pare luxuriantă cînd oferă amănunte de o astfel de concretețe și care totuși aparțin unei realități tot mai îndepărtate în timp de vîrsta de azi a autorului. El traversează și o altă experiență — decisivă — aceea a istoriei naționale. *Mater Terra* stringe poeme „de dragoste de țară”, multe dintre ele emoționante prin credința cu care au fost scrise. În sfîrșit, ultimul ciclu eleează la mituri ale antichității care sînt readuse atenției celor de azi ca eventuale modele de a acționa, ca simboluri ale permanenței umane. Poetul își proclamă încrederea în forța omului de a izbîndi în ciuda tuturor opreliștilor și cu toate infrîngerile care pot fi transformate în triumfuri. Un nimb de măreție aureolează în final faptele umanității descrise în *Ora întrebărilor* și un imn de glorie i se închină stăpînului planetei, capabil să biruie prin agerimea minții sale: „Și totuși, și totuși, numai mie mi-e dat, / Numai mie omul-multime, omul-pădure / Să lupt cu gîndul încatușat, / Cu toate limitele mohorite, sure”.

Ora întrebărilor e mărturia excepțională a unui autor ajuns la vîrsta deplinei maturități.

GEORGE ARION

Eveniment cultural

Un act necesar de cultură

Într-o atmosferă elevată, încărcată de promisiuni, s-a consumat recent unul din mult așteptatele evenimente ale stagiunii: premiera operei *Ernani* de Giuseppe Verdi pe scena Operei române din București.

După primul act impresiile au fost deconcertante. Orchestra dirijată cu ambiție și crispitate de Constantin Petrovici a sunat fluctuant, cu unele accidente instrumentale, vocele s-au făcut auzite cu eforturi și emoții, interpretarea scenică a fost paradoxală și aleatorie. Numai corul, pregătit cu înalt profesionalism de Stelian Olariu, a susținut monumental și fără fisură, patetic și convingător partitura. Și, parțial, decorurile Hristofenei Cazacu, economice și expresive, cu unele dezechilibre cromatice periferice.

Ce s-a întîmplat de fapt? Opera română și-a înscris în repertoriu o lucrare care cere voci adevărate, robuste și strălucitoare, nu improvizate. *Ernani* este opera în care cîntăreții trebuie să stăpînească la perfecțiune secretele belcântoului și să se exprime cu voluptate prin cînt. Or, Ludovic Spiess, interpretul lui Ernani, în revenire de formă după o lungă și dureroasă criză vocală (dureroasă și pentru noi, spectatorii credincioși ai operei), își caută încă unele sunete din registrul acut. Vocea sa limpede, fără mare amplitudine, dar caldă, sigură și tonică de altădată sună acum, uneori, derutant. Efortul de a cînta și mai ales teama de a ataca unele sunete îi modifică psihologia pe scenă. Ludovic Spiess trebuie să știe că e foarte aproape de clipa în care se va înscris pe culoarul fericit al deplinei reveniri și sîntem siguri (și sîntem chiar alături de el), va ști să treacă peste pragul psihologic al unui impas temporar, printr-o mai atentă șlefuire a vocii, printr-o mai scrupuloasă dramăuire a efortului în spectacol, într-o atmosferă de calm și încredere în sine. Elvira Cirje, o soprană extrem de solicitată în ultima vreme, exactă și cu o prezență scenică demnă de un platou de filmare, cu voce mică și ondulată, marcată de emoție, a trecut nesatisfăcător examenul unui rol greu. Exagerat distribuită, forțînd în acest fel limitele biologice ale vocii sale, cîntăreata riscă să rămînă la un moment dat fără glas. Baritonul Nicolae Urziceanu, cu o voce amplă și răsunătoare, a cîntat multă vreme rigid și strident. Poate tot din cauza emoțiilor premierei. E surprinzător însă cum acest cîntăreț nu reușește să elimine unele ticuri faciale supărătoare și mai ales unele atacuri agresive pe corzile sale vocale și pe seama claviaturii urechilor noastre. Nicolae Florea a cîntat egal și tărăgînat.

În ce-l privește pe regizor, acesta, practic, nu a existat. Nu s-a văzut! Sigur că e bine ca un regizor să nu se vadă pe scenă, numai că Dimitrie Tăbăcaru pare că a fost, de-a lungul repetițiilor un spectator, un simplu spectator. Dar poate că un spectator avizat ar fi modelat mai inspirat mizanscena! Relațiile dintre personaje sînt spulberate, reacțiile corului, ale ansamblului înghețate prin neparticipare, prin simplă figurație.

Spre satisfacția noastră însă actul II s-a desfășurat sub auspicii mai bune. Orchestra a cîștigat în siguranță, cîntăreții s-au apropiat mai mult de performanțele lor obișnuite, jocul de scenă s-a mai încheșat, desigur și datorită intensității desfășurării conflictului și mai ales datorită bunului simț scenic al interpreților.

Dar forța de șoc a acestui spectacol o constituie, desigur, corul magnific, corul de bărbați care umple scena și desfășoară tragedia printr-o muzică răscolitoare, melodioasă, decongelînd spiritele și încălzînd atmosfera ca o răsufflare caldă, copleșitoare de orgă.

Faptul în sine că Opera română și-a înscris în repertoriul aceste stagiuni *Ernani* de Giuseppe Verdi, cîntată pretutindeni în lume, pe scenele marilor opere ale veacului, cu mare succes, reprezintă un act necesar de cultură.

ADRIAN DOHOTARU

„MAGIA CUVINTELOR“

SAU GOANA DUPĂ VRĂJITOARE ?

Curioasă concepție despre limbă are prof. Iorgu Iordan. Nu în opurile meto- dice, de specialitate, înconjurată cu toată lauda, ci în opurile ocazionale, de obicei orale, dar în ultima vreme și scrise. Ul- tima mostră, cea mai semnificativă, ne-a fost oferită recent într-un articol pe o pagină întreagă — Despre „magia cuvintelor“, publicat în „România literară“, la 1 noiembrie a.c.

În această pagină reputatul lingvist își exprimă nedumerirea, perplexitatea și, în ultimă instanță, protestul față de un roi de cuvinte străine, cuvinte viespi, cu- vinte trîntori, cuvinte șerpi, care ar fi în- vadat nu numai fagurele dulce al limbii românești, dar chiar și vocabularul destul de sector al unor discipline științifice speciale, aflate după cite știm în plin proces de căutare a unui limbaj profesional.

Profesorul lansează citații mai întii împotriva lingvisticii, unde, de o bună bu- cată de vreme, se petrec tot felul de blăs- tămății. Au apărut astfel discipline noi — sociolingvistica, psiholingvistica, și încă multe altele, un adevărat pomelinic, adău- găm noi, iar profesorul se întreabă ce îndropătură au acestea și de ce sint nu- mite așa. În matematică și fizică, sistem siliți s-o spunem, au apărut de asemenea discipline noi, cu nume dintre cele mai bizare. În biologie, o știință care seamănă cu lingvistica generală prin uriașa cu- prindere și deschidere spre fenomenul viu, au apărut iarăși discipline surprinză- toare, unele cu nume de-a dreptul ab- surde, cum ar fi exobiologia. Și lista ar putea continua, nimeni negarantîndu-ne ea în timp ce noi discutăm atît de liniștiți nu se naște o disciplină nouă, dacă nu de- rivată dintr-o știință tradițională, atunci dintr-o știință derivată sau dintr-o știință de frontieră, cum sint printre multe altele, chiar cele citate de profesor — socioling- vistică și psiholingvistică. Da, au apărut și discipline de frontieră, zicem noi, iar frontierele se lărgesc, se tot lărgesc, și atunci profesorul, alarmat, iese cu pieptul la frontiera disciplinei sale, de fapt, sare dincolo de frontieră, în plină magie.

Fenomenul n-ar trebui să ne îngrijor- reze, s-a petrecut și pe la alte case, chiar foarte mari. După senectute, ba chiar în plină tinerețe falnică, mulți savanți sti- mabili au căzut în bigotismul aprinsului de luminări sau al stinsului de luminări, sîrînd dincolo de frontiera unor îndelet- niciri care le-au adus faima. Chiar marele Hasdeu, ctitorul disciplinei din care se revendică profesorul nostru, a căzut la senectute în acest inocent păcat, pe care toți contemporanii, inclusiv fiore- sul Caragiale, l-au proteguit cu blîndețe.

Așa vom proceda și noi. Dar mirarea stăruie. Fiindcă, iată, un savant ca prof. Iorgu Iordan, afirmat în știință în primele decade ale secolului al XX-lea, e scanda- lizat, acum aproape de sfîrșitul secolului, de fantastica dezvoltare a științelor din această unitate de timp asupra căreia mărturiseste. Cum că o explicație trebuie dată acestui spectacol năucitor al cunoaș- terii, și cum o explicație rațională nu pare a se putea impune minții gînditorului nostru, profesorul introduce iraționalul, pe Mefisto, adică pe Mephistofeles, sau pe Dracul. Aici e surpriza pe care prof. Iorgu Iordan ne-o oferă în chiar prima coloană a articolului său despre „Magia cuvintelor“. Dracul, după cum se știe, fi- înd părintele magiei. El, Mefisto sau Dra- cul, e vinovat deci de toate relele, înce- pînd cu limba. El răstoarnă cazanul Ghe- nei din care ies șerpii, sub ochii noștri. El e principalul instigator al demoniei fa- bricației și principalul fabricant de vorbe care mușcă blajinul somn al cugetării. El, Dracul, e cu chimia, cu astronautica, cu exobiologia, cu sociolingvistica și psiho- lingvistica, nemaivorbind de multe altele.

Cum procedează Dracu cu limba, ca realitate sonoră, și cu lingvistica generală, ca disciplină? În limbă — ca realitate sonoră, ele incită la ispita eufoniei. Ni se citează, ca pildă de cădere în ispita, au- torul Cocoșului negru, minunatul poet Victor Eftimiu, care izbutea să scrie poe- zii cu un număr minim de consonante, și care avea drept singur criteriu de apre- ciere a versurilor melodia, eufonia. Ca amator de muzică, Șarpele a stat întot- deauna în dreapta Poeziei și în stînga Fi- lozofiei. Dar iată, ne spune profesorul, el stă azi și sub perna lingvisticii generale, încitînd la croarea unor cuvinte care dau nume unor discipline noi. În ceea ce pri- vește lingvistica generală, ca disciplină, vom spune însă că aceasta a fost vizitată de Șarpele eufoniei chiar în ceasul ei de naștere. Profesorul să nu se mire, cunoaș- terea lui Iorgu Iordan, Hasdeu a cugetat multă vreme cum să boteze această disci- plină, ezitînd între limbistică, lingvistică și lingvistică. Șarpele eufoniei era însă pe aproape și a săvîrșit pe atunci un bine, astfel încît azi prof. Iorgu Iordan e ling- vist, nu lingvist, nici limbist. Deci nu eu- fonia în sine e de vină, nu aici e primej- dia.

Primejdia vine din altă parte, cum ne previne imediat chiar și onoratul profesor. Fiindcă după cum vom vedea, aceste cu- vinte cu lipici, care se strecoară în suflete ca șerpii, folosesc muzica — eufonia — prin contrabandă, ca să inducă în eroare lumea, scopul lor fiind de fapt cu totul al-

tul. Iată, spre exemplu, un cuvînt curios : hermeneutică. Ce vrea Diavolul cu acest cuvînt? Profesorul în cuvîntul în mină și-l miroase. Cuvîntul miroase a tămîie. Aceasta îl evocă adolescența sa la semi- narul teologic din Iași, cînd mai auzise cite ceva despre acest cuvînt. Profesorul deschide dicționarul, află că hermeneutica se ocupă cu „interpretarea textelor sfîn- te“. Dar nu citește și mai departe, ca să vadă ce destin a căpătat această vocabulă în cursul timpului, deși Larousse-ul, ca instrument elementar, îl lămurea în chiar propoziția următoare : „Art d'interpréter les textes anciens. Théorie de l'interpré- tation des signes comme éléments symbo- liques d'une culture“. Profesorul a supri- mat însă această explicație, care se află aproape la fel formulată și în alte dicțio- nare, deși a suprima ceea ce nu-ți con- vine nu e o metodă în știință. Să spunem însă că profesorul n-avea încredere în Larousse, un instrument de lucru acredi- tat de Franța. În acest caz se putea adre- sa cu încredere unor surse de la noi sau din alte țări ale lagărului socialist. D-sa avea la dispoziție cele două dicționare de filozofie tipărite la Editura Politică, Bucu- rești, sub girul tovarășului Valter Roman. Amplă este astfel explicația ce ni se oferă în Micul dicționar filozofic, tipărit de Editura Politică în două ediții, ultima în 1973, și foarte amplă este explicația din Dicționarul de filozofie, tipărit de aceeași Editura Politică, în 1978, unde termenul hermeneutică e glosat la pag. 325/326, în- tr-un articol de 55 de rînduri. În totală contradicție cu glosa pe care ne-o propune prof. Iorgu Iordan! În disciplina științifi- că numită hermeneutică, ne referim la hermeneutica actuală, nu-i vorba, după cite aflăm, nici de religie și nici de spiri- tualism, dacă nu cumva profesorul Iorgu Iordan îi trece pe un Heidegger sau pe un Paul Ricoeur printre părinții bisericii. Dar problema e alta, cuvîntul hermeneutică este legat în expunerea profesorului de un alt cuvînt blestemat — epifanie! și amîndouă cuvintele conduc la un nume : Mircea Eliade. Aici stătea probabil primej- dia!

Să vedem acum ce e cu epifania, un cu- vînt bizar ca o arătare! Profesorul ne ex- plică textual : „Acest cuvînt a devenit termen religios cîrînd după începutul creștinismului“. Apoi punînd la contribu- ție toate reminiscentele din seminar : „La catolici, el este numele sărbătorii de la 6 ianuarie, care comemorează „arătarea“ lui Isus celor trei regi magi (sau crai cum se spune popular la noi)“. Paranteza cuprin- zînd echivalența magi—crai reprezintă singura contribuție științifică a profesoru- lui, fiindcă, în rest, în glosa propriu-zisă ne aflăm din nou în plină eroare.

În disciplina științifică pe care profeso- rul o vizează, termenul epifanie n-are ni- mic de-a face nici cu Isus, nici cu cei trei magi sau crai, nici cu sărbătorirea de la 6 ianuarie, ci cu totul altceva. E un termen tehnic din disciplina numită istoria reli- giilor, definind o reprezentare dintr-un complex psihoreligios, care aparține unei anume patologii culturale propriie acestui tip de fenomene. Împreună cu alți ter- meni, ce se compun identic — ierofanie, teofanie, cratofanie — epifania desem- nează zona unei reprezentări de cunoaș- tere, legată de o manifestare exterioară, greu explicabilă, dar tipică pentru men- talitatea subiectului religios. Extrapolînd, este exact cazul profesorului Iorgu Ior- dan, care vede pretutindeni „arătări“, chiar dacă îi repugnă disciplina care ex- plică aceste fenomene.

Dar disciplina e serioasă, îl asigurăm noi, și nu numai noi. Această disciplină are aceeași îndreptățire științifică și umanistă ca și arheologia, etnologia, an- tropologia, psihologia, sociologia și chiar lingvistica generală, care se ocupă tot de niște „arătări“ — cuvintele. Desigur, toate aceste discipline au limbajul lor, fiecare în parte și-a constituit cu timpul un lim- baj. În unele cazuri, aceste discipline po- sedă chiar și dicționare explicative, pen- tru uzul specialiștilor și al neofitilor, care sint ținuți la zi și care trebuie doar de- schise. Ne putem întreba : are vreă pon- dere această materie lingvistică, de uz atît de strict, în limba generală? Are, de vre- me ce, foarte adesea, termeni din limba- jul comun capătă aspecte semantice deru- tante, precum în matematică multime sau populație. Are și prin modalitatea de con- strucție a acestui limbaj, care adesea își apropiază termeni din discipline tradițio- nale, expropriîndu-i de sensul inițial și atribuindu-le un altul (a se vedea herme- neutica). Are de asemenea și prin cîmpul lingvistic vast din care sint culese noile cuvinte — nu numai din vocabularul greco-latin, dar și din limbile moderne, uneori din limbi puțin cunoscute, atestînd adesea originea cercetătorilor sau chiar onomastica lor. (Termeții Wat, Bel, Am- pere ș.a.m.d., ca unități de măsură, repre- zintă nume de savanți descoperitori). Lingvistica generală se poate ocupa cu folos de asemenea cuvinte, o și face, din păcate fără concursul prof. Iorgu Iordan, care e preocupat în ultima vreme de alt- ceva.

De ce-o fi preocupat? Glosînd cuvintele hermeneutică și epifanie, prof. Iorgu Ior- dan nu e preocupat de fapt de aceste vo- cabule, ci de cel ce le-a introdus într-o

disciplină științifică, savantul Mircea Eliade. Să dăm cărțile pe față, cum zicea nenea Iancu. Prof. Iorgu Iordan se teme probabil, și ne avertizează din vreme, ca nu cumva opera științifică a lui Mircea Eliade să fie tradusă la noi. Sau dacă se traduce, să fie oprită apariția. În propa- ganda noastră ateistă, pare a spune pro- fesorul, noi n-avem nevoie de *Tratatul de istoria religiilor* a lui Mircea Eliade, ci de *Biblia hazlic*. Sau de glosele profesorului, ale căror mostre le-am și primit, vai nouă! Deci : nu-l tipăriți pe Mircea Eli- ade, aici e primejdia!.. Dar, fie-ne iertat, osteneală zadarnică, stimate tovarășe pro- fesor. Acest savant de talie mondială care trăiește la Chicago — și care e devotat culturii române — nu mai poate fi împie- dicat de noi, cei de aici, să-și sporească renumele. O carte sau alta a lui, care nu apare la noi — grație unor asemenea ma- nifestări — apare între timp în japoneză, rusă, în sîrbo-croată, în suedeză, în ma- ghiară, iar cei care citeșc aceste cărți știu că semnatul lor e un român. De ce sint oare lipsiți românii de prezența unor ase- menea scrieri din bibliotecile lor? Din aceleași motive pentru care din bibliote- cile lor lipsesc încă Iorga, Părvan, Căli- nescu, cu opere fundamentale. Veți spune că perpetuarea unor asemenea absențe e o ispravă patriotică. Fie! Deci să vedem mai departe.

Dar de la aluzii, adică Invocări îndirec- te, prin mijlocirea unor cuvinte corupte și corupătoare de conștiințe, cuvinte șerpi, magicianul nostru își ia în fine curajul și îl numește pe Diavolul direct, nu numai prin arătare cu degetul, ci prin nume chiar : Edgar Papu. Edgar Papu a lucrat la rîndu-i asupra cuvintelor, inventînd termenul *protocronism*. Cuvîntul nu mai miroase a nimic, iar deruta e mare. Ală- turi, termenul perche : *sincronism*. Aces- ta nu trezește nici o alarmă. Cu asemenea cuvinte inodore și incolore, care nu se re- vendică de la nici o religie, nu se poate face nimic, dar fiindcă termenul *protocro- nism* emană de la Edgar Papu, Diavolul trebulie să fie pe aproape. Și iată-l, în descieirea profesorului :

„În ultimii ani a început să circule în publicistica noastră consacrată, prin re- viste, cultorii generale, termenul, nespun- de atrăgător ca sonoritate „protocro- nism...“ (O stafie bîntuie prin Europa!) Despre ce-ar fi vorba? Ni se explică lim- pede pînă la un anume punct : „Este vor- ba, în fond, de întîietatea românilor în anumite ramuri de activitate culturală și științifică. Anunite idei inovatoare atri- buite străinilor le-ar fi avut, fie înainte, fie în același timp cu aceștia, și unii com- patrioți ai noștri“. Pînă aici ce e rău? De ce-am fi fost noi și ai noștri cei din urmă de pe lume! Chiar și profesorul convine la aceasta : „Preocuparea, considerată în sine, merită toată lauda, intrucît se face, în general, cu ajutorul unor cercetări te- meinice, care pot duce și cred că vor duce la rezultate vrednice de luat în seamă (dar, aici e darul cel mare! n.n.s.), nu însă, cred eu, în conformitate cu scopul urmărit“.

Să ne oprim puțin aici. Care-o fi scopul urmărit? Vreun scop pecuniar? Profeso- rul Solomon Marcus a cheltuit cîțiva buni ani de viață ca să probeze — cu acte — întîietatea matematicianului român Ga- briel Sudan, într-un domeniu vital pentru știința de azi a matematicii, cu aplicațiile ei de ultimă oră. Prof. dr. Pavel a chel- tuit alți ani — și bani, și suflet — ca să probeze întîietatea medicului român Pau- lescu în descoperirea insulinei — pentru care s-a luat de către alții și un Premiul Nobel — prof. Anton Dumitriu, a cheltuit și el vreme lungă pentru a-i con- vince pe logicienii de pe continent că principiile din *Teoria noțiunilor*, publicată în 1910 de Ion Petrovici, au întîietatea pro- tocronică asupra francezului E. Goblot, cu al său *Traité de Logique*, care le-a for- mulat cu întîzieri de aproape un deceniu, în 1918. Exemplele ar putea continua, cu- lese din toate domeniile, și ne miră că prof. Iorgu Iordan, ca partizan fie și pla- tonic al priorității, nu suflă un cuvînt despre întîietatea românului Sextil Pușca- riu în geografia lingvistică, pentru a-și aduce astfel contribuția cu un exemplu dintr-un domeniu familiar.

Pornînd de la asemenea exemple, cu- mulate în cursul ultimilor ani, prof. Edgar Papu s-a crezut întemeiat în a formula presupunerea că fenomenele de prioritate sau întîietate nu pot ocoli litera- tura. Mai mult decît atît, în literatură, grație lui Eugen Lovinescu, funcționa deja un termen care dădea seama de legăturile unei literaturi, ca fenomen, cu alte literaturi contemporane, într-un raport de vase comunicante pe care Lovi- nescu l-a numit *sincronism*. În lumina acestui termen, literaturile se împărțeau în literaturi model (avansate) și literaturi derivate (înapoiate), ultimele propunî- du-și ambiția să se sincronizeze cu pri- mele. Prof. Edgar Papu n-a negat această realitate și n-a anulat nici termenul de *sincronism*, acreditat de Lovinescu. Ob- servînd însă și fenomenul anticipației — tehnice, teoretice, de idei, chiar în cîmpul literaturilor rămase în urmă — prof. Edgar Papu a numit acest fenomen *protocro- nism*, așezîndu-l complementar lingă ce- lălalt, nu într-un raport de flagrantă opo- ziție ci de tensiune.

De aici a pornit teavtura cu protocro- nismul, de la această contribuție teoretică, și nu de la validitatea sau invaliditatea exemplurilor. Oponenții protocronismului au sărit ca arși nu atît la ideea că un scriitor român, oarecare, într-un domeniu sau altul, ar avea un merit de întîietate în cuprinsul literaturii europene — ace- tea ar fi cazuri! — ci la ideea ca atare : ideea că s-ar putea admite — în principiu,

deci ca teorie! — că în cadrul liter- române ar fi cu puțință protocroni Edgar Papu și alții — a se vedea rotundă pe această temă din revista ceafărul! — au argumentat simplu și echivoc : protocronismul nu e numai fenomen românesc, ci un fenomen versal, ca și sincronismul. Nu putem mite, științific, nedreptatea de a nu noaște infictățile, indiferent unde în care cultură, din Europa sau de pe continente. A recunoaște întîietatea o indiferent în care disciplină, este nu mai o chestiune de onestitate în caz, o chestiune care privește bunul me- disciplinei, vizînd reconstituirea unui blou cit mai exact al evoluției unei pline și al culturii în genere. Un as- nea punct de vedere e funcțional ma- azi, într-o perioadă cînd noi cultură revendică dreptul la prezență și la tență, dreptul de a se face cunoscut, dintre acestea fiind mari culturi, cu rol fundamental în evoluția umanită- ții.

Asta da, s-a admis. Dar ce să cau- această operație de reevaluare a cu- umane români? Reprezintă ei ceva, cultura română vreun merit pe față mintului? Da, ici colo, au admis opo- zii protocronismului, există unele ma- dar locale, periferice. Pentru ce am caz de ele, cînd cultura română e o c- ră secundară, derivată, minoră. Ce se mărește prin încercarea, teoretică și j- tică, de a-i schimba acest statut cum spune prof. Iorgu Iordan, „cu scopul urmărit“?

S-a repetat în multe rînduri, dar să siliți s-o repetăm din nou : primul se- pur științific : dreptatea și adevărul cer să facem dreptate unor savanți, a sau scriitorii români care au meritul rătății în plan universal. A fi drept cu cei nedreptățiți, de la noi sau de ai- e un act de probitate științifică, de p- tate umană, un act moral. A admite unele culturi sau unele națiuni sint femate să rămîna veșnic în urmă, incapabile de acte de originalitate și oritate în știință, în cultură, dar și în- rie, a profeți superioritatea unora și rioritatea altora reprezintă o speță elitism, tip Gobineau, profesorul știe ce mă refer, fiindcă acel *Essai sur l'in- lité des races humaines* a făcut sur- carieră în vremea tinereții sale. Fiii- hai să admitem și alt scop, decît pri- cel pe care l-am definit mai sus. Ha- admitem că masele largi populare, a- din reviste și cărți despre meritele o- ameni de știință și cultură români, căpăta mai multă încredere în ace- cultură, s-ar mîndri chiar cu ea. Ce- rău în asta? Profesorul Solomon Ma- imputa cursurilor universitare de ma- tematică modernă, de la Universitatea, București, că nu-l trec la locul cuven- la meritul cuvenit pe Gabriel Sudan, semenea lacune abundă, despre multe ele s-a scris în presă, s-a vorbit la r- s-au editat și cărți. Să privim acum cu- vigenții consecința ultimă, să presu- nem că toate aceste lacune ar fi re- diate, că toată această informație, pre- tă și prin sistemul educațional, ar ir- în sfîrșit, în mintea cetățeanului rom- Ce-ar deveni el, acest cetățean, poses- un asemenea cumul de informații? I- babil că ar deveni un cetățean mai o- știent de locul său în istorie, de locul valoarea patriei sale, în istoria gene- de locul și valoarea culturii române, cultura umanității. Nu vād ce crimă comite împotriva poporului român, r- cîndu-l la o asemenea conștiință a val- și demnității sale. Dar atunci de ce să- repezim cu pieptul la frontiera care se- demnitatea de indemnitate, cunoaștere- necunoaștere, știința de mistificare și obscurantismul pur!

„Campionul acestei lupte, scrie Io- Iordan, este Edgar Papu, specialist re- noscut în literatura universală“. El- buie deci tîntuit la stîlpul infam- fiindcă tîntuindu-l pe el se vor intimid- ceilalți. Această operație a încercat, n-a izbutit, la Muzeul literaturii roma- într-o dezbatere consacrată protocro- nismului, la care a fost citat prof. Ed- Papu, dar s-au prezentat, voluntar, aduși cu arma, și alții.

Bine că există banda de magnetofon- acea discutie, pentru că altfel am pluti- ape turburi. Dar documentul există, iar- acel document ne-am lăsat amprent- toți participanții, inclusiv cel ce subs- acum.

Ca probă despre nivelul „înalț științii- al discuției despre protocronism, voi- voca doar citeva dintre susținerile p- Iorgu Iordan. D-sa a afirmat că proto- niștii, în delirul lor, au pretins că în Tr- silvania, în plin secol al XVI-lea, s-au conceput primul model de rachetă. I- răspuns — că lucrul e științific dove- această lucrare de balistică, asemănă- to cu alte lucrări din același secol, apa- nînd unui mecanician sas din Sibiu. P- fesorul s-a liniștit brusc : nu era vorba un român, ci de un sas. Așa mai merg- Se admitea descoperirea. Cum s-a ad- și în cazul unui alt sas, Herman Ober- din Mediaș, profesorul lui Werner v- Braun, savant care e admis ca părinte zborului cosmic, alături de Tîolkov- Cum nici Oberth, nici Werner von Bra- nici Tîolkovski nu erau români, și ac- exemplu se putea omologa. Singurul- cru pe care nu-l observa prof. Iorgu I- dan era că toate aceste exemple erau favoarea protocronismului.

Dar inocența a mers și mai depar- cînd profesorul și-a clamat stupor- ultiimă : cineva, într-o emisiune rad- ne-a spus profesorul, pretindea că- cuprinsul Daciei ar fi fost descoperit- calendar de piatră. Adică, ei, românii s-

lubirea de frumos

Constantin Daniel

Trăiește și lucrează în București savantul orientalist Constantin Daniel, personalitate cunoscută în lumea de specialitate și peste hotare unde a publicat mai multe studii de-a lungul anilor.

În limba noastră, lui Constantin Daniel îi datorăm, pe lângă nenumărate studii, câteva cărți de texte și exegeze, printre care cităm: *Gîndirea egipteană antică* în texte. Civilizația Egiptului antic, *Orientalia Mirabilia*, în prezent avînd sub ti-

par *Gîndirea aramăică* în texte — doctorul Daniel fiind la ora de față la noi cel mai bun cunosător al civilizațiilor orientale în întregime lor, în amănunt, pe texte, stăpînind toate aceste limbi orientale. Pe cît este de mare savantul, pe atît de modest omul acesta aproape nebăgat în seamă, doctor de meserie. Lucrînd zilnic la un spital din Capitală, iar în restul timpului cufundat în aceste lumi vechi a căror frumusețe și înțelepciune ne-o aduce la lumină într-o limbă românească aleasă și limpede ordonată după armonia unui cușet senin, profund și vizionar. Multe din bibliotecile cărutarilor noștri îi poartă la loc de cinste cărțile dîmșale apărute în ultimii ani la editurile noastre, așteptîndu-le pe celelalte, unele anunțate, altele în pregătire. Contribuții esențiale va avea Constan-

tin Daniel în elucidarea problemelor legate de influențele gîndirii egiptene asupra filozofiei eline, stabilind etimologia mult discutatei Sofii, apoi asupra manuscriselor de la Marea Moartă, asupra shorachiului cult al lunii și altele.

Auzeam că doctorul Daniel ar fi bolnav, unul dintre oamenii de seamă ai culturii noastre după atîția ani de lucru neîntrerupt pare a fi ostenit pentru o clipă. Mă gîndesc cu durere la manuscrisele atîtor culturi de aur care încă nu sînt descifrate în întregime pentru noi, la mintea de neînlocuit a acestui adevărat slujitor al cuvîntului, care are încă mult de lucru în cultura noastră, dorindu-i din toată inima, odată cu anul ce se apropie de sfîrșit, mulți ani fericiți!

IOAN ALEXANDRU ■

Opinii pe marginea articolului „Magia cuvintelor”

DESPRE RESPECT ȘI CURAJ

Respect și curaj sînt două cuvinte. Magice! Ne incită prin frumusețea atitudinii pe care o denumesc. Putem să dezvoltăm cuvintele **respect și curaj**, atunci cînd încercăm să ne atribuim, prin ele, atitudinea frumoasă pe care o denumesc, fără să ne gîndim suficient la răspunderea pe care ne-o asumăm prin acest stîndard. Mi se pare că așa s-a întîmplat cu tînarul și talentatul meu coleg Cezar Tabarcea, cînd a scris articolul **Magia cuvintelor** (*Flacăra*, nr. 45, 8 noiembrie a.c., p. 16) în care are „**curajul**” declarat de a se angaja în discuția asupra unui articol, cu același titlu, dar fără semnul întrebării (publicat în *România literară*, nr. 44, 1 noiembrie a.c., p. 19), al profesorului Iorgu Iordan, pe care îl „**respectă**”.

Întrucît am convingerea că cititorii revistei **Flacăra**, mult mai numeroși, prin natura lucrurilor, decît cei ai revistei *România literară*, au dreptul să aprecieze în cunoștință de cauză justetea atitudinii critice a lui Cezar Tabarcea, care se autodrapează cu **respect și curaj**, îmi permit să intervin în această discuție, la care, în alte condiții, nu m-aș fi simțit chemată să particip, dată fiind complexitatea teoretică a subiectului.

Recunoscînd existența unei „magii” pe care cuvintele, fie prin forma, fie prin sensul lor, o exercită asupra omului, prof. Iorgu Iordan își exprimă nemulțumirea cu privire la unele efecte ale acestor **forțe de incîntare**, efecte pe care i se pare că le întîlnește într-o „stare de spirit contemporană... foarte răspîndită pretutindeni, nu numai la noi”. Domnia-sa încearcă să dovedească acest lucru, cu ajutorul unei serii de fapte din domenii de activitate intelectuală care îi sînt accesibile (lingvistică, istoria și critica literară, filozofia), precizînd, de la bun început, că nu are pretenția de a fi cu totul scutit de greseli în afirmațiile sale.

Din faptele discutate de prof. Iorgu Iordan, Cezar Tabarcea alege mai întîi pe cele din critica literară, arătînd cu ce este și cu ce nu este de acord din spusele prof. Iorgu Iordan și admițînd că există o anumită **modă** a cuvintelor în acest sector.

După acest început promițător și prin idei, nu numai prin formele sale ferice de expresie, Cezar Tabarcea trece la analiza afirmațiilor profesorului Iorgu Iordan despre **socio și psiholingvistică**. Furt de patosul polemic, din acest punct autorul abandonează tonul de comentariu argumentat și trece la sentințe.

1. Îi uimeste faptul că un savant ca prof. Iorgu Iordan „**protestează** acum cînd științe conexe ca sociolingvistică și psiholingvistică sînt pe cale de individualizare”. Dar profesorul Iorgu Iordan nu **neagă** aceste discipline (și cu atît mai puțin nu protestează împotriva lor), ci **neagă** ideea că ar fi „**noutăți autentice**”. Ca să demonstreze că nu sînt „**noi**” în sensul deplin al cuvîntului, domnia-sa descrie obiectivele **lingvisticii sociologice** apărute în secolul trecut, pe care le consideră identice cu cele ale **sociolingvisticii**, admițînd „cu bunăvoință” că **denumirea** nouă a lingvisticii sociologice, care este **sociolingvistică**, ar putea fi sprijinită „numai” de „o anumită sistematizare a rezultatelor obținute, încadrarea lor într-un ansamblu mai mult ori mai puțin coerent”.

Neoprinde-se asupra semnificației acestor cuvinte, C.T. scrie: „Este neîndoielnic astăzi că **sociolingvistică** înseamnă altceva (mărar ca metodologie) decît **lingvistică sociologică** și că faptele asupra cărora ea își îndreaptă atenția sînt altele decît cele enumerate de I. Iordan (în articolul profesorului Iorgu Iordan erau enumerate **grairurile, limbajele speciale, argourile și explicarea acestora** bazată pe **existența categoriilor sociale** existente în orice colectivitate umană evoluată; completarea mea F.S.). C.T. precizează: „Sociolingvistică studiază relațiile sistematice (spre deosebire de cele accidentale) dintre uzul limbii și structura socială”. C.T. are impresia că îl contrazice pe prof. Iorgu Iordan cînd face afirmațiile de mai sus. În realitate, spune cu alte cuvinte același lucru: a) **mărar** (ca metodologie) este diferit de **numai** (prin sistematizarea rezultatelor) din textul prof. Iorgu Iordan printr-o nuanță de sens care ar **contrazice** afirmațiile preopinentei lui C.T., dacă celelalte opoziții lexicale cu care operează C.T. (vezi în continuare b și c) ar fi reale; b) **uzul lingvistic** este reprezentat de **grairuri și limbaje**; c) **structura socială** este reprezen-

tată prin **categoriile sociale** dintr-o colectivitate. Deci? După părerea mea, C.T. dovedește în mod grăitor (și la propriu, și la figurat) cît de mare dreptate are prof. Iorgu Iordan cînd ne previne asupra efectului dăunător al „magiei cuvintelor” și cînd vrea să-i apere, prin acest avertisment, mai ales pe cei „**tineri și mai tineri**”.

Aceasta nu înseamnă că C.T. nu ar fi putut să spună nimic interesant și constructiv, poate chiar în contradicție cu afirmațiile prof. Iorgu Iordan sau măcar pentru o mai atentă nuanțare a lor. Ar fi putut, dacă și-ar fi dat osteneala să reflecteze cu respect pentru adevăr asupra stării de fapt de la noi și de aiurea a acestei discipline. Vrînd să vadă dacă ar fi putut, m-am adresat antologiei de texte comentate de sociolingvistică pe care lingviștii români o au la dispoziție prin strădania Lilianei Ionescu-Ruxăndoiu și a lui Dumitru Chițoran. Am găsit acolo cel puțin dovada că nu **toți** susținătorii acestei discipline ignorază tradiția. Pentru ca să capăt o imagine de ansamblu asupra a ceea ce s-a făcut **la noi** în domeniul **sociolingvisticii** am consultat volumul *Current Trends in Romanian Linguistics* (1978), elaborat sub auspiciile periodicelor *Revue roumaine de linguistique și Cahiers de linguistique théorique et appliquée* al căror redactor responsabil este profesorul Al. Rosetti. Mă încumet să reproduc propriile mele impresii, ca răspuns la întrebarea dacă **sociolingvistică românească** este o disciplină nouă. Observ mai întîi că **la noi** sociolingvistică s-a făcut mai ales în cadrul dialectologiei. Observ că din cele aproximativ 50 de titluri citate în subcapitolul **Sociolingvistică** de Magdalena Vulpe, majoritatea sînt scrise de cercetători care nu au avut în vedere nici concepțiile și, mai ales, nici procedeele de **modelare** eminamente structuraliste ale sociolingvisticii, dar au abordat problemele relației dintre limbă și societate. Răspunsul, pînă la proba contrară, nu poate fi decît că, **la noi, sociolingvistică este o disciplină nouă, NUMAI** în măsura în care a introdus **coerență și sistem** în preocupări **lingvistice tradiționale**. Adică exact în termenii în care i-a înțeles **noutatea** și profesorul Iorgu Iordan. Deci sociolingvistică românească există și se dezvoltă, ca în multe alte țări europene, urmînd buna tradiție a lingvisticii sociologice.

2. Cezar Tabarcea nu dă decît un singur exemplu concret de concluzie științifică nouă, interesantă, obținută pe baza unei cercetări interdisciplinare. El se adresează în acest scop **sociologiei literaturii**. Probabil că domeniul îi era mai familiar prin rezultatele sale decît sociolingvistica. O curiozitate și nimic altceva! Dar C.T. nu se mulțumește cu atît. El formulează ipoteze: „Din punctul de vedere al lui I. Iordan, nu putem, probabil, vorbi nici de o **sociologie a literaturii**”. De ce nu putem, mi-aș permite să-l întreb. Fiindcă prof. Iorgu Iordan găsește asemănări mari între sociolingvistică și lingvistica sociologică? Bănuală lui C.T. nu poate fi întemeiată pe logică. Ea trebuie să aibă alte temelii.

3. În aprecierea **psiholingvisticii** românești C.T. se declară parțial de acord cu prof. Iorgu Iordan, dar și aici cu o interpretare sui-generis. Prof. Iorgu Iordan consideră că sub această denumire se face „psihologie pură folosînd fapte de limbă”, iar C.T. consideră că psiholingvistica pare „la ora actuală” mai „nedeterminată” decît sociolingvistica „și aceasta pentru că este mai degrabă o **lingvistică aplicată**”. C.T. regretă că prof. Iorgu Iordan n-a socotit util să dea exemple. De acord! Dar nici C.T. nu dă exemple. Și nu o face pentru că nu stabilirea adevărului îl interesează în replică la cele spuse de prof. Iorgu Iordan, ci apărarea acestui domeniu interdisciplinar de amenințarea care planează asupra lui din partea prof. Iorgu Iordan. Cred însă că amenințarea care vine din partea lui C.T. prin sentențiozitatea și informația sa voit lacunară este mai gravă. Ea vine să infiltreze în mințile cititorilor convingerea că la noi în acest domeniu nu s-a făcut nimic notabil. Cred că un elementar simț de echitate l-ar fi obligat să aducă la cunoștința cititorilor revistei **Flacăra** că avem, în acest domeniu, mai multe **noutăți** reale decît în sociolingvistică. Tatiana Slama-Cazacu este un psiholingvist adevărat și original, prin formație și prin gîndire. Activitatea

domniei-sale este cunoscută și recunoscută nu numai la noi. Ea însăși este cea mai bună dovadă că nu **toți** creatorii și susținătorii psiholingvisticii se lasă furați de „magia” denumirii propriului lor domeniu. Părerea profesorului Iorgu Iordan că **psiholingvistica** actuală este numai **psihologie**, nu și **lingvistică**, mi se pare discutabilă. Faptul că, în replică, C.T. își găsește **locmai aici** să fie „aproape” de acord cu opiniile preopinentei lui sînt mi se pare hazliu. Încerc să-mi dezvolt simțul umorului!

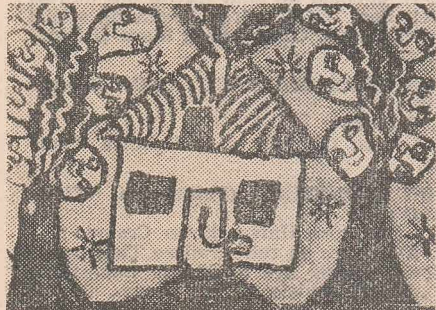
4. Toate manevrele tactice ale lui C.T. pînă la acest punct al discuției rîmîn obscure cititorului. Și dintr-o dată se face lumină. C.T. **trebuia** să înțeleagă în **acest fel**, adică drept o amenințare a însăși existenței domeniilor interdisciplinare, ideile din articolul prof. Iorgu Iordan, pentru ca să poată prezenta citatului final din acest articol ca o rezultatul firească a Senectutii, care ar vrea, ea, dar nu poate „să persiflizeze și să stopeze tot ce nu intră în vederile sale”. Este vorba de interpretarea citatului final din articolul prof. Iorgu Iordan, în care domnia-sa își exprimă „ingrijorarea” pentru „părerile unui cercetător, fără indoială foarte bine pregătît și extrem de serios în lucrările sale”. Este adevărat că nici cititorul **României literare** nu poate ști cu siguranță care este acest cercetător din cei trei pomeniți în articol, în partea referitoare la istoria literaturii și la filozofie, singurele domenii în care, pentru profesorul Iordan, efectul magiei cuvintelor este **ingrijorător**. Trezînd cu totul sub tăcere această parte a articolului profesorului Iorgu Iordan, sărînd pur și simplu peste ea, C.T. se oprește numai la **ingrijorare și la cercetător**. De aici concluzia că articolul prof. Iorgu Iordan are un ton care, în loc să invite la dezbateri, intimidează pe interlocutor. Nu e firesc, de vreme ce **psiholingvistica și sociolingvistica, CA ȘI „acel cercetător”** îi provoacă „ingrijorare”. Un cititor nevizat leagă pe „**acel cercetător**” de aceste două domenii, fiindcă nu cunoaște articolul și nu știe că „**acel cercetător**” nu are nici o legătură cu cele două domenii ale lingvisticii, cu privire la care profesorul afirmă, chiar de la început, că nu este **deloc** ingrijorat.

Prin această manevră a lui C.T., întreaga discuție din **Flacăra** despre magia cuvintelor se transformă într-un atac la persoană, construit pe un lanț de neadevăruri, autorul atacului aducînd ca unic argument forte „concret” împotriva profesorului Iorgu Iordan **culpa de senectute**. C.T. uită că profesorul Iorgu Iordan numără printre elevii săi direcți reprezentanți de valoare ai lingvisticii moderne. Mai poate fi un asemenea om de știință bănuît că ar vrea, prin prestigiul său, să „stopeze” mersul înainte al „științei secolului 20”? Desigur, nu! Aceasta este dovada cea mai bună că, prin finalul său polemic tare, C.T. i-a adus profesorului Iorgu Iordan o acuzație gratuită, pe care și-a îngăduit s-o facă publică, transformînd-o în jignire, ca să nu-i zică altfel. E drept că a folosit metafora Senectutii. Nefericită, ineleantă și nedreaptă metaforă! După părerea multora dintre colaboratorii săi, **Tineretea** îl reprezintă pe profesorul Iorgu Iordan, **tinerete** prin pasiunea de a munci și de a combate. Un erudit de o asemenea tinerete nu este un compatriot comod, dar îi este patriei de neprețuit folos.

Este mai mult decît regretabil, dar **curajul** arătat de C.T. în această dezbateri se dovedește a fi o **îndrăzneală**, termen care denumește, după cum se știe, „**curajul** lipsit de **respect**”.

Mai mult respect pentru profesorul Iorgu Iordan, mai mult respect pentru cititorii revistei **Flacăra** și mai mult respect, în fond, pentru adevăr, ar fi dat intervenției lui C.T. caracterul unei discuții la obiect și nu al unui atac la persoană. Atunci i-aș fi admirat curajul. Așa nu pot decît să-i dezaproab îndrăzneala de a fi deviat discuția de la obiectul ei real.

FLORA ȘUTEU ■

noșii lor, ar fi descoperit pînă și croșia l...
 într-adevăr, într-o emisiune ra-s-a făcut afirmația că pe aici, pe la s-ar fi descoperit primul și cel mai itiv instrument de măsurare a timpu-n-am știre. Fără probe arheologice nația este o greșeală. Dar este, în ac-timp, o enormitate să refuzi posibili-a unor asemenea descoperiri, cînd e că toate populațiile care au trecut stadiul neolitic de evoluție cunosc arătoarea timpului și folosesc calen-il.
 -I trită deci pe profesor? Ideea în că pe aici, pe la noi, s-ar fi măsurat ul — pe degete, pe coloane sau pe sidre. Ceea ce făcea toată omenirea e nu era de nasul oamenilor de aici acă, aceasta-i problema. De fapt nu știi de ce să te miri mai întîi, nu știi unde inocența se îmbină cu orbirea, azul profesorului Iorgu Iordan. Fiind-acă în chestiuni de neolitic sau balis-sau istoria religiilor inocența noastră, ituror, e scuzabilă, în domeniile care sînt familiare e totuși mai puțin scu-lă, dacă n-ar interveni orbirea.
 ib acest regim se așază și imputările care prof. Iorgu Iordan le aduce pre-ci barocului în cultura română. La il firului se așază din nou Edgar Papu, il tuturor răutăților și năzdrăvăniilor: t Edgar Papu este, mi se pare, autorul tel idei și al unei cărți menite s-o de-streze”, scrie profesorul negru pe alb. ica îl face pe profesor să nici nu vadă ea lui Edgar Papu, care e o monogra-despre barocul universal, cu o singură itere, în încheiere, la barocul din ță-române. Dar asta n-are importanță. tă cu Edgar Papu, sub fulgerele pro-mului se năruie și barocul, care are a de a se fi apropiat, cu pași oricit de zî, de țările române.
 iscuția despre baroc va mai continua. n fapt că literatura română debutează or sub semnul barocului european, iar secințele unui asemenea fapt se cer luate atent. Dacă am admis influența ormei, măcar în ceea ce privește tre-a la scrisul în limba română, de ce am iza această consecință a contrarefor-, reprezentată de baroc. Cultura romă-scă n-a fost ruptă de marile curente urale ale continentului, decît dacă, tr-o orbire, vrem s-o înfățișăm așa s-o menținem într-un statut de insulă rimitivității pure.
 n sfîrșit, ultimele fulgere justițiare sînt oise de prof. Iorgu Iordan împotriva Constantin Noica, autorul cărții **Senti-ntul românesc al ființei**. Profesorul ne previne: „Am rezervat, cu intenție, ul loc cărții lui Constantin Noica”. De atîta onoare? Fiindcă Noica se ocupă scrierea sa și de limba română, deci el aborează cel mai strîns cu Mephistofe-sau Dracu la coruperea limbii, pe care pără prof. Iorgu Iordan. Prin ce co-e Noica limba? Prin atribuirea unor suri filozofice unor cuvinte românești, n încercarea de a dovedi că limba ro-nă e aptă să exprime concepte sau no-și filozofice, că, deci, cum demonstre-a-Noica, se poate gîndi filozofic în aceas-limbă, tot atît de bine ca și în grecește în latinește, sau în nemțește.
 ncercarea de a dovedi virtuțile filo-lice ale limbii noastre a fost mai veche, lucrat în același sens și Dimitrie Can-ur, și Eminescu. Nu întimplător Noica e ocupat în cărțile sale și de acești pre-cesori ai săi. De ce s-a ocupat de acee-de ce s-a ocupat de virtuțile filozofice ale limbii române? Fiindcă și pe acest n stăruie niște prejudecăți. S-a spus fel curent că limba română are virtuți tifice, dar n-are virtuți filozofice, ea nd pînă hăt tîrziu o limbă de plugari și stori. Constantin Noica a vrut să spu-le această prejudecată, pornind în de-rsul său mai ales de la limba veche, ba populară, limba vechilor cazanii, și limba lui Cantemir sau Eminescu. ica n-a afirmat, în schimb, că limba ar di singură, cum i se atribuie, că limba e face singură filozofic, că limba de la e ar elabora sisteme filozofice, doctri-, că limba ar avea ea singură o metafiz-, o logică, o antologie, o etică și o es-ica, dar că în sistemul limbii noastre și teaurul limbii noastre se conțin și ase-menea virtualități, și asemenea înzestrări. uesta e păcatul meditației lui Noica asu-a limbii. Singurul! Acesta e principialul păcat, pentru care poate fi desigur ulpat, la tribunalul limbii sau la tribu-lul filozofiei, alte tribunale pentru de-tul de a gîndi nemaiexistînd la noi.
 Au și sărit să-l inculpe cunoscutul filo-ful Radu Florian, iar recent marele ling-șt Iorgu Iordan. Primul, din punct de dere filozofic. Cel de-al doilea, din nct de vedere lingvistic. Tînta? Anu-rea acestei meditații asupra limbii, pen-ri ca limba noastră să rămînă, în ino-nia ei, moștenită de la strămoși. Că am fea să și gîndim cu cuvintele din aceas-limbă, ni se refuză. Ce să gîndim, ce să ai gîndim, cînd totul a fost spus în niște xte clasice, traduse din alte limbi, ul-tul clasic pe care jură prof. Iorgu Iordan nd filozoful Radu Florian, care la rîn-ti a jurat pe niște alți clasici, care azi at simple arătări.
 Cam la aceasta se rezumă intervenția of. Iorgu Iordan despre „magia cuvinte-ri”, arogîndu-și rolul de magister în ște foarte vechi misterii. Ce se urmă-ște, prin asemenea exorcizări, am văzut. al grav ar fi ca asemenea men-ta-ții revoluate, de care se ocupă antropo-gia culturală sau alte discipline, ar că-ta din nou acces la scenă, cocoșîndu-se, e acces de furie sterilă, pînă în virful maratelor. Aici e primejdia.

PAUL ANGHEL ■

Anchetă „Flacăra”

Săptămîna trecută, federația de fotbal a organizat, ca în fiecare an în pauza dintre turul și returul campionatului, o dezbatere, la care a invitat un mare număr de tehnicieni. Ne-am folosit de prilej pentru a iniția o anchetă fulger, rugîndu-i pe antrenorii principali ai celor 18 echipe din divizia A să răspundă la întrebările

1. Cine va cîștiga campionatul? 2. Cine va retrograda?

gîndind că, de data aceasta, ei au la îndemînă mai multe elemente de a anticipa, dat fiind faptul că, spre deosebire de sezoanele trecute, în 1979 campionatul a programat, în lanț, nu tradiționalele 17 etape, ci 19. Înainte de a da cuvîntul antrenorilor, să ne fie permis să publicăm clasamentul la zi, într-o formă simplificată, cu rubrici referitoare la numărul de puncte acumulate și la diferența de golaveraj. Procedînd așa, nu dorim altceva decît să punem la îndemînă cititorilor un element în plus în privința aprecierii pronosticurilor antrenorilor divizionari.

Așadar, după 19 etape, clasamentul diviziei naționale A se prezintă după cum urmează:

1. Steaua	27	+24
2. Universitatea Craiova	25	+22
3. Dinamo	23	+11
4. F.C. Argeș	23	+7
5. F.C. Baia Mare	22	+7
6. Jiul	22	-4
7. A.S.A. Tirgu Mureș	20	-3
8. S.C. Bacău	20	-3
9. Chimia Rîmniceu Vilcea	19	0
10. F.C.M. Galați	19	-7
11. Sportul studențesc	18	0
12. F.C. Scornicești	17	-6
13. Politehnica Timișoara	16	0
14. Politehnica Iași	16	-4
15. C.S. Tirgoviste	16	-10
16. „U” Cluj-Napoca	15	-5
17. Olimpia Satu Mare	14	-12
18. Gloria Buzău	10	-17

Și acum, urmînd ierarhia de mai sus, iată răspunsurile primite.

GHEORGHE CONSTANTIN (Steaua):
1. Din mod normal, Steaua, în luptă cu Craiova și F.C. Argeș. Cred că și Dinamo mai păstrează unele șanse;

2. Gloria și Olimpia, fără discuție. Locul 15 va alege dintre echipele din Scornicești, Cluj-Napoca, Tirgoviste și Timișoara.

VALENTIN STĂNESCU (Universitatea Craiova):

1. Cele mai îndreptățite să sperie la titlu mi se par, în ordine, Craiova, F.C. Argeș și Steaua;

2. Gloria a pierdut trenul. „U” are un program foarte greu. Nici Satu Mare și Tirgoviste nu stau prea bine.

ANGELO NICULESCU (Dinamo):
1. Dinamo. Trebuie reținut faptul că, în retur, afit Craiova cît și Argeșul vor juca cu Dinamo la București;

2. Mă abțin. Dacă aș răspunde la această întrebare, aș putea avea necazuri din partea echipelor nominalizate, în sensul că ele ar evolua contra lui Dinamo cu o îndrîjire în plus!

FLORIN HALAGIAN (F.C. Argeș):
1. Steaua sau Craiova;

2. Greu, foarte greu de ales! Probabil, Gloria, Olimpia și Tirgoviste.

VIROEL MĂTEIANU (F.C. Baia Mare):
1. F.C. Argeș, Craiova, Steaua și, de ce nu?, Baia Mare;

2. Cele 3 din acest moment.

VIROEL TALMACIU (Jiul):
1. Craiova;

2. Sigur, Gloria. În rest, nu-i nimic hotărît, deși Satu Mare și Scornicești au pozițiile cele mai dificile.

FRANCISC ZAVODA (A.S.A. Tirgu Mureș):
1. Steaua și Craiova;

2. De la locul 6 în jos oricine poate retrograda, inclusiv A.S.A.!

TRAIAN IONESCU (S.C. Bacău):
1. Steaua, Craiova, Dinamo;

2. Nu doresc să ofensez pe nimeni.

MARCEL FIGULEA (Chimia Rîmniceu Vilcea):
1. Craiova;

2. Gloria, Olimpia și „U”.

CONSTANTIN TEAȘCA (F.C.M. Galați):
1. Craiova sau Steaua;

2. Am să vă spun după 34 de etape! Va scăpa cine se va descurca mai bine.

MIRCEA RĂDULESCU (Sportul studențesc):
1. Steaua;

2. În ancheta de anul trecut, am indicat exact, deși U.T.A. părea lipsită de griji! Așa că notați, Gloria, Satu Mare și Scornicești.

ION CÎRCUMĂRESCU (F.C. Scornicești):
1. Craiova;

2. Gloria, Olimpia și Politehnica Timișoara.

ION IONESCU (Politehnica Timișoara):
1. Inclîn spre Universitatea Craiova;

2. N-aș vrea să retrogradeze Timișoara! Oricum, Gloria are o situație imposibilă, iar „U”, Tirgoviste și alte câteva, situații foarte grele. Cred că Satu Mare va reuși să evite retrogradarea.

LEONIDA ANTOHI (Politehnica Iași):
1. Steaua;

2. Buzău, Satu Mare, Tirgoviste.

ȘTEFAN COIDUM (C.S. Tirgoviste):
1. Steaua sau Craiova;

2. 3 echipe, mai puțin Tirgoviste.

TEODOR POP (Universitatea Cluj-Napoca):
1. Craiova;

2. Din 8 formații, cite candidază, Buzău, Satu Mare și Scornicești mi se par cele mai amenințate.

ȘTEFAN CZAKO (Olimpia Satu Mare):
1. Steaua sau Craiova;

2. Nu știu. Sper că Olimpia va scăpa. Sigur va scăpa.

VALERIU NEAGU (Gloria Buzău):
1. Steaua sau Craiova;

2. Cine știe?! Ceea ce e sigur, doresc să nu cadă Gloria, deși sint convins că va fi foarte greu.

PRIMA FAVORITĂ, UNIVERSITATEA CRAIOVA

După cum se poate constata, în ceea ce privește lupta pentru titlu, antrenorii nu creditează cu șanse pentru cîștigarea campionatului decît 4 echipe, Steaua, Craiova, Argeșul și Dinamo, cu observația că harnicul și ambițiosul Viorel Mateianu ia în discuție și pe F.C. Baia Mare, formație pe care o antrenează. Ca o remarcă generală, spre deosebire de alți ani, Dinamo primește mai puține voturi, cele 3 acordate fiind, ne permitem să afirmăm, mai degrabă complemente, ele venind de la propriul antrenor, de la Traian Ionescu, cîndva la cîrma grupării din Ștefan cel Mare și, ultimul, de la Gheorghe Constantin, tehnicianul cel mai generos în cadrul anchetei, indicînd 4 echipe la titlu și 5 la retrogradare. Asta în vreme ce Angelo Niculescu se arată, ca și în alte dăți, foarte zgîrcit în aprecieri, pronunțînd un singur nume, Dinamo!

Adunînd pronosticurile, ajungem la concluzia că, la sfîrșitul campionatului, partea de sus a clasamentului s-ar înfățișa după cum urmează:

1. Universitatea Craiova	15 voturi
2. Steaua	12
3. F.C. Argeș	3
4. Dinamo	3

cu mențiunea că am preferat așezarea Argeșului înaintea lui Dinamo, formații avînd același număr de sufragii, pe considerentul că antrenorul pitestean Florin Halagian s-a arătat mai lucid, sau mai diplomat decît confracții săi implicați în

Tehnicienii sint de acord că, la ora de față, Sameș e nu numai cel mai bun fundaș al Stelei, ci și al fotbalului nostru

Una din explicațiile revenirii spectaculoase a Argeșului se numește Iovănescu. Dotat și harnic, dispecerul pitestean are datoria să devină mai ordonat, mai limpede în exprimări

bătălia pentru titlu, ignorînd șansele echipei la care lucrează.

Rezumînd, se cade să subliniem că prima favorită rămîne, în pofida clasamentului la zi, în care Steaua e lider, Universitatea Craiova. Preferința tehnicienilor pentru formația olteană nu e greu de explicat, dat fiind lotul de care dispune Valentin Stănescu, după opinia noastră, cel mai valoros, cu 3 sferturi din jucători convocați la echipele reprezentative, argument la care trebuie adăugată forma foarte bună cu care Craiova a încheiat sezonul, reușind, între alte isprăvi, eliminarea lui Leeds United din Cupa U.E.F.A., precum și o victorie în fața Borussiae Mönchengladbach, deținătoarea respectivelui trofeu european.

Vă propunem, înainte de a pune punct acestei părți a comentariului, o paranteză. În cadrul unei anchete similare, efectuată de revista noastră la data de 10 mai, cu citeva etape înainte de terminarea returului, cei intervievați au mers, cum se zice, pe mîna lui Dinamo București, pentru ca, în final, titlul să fie adjudecat de echipa lui Dobrin! După aceeași socoteală, anul acesta ar urma să cîștige Steaua! Firește, nu-i decît o speculație, opinia semnatarului acestor rînduri fiind că între Steaua și Universitatea se va da o luptă acerbă, echipa craioveană pîrînd să aibă un culoar mai favorabil. N-ar fi exclus ca F.C. Argeș, realizatoarea unui adevărat tur de forță în ultima parte a sezonului, să-și continue ascensiunea, incurînd socotelile favoritelor hirtice.

GLORIA ȘI OLIMPIA, CANDIDATE Sigure, cine va ocupa locul 16?

O primă observație, grăitoare în ceea ce privește nivelul scăzut al campionatului în curs: dacă la titlu concurează, practic, 3 echipe, prezența lui Dinamo fiind mai degrabă dictată de tradiție, la retrogradare sint 6 candidate, Timișoara, Scornicești, „U”, Tirgoviste, Satu Mare și Buzău. Surprinzător, nici unul din invitații anchetei n-a pomenit numele Politehnicii Iași, formație clasată pe locul 14 în clasamentul consemnat la întrerupere, în timp ce Timișoara și Scornicești, echipe mai bine situate în aceeași ierarhie, apar adesea în discuție!

În altă ordine de idei, de remarcat prudenta unui mare număr de antrenori care, puși în fața întrebării referitoare la retrogradare, s-au abținut sau au furnizat răspunsuri evazive. Iată cum s-ar rîndui, în conformitate cu pronosticurile antrenorilor divizionari, subsolul clasamentului:

13. Politehnica Timișoara	2 voturi
14. F.C. Scornicești	4
15-16 „U” Cluj-Napoca	5
și C.S. Tirgoviste	5
17. Olimpia Satu Mare	10
18. Gloria Buzău	11

cu remarcă, expusă limpede, că fiecare din antrenorii formațiilor implicate în bătaia pentru supraviețuire n-a dezarmat, pînă și Valeriu Neagu, aflat la conducerea unei grupări ce pare, după toate socotelile, iremediabil pierdută, continuînd să sperie. Merită subliniat aspectul că, în privința retrogradării, ancheta noastră din primăvară s-a dovedit exactă, Corvinul, U.T.A. și F.C. Bihor luînd drumul diviziei B. De data aceasta, lesne de dedus, intervievații n-au fost în măsură să stabilească ultimele 3, după părerea lor „U” și Tirgoviste împărțînd fatalul loc 16. Oricum, repetăm, surprinzător creditul acordat Politehnicii Iași, la o vreme la care F.C. Galați, formație pînă anul acesta obișnuită cu naveta între diviziile A și B pare la adăpost de orice pericol, ca și Chimia Rîmniceu Vilcea, dealtfel. Dacă e să ne dăm și noi cu părerea, opinăm că situația retrogradării e încă departe de a se fi limpezit, lucrurile putînd să se încurce și mai mult în condițiile în care Chimia și „U” Cluj-Napoca vor fi obligate să dispute primele meciuri programate acasă pe terenuri neutre, suferînd rigorile unor suspendări. Cu toate astea, inclînăm să credem că Gloria, Olimpia și „U” vor avea misiunile cele mai grele, echipa din Buzău urmînd să-și joace ultima șansă în chiar prima partidă după reluare, cînd buzoienii vor da, pe teren neutru, replică Chimiei din Rîmniceu Vilcea.

Înainte de a semna, realizatorul anchetei ține să mulțumească tuturor celor 18 antrenori divizionari pentru amabilitatea cu care au răspuns solicitărilor.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Din nou victorie în fața campionilor lumii!

Martî seara, a început, la Dortmund, prima ediție a Supercupeii la handbal masculin, competiție la care au fost invitate să participe cele mai bune echipe de pe continent, foste și actuale campioane mondiale și olimpice. În partida inaugurală, jucînd foarte bine, reprezentativa noastră a obținut o nouă victorie în fața formației țării gazdă, învingînd-o cu 16-15, realizînd astfel cea de a treia izbîndă în acest sezon în fața campionilor lumii! Cum Supercupa e abia la început, le ținem băieților noștri pumnii strînși.

Cronica șoselei

În drum spre o înmormîntare, un om este trimis în mormînt iar alți trei în spital

În mașina Dacia 1300 condusă de S. I. din Brăila, domnea o atmosferă de tristețe apăsătoare. Șoferul și cei patru pasageri călătoreau împreună spre Focșani cînd, la ora 11 și jumătate, însă nimeni din tre ei nu rostise măcar un cuvînt. S. I. soția sa respectau durerea prietenilor la care mergeau la înmormîntarea unei rude apropiate.

Dacă vrei să ajuți un prieten care nu știe prea multe despre circulația rutieră despre mașini și rosturile lor, tu, automobilist, din respect pentru tine și pentru el ai în vedere în primul rînd să-l transporți în condiții de siguranță. Nu trebuie să se îngrijească prietenul tău ca mașină să fie în bună stare tehnică, ca tu să ai odihnit și pe deplin apt pentru pilotare autovehiculului.

Cu atît mai mult este firesc să ții seamă de acest lucru cînd ști prin ce durere prin ce încercare trece un om apropiat de tine.

Este vorba nu numai de respectarea prevederilor legale, ci în primul rînd de considerente de ordin etic, moral. Din păcate S. I. a tratat cu ușurință toate aceste cerințe. Se urcă la volan după o noapte „furtunoasă” în care se „odihnește” 3 ore într-o mașină cu pneurile uzate, așa cum se va preciza în procesul verbal de constatare a evenimentului rutier întocmit ulterior „100%”, fără centuri de siguranță etc.

Starea timpului, o ploaie „ciobănească” care transformase asfaltul drumului în tr-un patinoar, constituie încă un factor care îl defavorizează pe pilot. Acesta conduce inhibat, cu ezitări din ce în ce mai pronunțate.

Deși complet lipsiți de cunoștințe în domeniul conducerii auto, pasagerii, inițial adînciți în tristețea lor, observă totuși somnolența șoferului și tendința mașinii prost conduse, de a se îndrepta spre șanțul șoselei. Ei știu cît de susceptibil e șoferul cînd e vorba să pui în discuție „talentul său înnăscut” în conducerea mașinii. Totuși îl roagă să oprească chipurile pentru a respira puțin aer curat în ideea de a ajuta conducătorul aut să-și reîmprospăzeze forțele. Pilotul dă curs solicitării și face o haltă de cîrc 15-20 minute.

Călătoria este reluată. Pasagerii, adînciți în gîndurile lor, nu mai acordă atenție modului cum șoferul pilotează mașina. Presupun că acesta și-a reîntrat în formă. Pilotul e totuși din ce în ce mai nesigur. Atmosfera apăsătoare din mașină, ploaie care creează predispoziția la somnolență, oboseala din ajun, toate își spun cuvîntul.

Deși, în funcție de împrejurările arătate mai sus, șoferul ar trebui să conducă mai ponderat în concordantă cu factorii care îl defavorizează net, el apasă cu putere pe accelerație pentru a ajunge mai repede la destinație. La cercetare avea să declare: „Voiam parcă să scurtez chinul prin care treceam la volanul mașinii”.

La circa 20 km de Focșani, șoferul pierde controlul autoturismului, care intră în plin într-un pom. În accident își pierde viața L.R., prietenul posesorului mașinii (ocupantul locului din dreapta șoferului), soția acestuia suferă vătămări care o vor face infirmă pe viață, șoferul se alege cu fracturi care vor necesita cel puțin 9-10 luni pentru vindecare, iar soția pilotului va rămîne în spital circa 4-5 luni.

În drum spre o înmormîntare, este trimis deci în mormînt un om, iar alți trei se chinuie acum pe paturile spitalului, ca să nu mai vorbim de traumele psihice pe care le suferă.

Toate acestea pentru că:
— șoferul a plecat la drum obosit, după o noapte de chef;

— cu mașina avînd pneurile complet uzate;

— cu autovehiculul nedotat cu centuri de siguranță (dacă ocupanții locurilor din față ar fi folosit centurile de siguranță, s-ar fi ales doar cu leziuni ușoare);

— pilotul nu și-a adaptat viteza de circulație la condițiile dificile de drum.

Stimați conducători auto! În aceste luni drumurile nu sint în general favorabile traficului rutier. Se cere o conducere prudentă, atență, supravegherea continuă a stării arterelor rutiere spre a putea lua din vreme măsurile necesare pentru prevenirea accidentelor.

Reflectați la cazul descris mai sus. Merită să vă riscați viața dv. și a pasagerilor pentru citeva ore, minute și secunde chiar cîteva „economisite”?

Colonel VICTOR BEDA ■

Vivat circul!

Insemnări la un jubileu

Înainte de a așterne pe hirtie impresiile pe care mi le-a produs ultima premieră a Circului București, am simțit nevoia să recitesc unul din reportajele lui F. Brunea-Fox, reporterul frenetic dintre cele două războaie, care a reușit să surprindă magistral în câteva pagini de carte adevărată viață a celor care cu iscusință, talent și curaj au descoperit — din maneje — frunțile copilăriei noastre. Pe atunci, viața circarilor era o viață teribil de grea iar nesiguranta zilei de mine se perpetua din generație în generație. Artiștii de circ stringeau din dinți cu stoicism, dar mergeau înainte. Și ca un sacrificiu suprem adus artei lor, își îndreptau copiii tot spre aceeași meserie.

În reportajul său **Cercul**, cunoscutul gazetar, după ce ne înfățișează existența de circar cu marile ei neajunsuri, aruncând parcă un arc peste timp, scria: „Am asistat anul trecut la o repetiție de circ, olopșită într-un soi de baracă mare de scinduri. Iată o „tradiție“ arhitectonică cu care nu mă impac. Visez pentru circ un spațiu în care „numerele“ să se proiecteze ca păsările pe un văzduh de lumină. Un spațiu care să creeze în jurul „obiectului“ acea atmosferă de izolare sugestivă, zguduitoare ca o sticlă întilnită pe ocean, plutind singură în nemărginirea lichidă. În care „numărul de senzație“ executat sus, departe, și sus de tot, să te străbușească peste banca din față, să te silească să smulgi binocul vecinului, într-un elan nu de apropiere mioapă, ci de contopire icariană...”

Am ales acest fragment deoarece acum are o deosebită semnificație, spectacolul „Vivat circul!“ fiind jubiliar. El marchează împlinirea a 25 de ani de când imaginile descrise cu atita patos de cunoscutul reporter, au trecut definitiv în istorie. De 25 de ani circul a devenit o instituție de stat, cu un statut, o viață și o disciplină de oameni ai muncii, de artiști. Iar clădirea pe care și-o visa acum 40 de ani reporterul este astăzi o

realitate, invidiată de foarte multe trupe care ne vizitează țara.

O consecință directă a condițiilor deosebite pe care le au astăzi artiștii de circ sunt numeroasele premii obținute de aceștia în confruntări internaționale. După cum ne-a informat directorul Circului București, A. Iosefini, cel care-l conduce astăzi cu competență și siguranță destinate: Duo Grigorescu a urcat la Festivalul internațional de la Monte Carlo 1976

pe podiumul laureatilor, trupa de acrobați Mosoianu a obținut premiul I la Festivalul internațional de circ de la Sao Paulo 1978, iar trupele de acrobați Stroici i s-a decernat Premiul „Oscar“ pentru circ la Festivalul de la Madrid 1977-1978. Trupa de acrobați Constantin (care în iunie 1979 a primit la Paris premiul Radioteleviziunii luxemburghize, la prestigiosul Festival pentru tineret „La Piste“) a fost distinsă cu Premiul presei la renumitul Festival internațional de la Monte Carlo, care a avut loc între 6 și 10 decembrie 1979. Menționăm că din juriu făceau parte cunoscuții actori Alberto Sordi și Telly Savalas. La același festival acrobata Petruța Bucur a fost distinsă cu premiul „Doamna circului“.

Realizatorii s-au gândit la un spectacol selectiv în care să-și găsească locul acele numere de excepție care s-au făcut remarcate cu ocazia numeroaselor premiere care au avut loc în acest sfert de veac. De la bun început trebuie să recunoaștem că intențiile lor au fost onorate. „Vivat circul!“ este un spectacol bun, legat, antrenant, dinamic.

În liminar dorim să subliniem că generația de mine a circului este asigurată. Programul se deschide cu defilarea trupei. Cu acest prilej am remarcat prezența unor copii, copiii artiștilor, care după terminarea orelor de școală vin la antre-

nament pentru a învăța și pentru a continua tradiția părinților. Și pentru că bucuria noastră să fie deplină, aflăm că nu sînt primiți la antrenamentele decît elevii care au carnetele de școală cu note bune.

În spectacol evoluează și artiștii de peste hotare. Este un lucru normal chiar și pentru un spectacol festiv, ca acesta. Artiștii de circ au un statut special. Într-o viață dăruită arenei ei nu pot realiza mai mult de 2-3 numere. Repetă cîteva ani, apoi, urmează perfecționarea și șlefuirea numărului care durează toată viața. Din această cauză un actor de circ trebuie să colinde țara, trebuie să colinde lumea. Și așa cum la ora asta avem trupe care duc faima circului românesc, pînă hăt, departe, tot așa la acest spectacol își aduc contribuția artiștii din U.R.S.S., Ungaria și Bulgaria.

Cum spuneam la început, spectacolul este unitar, împletind în mod armonios curajul cu grația și cu dinamismul. Fiecare număr este precedat fie de balet, fie de comici care fac trecerea de la un număr la altul.

Dintre comici se remarcă evoluțiile și intervențiile pline de har ale celui care și-a lăsat în cabine adevărate identitate pentru a se numi doar Siminică. Despre acest artist dorim să vorbim ceva mai mult deoarece prezența lui în arenă reclamă acest lucru. Prezent în circ încă din copilărie, el a făcut de toate, dar a și învățat de toate. Este un bun acrobat, un excelent gimnast, cu o mobilitate a feței rar întilnită, se plimbă în arenă cu dezinvoltură și aplomb, iar poantele le zice cu mult haz. Ne oprim la două momente: **primo** — felul cum își conduce personajul atunci cînd realizează „comedia murdară“ — cum se zice în limbaj de specialitate — adică clasică bătaie cu frisca. Cine nu a văzut la cinematograful această scenă realizată de artiști celebri? Ei bine, Siminică realizează această mică scenetă cu atita talent și fantezie, încît uși unde te afli și participi cu entuziasm alături de copii; **secundo** — modul cum execută numărul cu șarpele este memorabil, datorită mai ales mlădiei corpului care la un moment dat îți lasă impresia că este din cauciuc. Siminică nu-ți lasă nici o clipă senzația că își desfășoară numărul pe baza unui scenariu, totul este spontan, adevărat, convingător.

Din păcate la capitolul dicție este deficitar, dar lucrurile pot fi remediate.

Acei care iubesc arta maneajului au posibilitatea să o urmărească pe Geta Popescu într-o nouă ipostază. Fosta acrobată sub cupola circului, odată cu trecerea anilor, a trebuit să cedeze locul tinerei generații. Nu s-a descurajat și și-a îndreptat pașii spre dresura de cini. Sigur că munca ei în descifrarea acestei noi discipline i-a fost facilitată de Kamo Kuhlen, dresor din Sudan, cu care s-a căsătorit și alături de care dorește să realizeze în România numere de dresură.

Și pentru că nu pot exista spectacole de circ fără cai, am văzut o interesantă dresură de ghidrani, conduși cu pricepere și siguranță de Coca și Csaba Brayer. Acesta din urmă nu a renunțat încă la evoluții sub cupolă, dar ne-a dovedit că și în materie de dresură se descurcă, și încă bine.

Ansamblul aerian „Galaxia“ a fost de-a dreptul senzațional. Sub cupola circului au evoluat la trapeze trei perechi de acrobați. Marile circuri practic așa cum evoluează, numai că ele se desfășoară pe trei manejeri aflate la o bună distanță unul de celălalt. Atunci cînd montezi trei trapeze în același maneaj, la o distanță de cîteva metri unul de altul, cei care evoluează sînt dezavantajați, deoarece concurența artistică este mai mare, spectatorul puțin cu ușurință face comparații. Cei din „Galaxia“ s-au achitat atît de bine încît tu, spectator, ai avut impresia că de fapt asisti la evoluțiile unei singure perechi de acrobați, atît de bine erau sincronizate mișcările. „Un bun acrobat nu-i un automat“ care face „salturi mortale“ ci un om care execută „salturi vii“ pentru el și pentru spectatori, naturale, normale“. Ei au înțeles perfect acest lucru, și-au făcut numărul cu profesionalitate încît spectatorul i-a admirat cu deplină liniște fiind convins că siguranța evoluției lor constă în faptul că fiecare mișcare, fiecare spațiu, fiecare răsufare au fost bine studiate de-a lungul vremii și că pentru reușita lor trupa a vărsat multă sudoare.

Din păcate scenaristul — Constantin Florea — n-a rezervat locul care i se cuvenea într-un spectacol de circ, clownului. Cercul fără clown este ca floarea fără tulpină.

DAN BIRLĂDEANU

Mare bal mare:

examele pentru disc-jockey!

5 decembrie, ora 12.20. În curtea întreprinderii de agrement și producție industrială pentru turism din București se afișează rezultatele examenului de atestare pentru prezentatorii muzicii de discotecă. Lista cuprinde componența juriului, numele celor atestați, precum și ale celor respinși. 6 decembrie. Toate dosarele celor care riveau să fie atestați ca disc-jockey pentru sezoanele turistice 1979-1980 se aflau la biroul personal al IAPIT, gazda examenului. Facem o paranteză ca să arătăm că-un astfel de dosar trebuie să cuprindă actul de studii, — cel puțin 12 clase —, un certificat medical, cazierul, o adeverință că cel în cauză se află în cîmpul muncii și chiar lucrează, întreprinderea respectivă menționînd că încadratul său poate fi prezentator discotecă, procesul muncii nesuferind în absența sa. În ceea ce privește vîrsta, se practică principiul din basme al tineretii veșnice, prezentatorul discotecă putînd să aibă între 18 și 65 de ani.

Răsfoind dosarele, observăm că pentru unii dintre cei 46 de cetățeni atestați prezentarea certificatului de studii este facultativă — Drăgoescu Silviu, Eugen Zaharia — după cum pentru alții, Horia Matei, de pildă, este facultativă însăși prezentarea dosarului. Simplificînd puțin, în privința lui H. M. putem spune că ceea ce i s-a întîmplat lui este o performanță care ține tot de basme: omul a fost atestat fără să-și manifeste dorința, fără să facă o simplă cerere.

Mîneea apariției lui H.M. ca atestat, categoria I, i-a surprins pînă și pe cei de la IAPIT.

Elena Ghiță, inspector principal personal, IAPIT: „Nu știu cum s-a întîmplat. Este pur și simplu de necrezut. În primul rînd, Horia Matei nu avea dreptul să se prezinte la examen, întreprinderea noastră dîndu-i calificativul „INSUFICIENT“ pentru activitatea desfășurată acum un an la noi. Acesta este și motivul pentru care dosarul său nu se află la mine. Și chiar dacă îl aducea nu aveam voie să i-l primesc. În ceea ce îl privește pe Drăgoescu Silviu, acesta s-a prezentat la examen fără actul de studii. Președintele comisiei, tovarășul Ion Mina, mai întîi a trecut în dreptul lui Drăgoescu un „nu“ cu creionul roșu. După aceea, Drăgoescu s-a rugat să fie lăsat să dea examen, promișînd că va aduce actul de studii pînă la terminarea examenului“.

Ministerul Turismului, biroul propagandă internă.

— **Tovarășe Ion Mina**, sinteți economist principal și v-ați ocupat, din partea ministerului, de examenul de atestare al prezentatorilor discotecă, fiind, după cum mi s-a spus, președintele comisiei.

— N-am fost președintele comisiei. Mă măgulește aprecierea.

— **Mă rog, chestiunea n-are prea mare importanță**. Ne interesează de ce a primit atestarea Drăgoescu Silviu, fără să prezinte actul de studii.

— Am hotărît ca Drăgoescu să dea examen sub rezerva prezentării actului de studii pînă la terminarea examenului.

— **Nu există lege care să permită examen cu rezervă**.

— Să nu luăm legea. Pentru prezentatori discotecă nu există un statut precis. Noi am decis ca ei să aibă cel puțin liceul. De fapt, i-am asimilat ghizilor. Dar ca să fiu sincer, prezentatorii nu pot fi pe picior de egalitate cu ghizii. Eu, dacă aș fi inginer, nu m-aș face prezentator. Cred că această categorie de oameni este, cum să spun, în fine, nu vîi la 40 de ani să te faci disc-jockey.

— **Nu v-am propus să discutăm acum statutul prezentatorilor de discotecă**. Dacă i-ați asimilat ghizilor, este firesc să respectați normele în vigoare, norme aprobate printr-un ordin al ministerului. Eu vă rog însă să fiți sinceri și să spuneți cum a ajuns Horia Matei în rîndul celor atestați. Pe de o parte, el avea calificativul „insuficient“ dat de IAPIT, iar pe de alta nu avea dosarul depus.

— Mă surprinde. Pentru că lată o adresă a IAPIT-ului prin care sîntem rugați ca 3 prezentatori, printre ei și Horia Matei, să poată lucra la o discotecă a întreprinderii de agrement, la Poiana Brașov.

— **Adresa este din 12 decembrie 1978**. — N-are importanță. L-au cerut. Mai mult, eu am spus ca cei care au primit insuficient pentru activitate necorespunzătoare în sezonul anterior să nu fie primiți la examen.

— **Calificativul „insuficient“ există**. Cum a ajuns totuși Horia Matei pe listă?

— În cazul lui le-am spus să nu se pripească pentru că în 1979 n-a lucrat la ei.

— **Îi cunoașteți pe Horia Matei?**

— Pe Horia Matei l-am văzut în iarna lui 1978 prezentînd un program și era un bun disc-jockey. De asemenea, am primit frumoase aprecieri despre el.

Miron Mazilu este șeful biroului exploatare și prestări turistice din cadrul IAPIT și a semnat hirtia pe care H. M. figurează cu „insuficient“.

— **Tovarășe Mazilu**, vreau să lămurim un lucru: de ce a primit Horia Matei „insuficient“ din partea întreprinderii, de vreme ce, printr-o adresă din decembrie trecut, ați cerut ministerului să vă approve colaborarea cu ei?

— **Aveam nevoie de ei**. Dar în iarna aceea, la discoteca unde era Horia Matei, s-au petrecut niște lucruri reprobabile, bătăi, scandaluri, fapte care, firește, le-au interesat întreprinderii.

— **Vă întreb și pe dumneavoastră cum a fost admis să dea examen Drăgoescu**

Silviu, dacă nu întrunea condițiile, și cum a ajuns să fie atestat Horia Matei?

— În cazul lui Horia Matei nu mă bag, iar Drăgoescu nu știu. Eu știu doar că am intervenit pentru un singur om, Eugen Zaharia, care are o situație grea. Îl urmărește miliția pentru neplata pensiei alimentare și nu are serviciu. M-am gândit să-i fac un bine.

— **Tovarășe Elena Ghiță**, cînd a luat atestarea Horia Matei? Am înțeles că ați asistat la examen. L-ați văzut acolo și pe Horia Matei?

— Nu. Poate a dat examen în altă sală.

— **În cite săli s-a dat examenul?**

— Doar în una.

— **În ce dată?**

— În 28 noiembrie. Dar în 5 decembrie s-a mai ținut un examen.

— **Ați asistat și la el?**

— Nu.

Alexandru Culiță, proiectant, secretar B.O.B. al IAPIT: „Examenul a fost fixat pe data de 28 noiembrie de tovarășul Ion Mina de la minister. Am fost și eu chemat pentru a examina cunoștințele de științe politice. La proba practică nu mă pricep. Am cerut dosarele candidaților înainte de examen, tovarășul Mina mi le-a promis, dar nu le-am văzut (totuși, dosarele erau la personal, n.n.). Mi-am notat numele tuturor candidaților pe o hirtie. După-amiază, după examen, comisia nu plecase încă, s-a mai prezentat încă un băiat, nu-l cunosc, nu-l mai văzusem niciodată, care spunea că a ieșit din spital. Tovarășul Mina a hotărît să-l examinăm pe data de 5 decembrie. Pe 5 decembrie însă, din comisie, am mai fost doar tovarășul Mina și eu mine. Au lipsit reprezentanții Consiliului Culturii și Educației Socialiste, Uniunii compozitorilor, precum și cei trei profesori de limbi străine. Au mai fost de față, Sechel și Tudorancea de la IAPIT, dar ei nu făceau parte din comisie. Vă rog să mă credeți, sînt uluit de tot ce s-a întîmplat. N-am știut că unii nu aveau studii, că Horia Matei nu trebuia să dea examen. Este prima dată cînd particip la așa ceva și vă mulțumim pentru sprijin. Voi lua imediat toate măsurile pentru a se intra în legalitate“.

8 decembrie. Ministerul Turismului.

— **Tovarășe Mina**, revin la minister, deoarece între timp am aflat că s-a mai ținut un examen, fără comisie, în data de 5 decembrie.

— Seara, pe 28 noiembrie, au mai venit să dea examen încă doi băieți, Anghel Vladimir și Matei Horia. Se desfășura proba practică și comisia a fost de acord să-i vedem în data de 5 decembrie.

— **Vă întreb**. Rezultatele trebuiau să apară a doua zi, nu după o săptămînă. Și încă ceva, modul în care s-au desfășurat lucrurile mă face să cred că respectiva comisie n-a promis că se va intruni pe 5 decembrie.

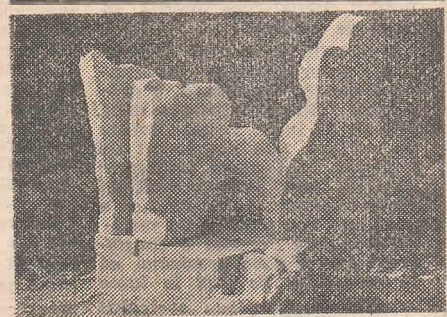
— **Vreau să vă spun că pe 29 am plecat într-o delegație**. Din comisie am fost o parte. N-au venit băieții de la limbi, dar eu cunosc atît cît trebuie să știe un prezentator. Ne-am sfătuit noi acolo, cițiram, și am hotărît, dom'le, hai să dăm. S-a dat proba practică, s-au tras bilete.

— **În comisie ați fost dumneavoastră și Alexandru Culiță de la IAPIT**. Ați trecut peste faptul că Matei Horia nu avea dreptul să dea, că Drăgoescu și Zaharia nu îndeplineau condițiile de atestare. Pentru că în aceeași zi cei trei au apărut pe lista rezultatelor.

— **Vinovat de treaba asta este secretarul comisiei**. Nu trebuia să-i treacă pe listă. Procesul verbal nu fusese semnat. Eu n-am ce să-mi reproșez pentru că n-am luat de la mine o țigară.

Nu știm dacă ceea ce s-a petrecut în acest an la examenul de prezentatori de la IAPIT s-a mai întîmplat și în alți ani. Cum să ne explicăm însă faptul și revenim la numele din anchetă, că lată Matei Horia, care a prezentat în urmă cu o săptămînă adeverința de absolvire a 12 clase, a fost atestat ca prezentator încă din 1976? Sau, de ce i s-a dat atestarea timp de atîția ani lui Drăgoescu Silviu, care nici pînă azi nu și-a terminat liceul? Pe cine a convins adeverința eliberată în 1975 de O.J.T. Arad că ne aflăm în fața unui talent în materie de prezentare, adeverință care îi atestă „reale calități și suficiente cunoștințe pentru realizarea unor divertismente de înalt nivel“? Foarte mulți dintre cei cu care am stat de vorbă în această anchetă au afirmat că printre tinerii de talent care prezintă în discotecă se află și mulți indivizi fără căpățîi, puși pe tot soiul de afaceri, oameni cu o moralitate dubioasă și cu un nivel de cunoștințe care nu-l depășește pe cel al unui elev repetent în clasa a treia. Unii dintre acești indivizi au fost dați afară din sistemul organizat al discotecilor. Au continuat însă să conducă așa-zise discotecă „pirat“, să facă afaceri cu aparatul muzical electronică, să infesteze climatul discotecilor și citeodată chiar să se impună din umbră. Lipsa unui control eficient din partea organelor autorizate întîrzie curățenia generală. După cum nerespectarea unei alte condiții din normele amintite, referitoare la statutul moral al candidaților, contribuie într-o mare măsură la crearea unei atmosfere nesănătoase în acest perimetru care trebuie să aparțină culturii și educației. Credem că faptele petrecute la examenul de atestare, mai exact, după examenul de atestare de la IAPIT își găsesc cauzele în indiferența și toleranța factorilor de răspundere, în lipsa unui statut precis pentru prezentatorul de discotecă.

RĂZVAN BĂRBULESCU

BATA MARIANOV: „Compoziție“

Mările și oceanele planetei — un bun al întregii omeniri

Intr-o corespondență din Washington, agenția France Presse se referă la accentuarea concurenței dintre unele companii miniere americane pentru atragerea preferințelor Administrației în ce privește acordarea unor înlesniri în finanțarea acțiunilor de cercetare a fundului mărilor și oceanelor, precum și a subsolului acestora. Cam în același timp, A.F.P. relatează despre perfecționările ce se aduc utilajelor destinate acestor scopuri. Cele două informații depășesc, evident, aria problemelor existente în viața economică nord-americană, aducând în discuție un aspect general, ce privește dreptul mării. Mai precis, pun față în față două concepții diferite referitoare la ceea ce, în deosebire, este cunoscut sub denumirea de „patrimoniu comun al omenirii”. Potrivit unor idei avansate mai demult, de acesta, care se află dincolo de apele teritoriale și platoul continental, deci în apele internaționale, profită cei care au capacitatea de a-l explora și exploata. Într-o altă concepție, nouă, democratică, în consens cu cerințele dezvoltării pe glob, cu imperativul edificării noii ordini economice internaționale, patrimoniul comun al omenirii trebuie să contribuie la progresul tuturor statelor, printr-o colaborare care să determine o repartizare echitabilă a avantajelor exploatarei bogățiilor din apele internaționale, ceea ce exclude, a priori, aplicarea „dreptului primului venit”.

Resimțită cu precădere în domeniul energetic, penuria de materii prime este un fenomen ale cărui efecte nefaste sînt prezente și în alte domenii, de la asigurarea hranei populației în unele țări, pînă la folosirea celor mai noi cuceriri ale genului uman. Cu atît mai mult cu cît, după unele aprecieri, în următorii 50 de ani, populația globului va avea nevoie de mai multe resurse decît l-au fost necesare de la începutul istoriei sale pînă acum. Apar deci firești eforturile și căutările omului spre a scoate la lumină și a valorifica tot ceea ce planeta noastră poate oferi. În acest sens, de mai mult timp, oceanul planetar constituie una din direcțiile principale spre care se îndreaptă atenția locuitorilor Terrei. Este o orientare ce are la bază rezultatele cercetărilor întreprinse pînă acum, care oferă deja certitudini ce dau mari speranțe umanității. Deși, așa cum afirmă oceanologul francez Henri Lacombe, „în urmă cu 20 000 de ani oamenii erau, pe Pămînt, în fața de culegători și vînători iar în ce privește marea ei nu au depășit nici astăzi acest stadiu”, studiile întreprinse au permis unele estimări ce se constituie ca argumente ale concluziei că valorificarea bogățiilor de materii prime conținute de oceanul planetar ar contribui la satisfacerea nevoilor din ce în ce mai mari ale omenirii, în drumul său spre progres. Dealtfel, ponderea resurselor economice marine în ansamblul economiei mondiale cunoaște o sporire continuă, aceasta fiind de peste 10 ori în ultimele două decenii. Dacă, de exemplu, în 1970 valoarea materiilor prime extrase din mări și oceane era de circa 5 miliarde dolari, în 1975 numai valoarea petrolului și gazelor provenite din acest mediu depășea 40 miliarde dolari. Să apelăm, în susținerea afirmației, la statisticile internaționale, desigur și acestea fiind mai mult decît aproximative, noile descoperiri necesitănd continuu modificări de cifre. Perfecționarea tehnologiilor de explorare și exploatare a hidrocarburilor — proces accelerat, desigur, și de penuria de resurse petrolifere — a făcut ca astăzi circa o cincime din producția mondială de petrol și 10 la sută din cea de gaze naturale să provină din mări și oceane, pre-

văzîndu-se ca, în 1985, din subsolul acestora să se extragă aproape jumătate din petrolul ce va fi folosit pe glob. În momentul de față se lucrează la forajul marin pe platforme continentale a 75 țări. În plus, o resursă energetică importantă, cărbunele, se găsește în cantități apreciabile în subsolul marin. Japonia extrage de pe platforma sa continentală în jur de o treime din producția națională de cărbune, Canada a adus la suprafață circa 700 milioane tone, în timp ce Australia obține din minele submarine 20 milioane tone cărbune pe an.

Desigur, sînt greu de enumerate toate elementele conținute de apa mărilor și oceanelor. Estimările specialiștilor arată că în fiecare kilometru cub de apă de mare se găsesc aproximativ 37 milioane tone de minerale. În ultimul timp se remarcă intensificarea cercetărilor privind compoziția și, mai ales, posibilitatea aducerii la suprafață a nodurilor polimetale de pe fundul mărilor și oceanelor. Pacificul, cel mai asiduu cercetat, are, după evaluările oamenilor de știință americani, un „bagaj” potențial de 1700 miliarde tone noduli, ceea ce ar reprezenta, între altele, echivalentul a 400 miliarde tone mangan, 16,4 miliarde tone nichel, 9,8 miliarde tone cobalt, 8,8 miliarde tone cupru. La rîndul său, Oceanul Indian ar putea asigura, conform unor calcule estimative, în 1985, circa jumătate din nevoile de cobalt ale umanității, 18 la sută din cele de nichel, șase procente din cele de mangan. Să adăugăm că uraniul conținut de apele de pe Terra ar cîntări, dacă ar fi extras, patru miliarde tone. Principalele bogății care își așteaptă exploatarea pe fundul mărilor sînt nichelul, cuprul, cobaltul, manganul. Extragerea masivă a nodurilor și folosirea lor numai de statele industrializate va avea însă consecințe nefaste asupra economiei țărilor în curs de dezvoltare, care nu dispun încă de tehnologia necesară participării lor, pe picior de egalitate, la explorarea și exploatarea bogățiilor mărilor și oceanelor numite, printr-o rezoluție a Adunării Generale a O.N.U., „patrimoniu comun al omenirii”. În consens cu întreaga politică externă

a partidului și statului nostru, România socialistă a acționat și în domeniul dreptului mării pentru stabilirea unor norme echitabile, considerînd că eforturile pentru elaborarea acestora trebuie să pornească de la cerința respectării principiilor fundamentale ale dreptului internațional, a dreptului inalienabil al fiecărui popor de a dispune liber și independent de bogățiile sale, inclusiv de resursele marine și submarine. În concepția României, delimitarea apelor teritoriale, a zonei economice și a platoului continental trebuie să dea expresie cerinței progresului tuturor popoarelor, în primul rînd ale celor în curs de dezvoltare, și, în același timp, să favorizeze o largă cooperare internațională pentru punerea în valoare a potențialului biologic și mineral al mărilor și oceanelor. Așa cum au arătat reprezentanții țării noastre la reuniunile consacrate dreptului mării, România se pronunță pentru participarea tuturor statelor, pe baze consecvent democratice, la explorarea și exploatarea resurselor minerale ale zonei internaționale, acest proces incluzînd accesul țărilor în curs de dezvoltare la cuceririle științei și tehnicii moderne și, în acest cadru, un cuprinzător și dezinteresat transfer de tehnologie către aceste state. În concepția țării noastre, beneficiile realizate în urma valorificării bogățiilor marine în zonele mării libere trebuie împărțite pe baza principiilor echității. Pentru aceasta se impune instituirea unui mecanism internațional care să procedeze direct sau prin aranjamente cu întreprinderi sau state — inclusiv din rîndul celor cu potențial științific și tehnico-economic mai redus — la explorarea și exploatarea resurselor minerale, avîndu-se în vedere în special interesele țărilor în curs de dezvoltare.

Complex și vast, procesul elaborării unui nou drept al mării trebuie să răspundă cerințelor și tendințelor contemporane, trebuie să fie circumscris edificării unei noi ordini economice internaționale, garantînd valorificarea bogățiilor oceanului planetar în interesul dezvoltării tuturor popoarelor lumii. Interesele fiecărei țări în parte, ale omenirii, în general, cer ca dreptul mării să reflecte noile realități, să favorizeze realizarea unei lumi mai bune și mai drepte, să constituie una din căile pentru soluționarea problemelor majore ale lumii contemporane.

EUGEN STĂNESCU ■

In Anul Internațional al Copilului, un apel indirect către o lume a copilăriei fericite.

Sfidări...

La Caracas s-a desfășurat, recent, cel de-al XIX-lea Congres mondial al Federației Internaționale a Lucrătorilor și Tehnicienilor. Printre multe cifre privind soarta mîinii de lucru în lume s-au lansat câteva care merită să pună pe gînduri...

Mai întîi, directorul Organizației Internaționale a Muncii, Francisc Balchard, a arătat că „în următoarele două decenii în lume trebuie create un miliard de noi locuri de muncă”. Un atare imperativ care nu face altceva decît să ofere dimensiunea numerică a celor nou veniți pe piața muncii mondiale capătă o consistență aparte dacă precizăm că în momentul de față în lume se află la marginea societății

nu mai puțin de 317 milioane de șomeri. Acest scor incredibil a fost anunțat oficial tot cu prilejul Congresului de la Caracas de către Guenter Stephan, directorul general al F.I.E.T.

O atare realitate, al cărei dramatism nu mai trebuie nuanțat, pune sub semnul întrebării posibilitatea privind crearea, pînă la sfîrșitul secolului, a aceluși miliard de șomeri pentru miliardul de oameni aflați în dreptul lor firesc de a trăi muncind. Dincolo de bătaia strategică a acestui imperativ, viziunea tactică asupra conjuncturii imediate a fost definită lapidar și necruțător: „șomajul reprezintă o sfidare a anilor '80”. Șomajul a reprezentat o sfidare în oricare deceniu, și pînă la urmă, măsura unei colectivități cu date normale, dornică de activitate, la periferia vieții este o sfidare adusă civilizației umane în ansamblul ei. Experiența nu s-au eschivat de la definirea clară a curbei șomajului: ea este în creștere și riscă să atingă punctul critic. Din moment ce șomerii se numără cu

sutele de milioane, se poate aprecia că inactivitatea forțată a unui asemenea șalon uman a căpătat proporțiile racilelor capitale ale lumii de azi: subnutriția, analfabetismul, maladiile.

Nu este un secret — istoria contemporană o consemnează cu exactitate pe care ar merita-o cauzele nobile — pe glob 500 de milioane de oameni suferă de foame și un miliard nu atinge nivelul normal de nutriție. Aproape 800 de milioane de oameni nu au ajuns la prima filă a abecedarului și, la fel, alte sute de milioane sînt decimați de boli „curente”, evitabile în condițiile unui program elementar de igienă. Dramele și, de ce nu, tragediile simple (dacă există așa ceva) se multiplică, în sute de milioane de exemplare. Asistăm, parcă, la introducerea scării industriale și a colo unde — în circumstanțele civilizației contemporane — ar trebui să avem de-a face cu unicate, cu exponate de muzeu. Un muzeu al marilor accidente ale istoriei într-o perioadă cînd totul ar fi trebuit

să funcționeze exact și liniștitor. Lipsa posibilității — nu mai spunem dreptului — de a munci, foamea cruntă, neștiința de carte, epidemiile de tip feudal sînt realități pe care secolul XX, în loc să le consemneze ca niște disparități limitate, le înregistrează în proporție de masă. Ceea ce rămîne și mai grav este faptul că tendințele de îngustare a unor asemenea fenomene sînt departe de a fi perceptibile, cortegiul de sfidări flagrante adîncindu-se de la un an la altul. Toate acestea desfășurîndu-se pe fondul catastrofalului zăngănit de arme pe care omenirea a ajuns să-l achite vîrsînd în neantul bugetelor militare mai mult de un miliard de dolari pe zi!

Cursa înarmărilor — sfidarea sfidărilor — se cuplează cu lungul lanț rușinos al curselor, nedecarate, dar desfășurate, ale foamei, analfabetismului, șomajului, bolilor. O asemenea realitate este cu atît mai flagrantă cu cît nu este implacabilă, cauzele răului fiind cunoscute, inventariate și evitabile.

RADU BUDEANU ■

Ochii și urechile lumii

Sfaturi utile la sfîrșit de an

E bine să știți, în această Lună a cadourilor, că variola a dispărut de pe planeta noastră.

E bine să știți, în această Lună a cadourilor, că ultimul caz de variolă a fost depistat, în urmă cu doi ani, în Somalia și de atunci nu s-a mai înregistrat nici o erupție.

E bine să știți, în această Lună a cadourilor, că specialiștii Organizației Mondiale a Sănătății rămîn vigilenți și prudenți după victoria lor de o însemnătate extraordinară, ei afirmînd doar că „transmiterea variolei a fost întreruptă pe întinderea planetei”.

E bine să știți, în această Lună a cadourilor, că dispariția variolei va permite comunității internaționale o economie estimată la un miliard de dolari.

Mai e bine să știți, tot în această Lună a cadourilor, că la o zi, numai la o zi după ce zărele au anunțat — e drept, nu chiar pe prima pagină, căci acolo aveau loc altele, cum ar fi tocmai scăderea dolarului la bursă — că variola a dispărut de pe planetă, la meciul de fotbal Lazio — Roma, un „romanist” n-a mai suportat injuriile „laziștilor” la adresa portarului său și a tras un proiectil de fuzece antigrindină cu care l-a ucis pe loc, lovindu-l drept în ochi, pe Vincenzo Paparelli, un mecanic de 33 de ani, vîrstă de murit a unor oameni și mai celebri decît el.

E bine să știți că pe Stadionul Olimpic din Roma, după moartea instantanee a lui Paparelli, au urmat scene de panică, țipete îndelungi de „Asasini! Asasini!”, ceea ce n-a împiedicat ca meciul să se desfășoare și să se termine totuși la egalitate.

E bine să știți, în această Lună a cadourilor, că un alt italian, Elio Vena, tot un mușcat al fotbalului, a inventat mingea cubică de fotbal, mingea cu șase fețe, care va dezvolta rapid reflexele jucătorului și „va aduce un pic de destindere în antrenamente”.

E bine să știți, în această Lună a cadourilor, că Rita de la Plata, prima trapezistă care a realizat, în Franța, saltul mortal fără fileu, pe vremea lui Alex și a lui Zavatta, are azi 75 de ani și e perfect sănătoasă, alergînd și sărînd pe scări, mulțumită — zice ea — bucuriei de a trăi.

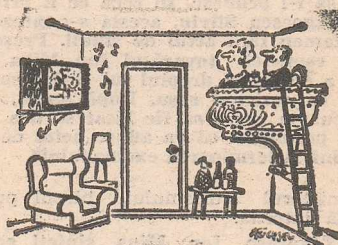
E bine să știți, în această Lună a cadourilor, că la cîteva zile după violențele de la meciul Lazio — Roma, „un serv al absolutului” papa Ioan Paul al II-lea a omagiat într-o ședință a Academiei pontificale de științe, consacrată centenarului nașterii lui Albert Einstein, creatorul teoriei relativității, memoria celui „care a contribuit la progresul științei, adică la cunoașterea adevărului în misterul universului”.

E bine să știți, în această Lună a cadourilor, că Albert Einstein considera pe acel care crede că va supraviețui după moarte, „drept o ființă slabă, temătoare și stupid de egoistă”.

E bine să vă întrebați, în această Lună a cadourilor, ca altruști ce sînteți, ce va face omenirea cu miliardul economisit prin dispariția variolei de pe pămînt.

RADU COSAȘU ■

Lumea se amuză

Din „SCHWEIZER ILLUSTRIERTE” — Elveția

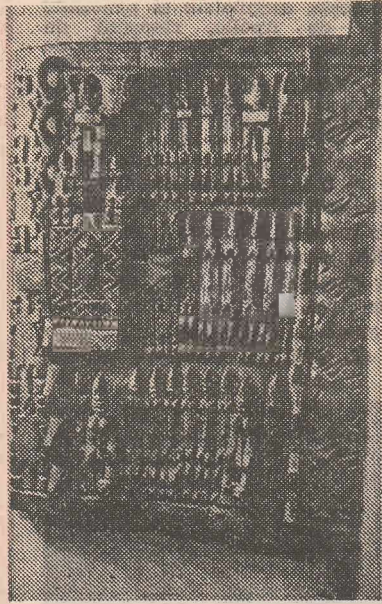

memoria vie a Africii

Un bătrîn care moare este o bibliotecă incendiată

Trecut care dăinuiește în memoria nărilor, un trecut purtat din gură în gură de-a lungul unei istorii zbuciumate, junglă și deșerturi, păstrat neștirbit în persecuțiile și împilările, iată cum se aplică atât de bine continentului african. Adevărații depozitari ai tradițiilor — unii africaniiști de prestigiu care prăc monumentala Istorie generală a Africii — nu sunt documentele scrise, foarte multe în această parte a lumii, ci bătrînii lor, cunoscători ai întâmplărilor, tradițiilor, legendelor, miturilor și obiceiurilor. Le marchează identitatea. Ei sînt, cum s-a spus, „memoria vie a Africii”, care apără trecutul și tradițiile ei de a fi distruse. Puterea lor, recuștată și respectată pe întreg continentul, este puterea cuvintului, ilustrată foarte bine de o statueta din Zair. Aceasta reprezintă un personaj mitic din gura căruia se naște o sabie încovoată. Cuvintul, sugerează artistul, stă de strajă, fiind ceea ce este mai autentic în tradiția populațiilor africane.

Textul de a ne introduce în lumea fascinantă a menestrelilor africani îi revine profesorului Amadou Hampate Bâ din Mali. El evocă, într-un număr recent din „Courrier de l'Unesco”, întrecerea zestre semnificației cuprinsă în viața lor. Aflăm că el care sînt izvoarele acestui cuvînt, ale acestei credințe trunchiate în puterea lui de a dăinui. Formă tradiției Bambara, de pildă, mișcarea omului sună astfel: „Ființa mea, Maa Ngala, a creat primul om cînd a simțit nevoia unui interlocutor”. El i-a lăsat acestuia drept moștenire cuvîntului. Primul om i-a învățat astfel pe urmașii săi suma cunoștințelor inițiatorului, „lanțului transmișiei”. O splendidă idee despre geneză, care este cuvîntul cu o forță grandioasă de cea care îl păstrează și îl dă mai mult har. Așa se explică respectul nutrit de africani pentru cuvîntul și exactitatea celor transmise. Și cînd ar fi intuit, cu o surprinzătoare ditate, valoarea „documentului” pe care îl dețineau, ei au înțeles importanța cuvîntului și neștirbite. Un poem din Mali vorbește: „Limba care măsluiește vorbe și veste singele celui care minte”. Acest

Poartă a unui hambar din Dogon (Mali)

respect adînc al adevărului celor rostite a înpus înută, stil, sentiment al demnității celor care aveau misiunea să împărtășească istoria și credințele neamului lor.

Un element nou, puternic original intervine în această transmitere a tradițiilor africane. El analizează cu recunoscuta sa competență același Amadou Hampate Bâ: „Cuvîntul este materializarea cadencei. Și dacă ea are înțeles asupra spiritului, aceasta se datorește faptului că armonia declanșează mișcările, iar mișcările mobilizează forțele”. Iată o interesantă explicație a acelei puteri noi pe care africanii o însușesc cuvîntului prin intermediul ritmului, element esențial al oricărei comunicări în această parte a lumii. Povestitorul african este autorul acelor inegalabile pantomime ritmate, însoțite de cîntece rituale ce se desfășoară cu strălucire și

fast în marile târguri aglomerate, la ceremonii străvechi, în adîncul pădurilor tropicale. Prin intermediul lor, acești menestrelii ai Africii izbuteau nu numai să transmită mesajele, ci să le și fixeze adînc în mințile și sufletele celor care îi ascultau. Astfel au circulat, neschimbate, întâmplări trecute, legende, mituri, tradiții.

Vitregit de o colonizare sălbatică, trăind o umiltoare viață de sclav, vindut ca o marfă, africanul era nevoit să reziste, să-și păstreze identitatea, să-și cunoască nu numai trecutul, dar și numele străbunilor pînă în cele mai îndepărtate ramuri ale tribului, tot ceea ce îl individualiza. Se aminteste, de pildă, că printre „genealogiștii” africani se numără un povestitor din Senegal care putea să numească cu precizie 40 de generații ale populației peul. În afara întâmplărilor din trecut acestor mari familii atît de bine cunoscute, povestitorii africani se preocupau să transmită urmașilor înțelepciunea înmagazinată a străbunilor: maxime, concepții de viață, proverbe. Acestea au ținut loc de profesori și manuale, au constituit o mare școală de viață, dînd populației exploatate a acestor ținuturi forța morală care i-a ajutat să reziste și să se elibereze. Printre proverbele-maxime purtate astfel din gură în gură se numără și următoarea splendidă lecție de severitate: „Dacă feciorul îți plînge, cerîndu-ți săgeata pe care i-ai luat-o de teamă să nu se rănească, ascute-o mai tare și dă-i-o!” Cîte popoare se pot mindri cu o asemenea zicală, cu o astfel de pledoarie pentru lupta cu slăbiciunea părintească?

Nu este de mirare că păstrătorii de tradiție ai Africii au fost numiți dieli, termen care înseamnă singe. Intocmai ca singele în trupul unei vietați, ei aveau misiunea de a face să circule particule vitale, fapte ale trecutului, poezii, concepții de viață, toată acea zestre spirituală care a constituit ansamblul civilizațiilor africane. Înțelegerea, adîncirea izbitoare a sale originalității este de dată foarte recentă. Ea a putut fi realizată abia acum cu mijloacele moderne ale cercetătorilor de astăzi. Pelicule fine și benzi sensibile urmează să înmagazineze, în actuala campanie de cercetare a tradiției africane, tot ceea ce înseamnă valoare în trecutul cultural al continentului.

Africa nu are multe biblioteci și manuscrise, dar memoria ei vie, glasurile puternice, cu inflexiuni melodioase ale bătrînilor săi rostesc în sunet de tam-tam-uri povestea unei tradiții de mare originalitate care a reușit să reziste secolelor de impilare.

Bătrînii Africii au izbutit astfel să nu moară.

MARIANA CEAUȘU ■

Lumina ochilor

Scump ca lumina ochilor”. De fapt, nu sînt, ci de neprețuit ne este lumina lor. Și, totuși, circumstanțe tulburătoare ale lumii și ale secolului în care trăim fac ca, în zone ale Terrei anume, tîrii și Terrei anume, lumina ochilor să aibă un preț anume. Exact calculat și justificat. Un preț derizoriu. Mai mult, un preț derizoriu în fața căruia mine de oameni sînt insolubili.

La un seminar internațional intrunit în jurul formulei un răspuns — sau răspunsuri — la întrebarea atît de complicată: „Ce lume vom lăsa copiilor noștri?”. Participanții aveau să lanseze asistentului întrebare mult mai simplă, elementară: „Cîntă cineva, în această sală, care să aibă asupra lui 9 franci?” 9 franci de preț al citorva pachete de țigări, al citorva ziare, al citorva bilete de metrou.

9 franci fiind însă și necesarul pentru salvarea unui copil amenințat cu pierderea vederii ca urmare a carentei vitaminei A. După cifrele Organizației Mondiale a Sănătății, în țările subdezvoltate ale Asiei există un număr de 6 milioane și jumătate de oameni care ar fi putut vedea, dar care nu văd. Aproape trei sferturi din ființele umane lipsite de lumina ochilor care trăiesc astăzi în lume ar fi putut vedea sau ar putea fi vindecate. Iar dacă nu se întreprind măsuri energice la sfîrșitul secolului, lumea noastră, care „vede” cu aparatele sale ultraperfecționate pînă în profunzimile galaxiilor și pînă în simburile cel mai intim al materiei, va număra peste 30 de milioane de oameni lipsiți de vedere.

Ce sumă derizorie, de ordinul unităților pare a fi prețul salvării lumii ochilor copiilor din zonele sărace ale planetei, față de sumele, de ordinul sutelor de miliarde, cheltuite în lume pentru întreținerea și întărirea curselor inarmărilor! Și cît de greu de trecut este, totuși, bariera

celor 9 franci pentru milioanele de copii nevăzători din țările în curs de dezvoltare, în această lume în care nu se reușește a se întreprinde, de atîta vreme, nimic concret pentru reducerea, măcar simbolică, a imenselor cheltuieli de inarmare, care îi grevează dezvoltarea prezentă și viitoare.

Nimeni nu ar putea cuteza să tăgăduiască faptul că rachetele intercontinentale, rampele lor de lansare, avioanele de bombardament, tancurile și tunurile din arsenalele lumii nu agrează, în ultimă instanță, lumina ochilor celei mai tinere generații a planetei. În vechile mitologii destinul era personificat de un demiurg cu ochii legați. Oarbă și absurdă este și cursa inarmărilor care, între atîtea rele, privează de lumina ochilor atîtea milioane de ființe umane de pe cuprinsul globului. Scumpă, de neprețuit, ca lumina ochilor — în sensul cel mai propriu al expresiei — este, pentru omenire, cauza dezarmării.

CORNELIU VLAD ■

Vino... sanitas!

Nu zîmbiți. Concluzia, atît de ferm mulată, aparține unei echipe de epidemiologi ai Consiliului de cercetări medicale din Anglia și a fost adusă la cunoștința opiniei publice prin intermediul prestigioasei publicații medicale „The Lancet”. După părerea specialiștilor în a or țară cultura viței-de-vie este o arie recentă, se pare că vinul, DAR SI CELELALTE BĂUTURI ALCOOLICE, conține substanțe protectoare împotriva bolilor coronariene. Studiul în discuție urmărește definirea influenței diversor factori asupra frecvenței a patru categorii de boli — hipertensiunea, maladiile coronariene, cele cerebro-vasculare și bronșita — în rândurile populației în vîrstă de 55—64 de ani din 18 țări industrializate. La o primă analiză s-a constatat că TABAGISMUL, cît și ALIMENȚAȚIA bogată în calorii corespund unui risc ridicat de mortalitate. Numărul de medici ce desfășoară actul hipocratic în jocul populațiilor analizate nu modifică incidența bolilor menționate, spre deosebire de... venituri. Contrariu, oamenii de știință britanici au constatat că consumul mediu de alcool este invers proporțional cu mortalitatea cauzată de maladiile inimii. În fața acestor rezultate așteptate, s-au continuat cercetările se-

parat, pe feluri de băuturi: vin, bere, alcooluri tari. În timp ce acestea din urmă contribuie substanțial la creșterea mortalității, berea o diminuează nesemnificativ, iar vinul se arată a fi un veritabil medicament. Mai mult, un PROFILACTIC, calitate cu totul deosebită. Concluzia? Mortalitatea cea mai scăzută este beneficiul Italiei și Franței, țări consumatoare de vin prin excelență, fiind însă de trei ori mai ridicată acolo unde vinul nu face parte din băuturile cotidiene: Finlanda, Scoția, S.U.A., Țara Galilor și Canada. Analiza datelor a demonstrat că vinul îi se poate atribui în totalitate „efectul preventiv” împotriva mortalității cardiovasculare, el neputînd fi anulat de factorul venit personal, de consumul de țigări sau de regimul alimentar.

Presupunînd că vreodată s-ar descoperi un component al vinului, din cele 300 identificate pînă acum, care să protejeze organismul împotriva bolilor cardiovasculare, specialiștii consideră că nu merită efortul de a se izola o asemenea substanță, cînd tratamentul este foarte accesibil și... agreabil. Soiul sau culoarea n-au nici o importanță. Muscat Ottonel sau zaibăr, roșu, roz și alb, dacă vinul este vin, efectele sale sînt aceleași.

IOAN ROȘCA ■

Mondo umano ?

Doar „no comment”

La 25 noiembrie, ziarul „Philadelphia Inquirer” dezvăluia, că, timp de un sfert de secol (1950—1975), armata americană a făcut mai multe experiențe secrete pe oameni (unii dintre ei deținuți în închisori) cu substanțe destinate să facă parte din compoziția infiorătoarelor arme chimice. „Philadelphia Inquirer” a descoperit cele de mai sus după ce s-au examinat circa 1800 pagini de documente militare. Ce mai surprinde, în toate acestea, este că a existat un contract de aproximativ 400 000 de dolari între armata americană și un important institut de învățămînt superior pentru a se experimenta în secret mai multe „produse” asupra a 320 deținuți din închisoarea Holmesberg din Philadelphia. Testele, care au durat patru ani (1964—1968), trebuiau să permită stabilirea dozei în alcătuirea unor substanțe care să perturbeze serios capacitățile mentale la jumătate dintr-un grup precis de oameni. Mai mult decît atît, teste analoge s-au făcut și pe 1074 civili și pe circa 7 000 de soldați voluntari din arsenalul de la Edgewood, din statul Maryland.

Ziarul „Philadelphia Inquirer” a precizat că întreg programul a costat exact 78 milioane dolari. Potrivit unuia dintre documentele cercetate, prizonierii, candidații voluntari la teste, erau plătiți cu 25 de dolari pentru examenele medicale și cu 25 de dolari în cazul în care li se făceau injecții. Un purtător de cuvînt al Pentagonului, întrebant în legătură cu cele de mai sus, a declarat că nu citise articolul din „Philadelphia Inquirer” și, în consecință, a refuzat orice comentariu.

Mai înainte am citat relatarea unei agenții de presă în legătură cu acest fapt. S-a reținut, cred, că ea s-a abținut de la orice remarcă întrucît știa că, de regulă, atunci cînd este vorba de adevăr cuvintele la îndemînă sînt doar „no comment”.

Aproape concomitent cu dezvăluirile din ziarul american, în revista pariziană „L'Express”, Pierre Accoce și Michèle Georges vorbeau despre „kamikaze ai cercetării” și, respectiv, „C.I.A. (și) spălătorii de neuroni”. Se înțelege, desigur, că este vorba de lucruri petrecute în același spațiu și în ultimul timp. Un deținut din Illinois „s-a oferit singur” să i se inoculeze malarie. Evident, așa cum arată și Michèle Georges, atunci cînd experiența pe om este făcută cu țeluri — (nobile) — „civile” ea are, într-un fel, argumente etice și poate fi, în principiu, acceptată și susținută. Dar cînd e vorba de război („rece” sau „cald”), de politică subterană, singurele cuvinte ce se cunosc sînt „no comment”?

Doi americani au scris două cărți pe această temă: „Operațiunea Mind Control” (Walter H. Bowart) și „Jos miinile de pe creiere” (John Marks). Ambii au aflat lucruri terribile: cum, de pildă, un anume gen de femei drogau (impuse și pe ascuns) clienții pentru ca C.I.A. să studieze reacțiile acestora. Cercetări serioase, aprofundate, s-au făcut deosebi asupra hipnozei și drogurilor: marijuana, cîmperci halucinogene, L.S.D. cu care s-au inundat spitalele, închisorile, universitățile, armata, imigranții dubioși. Sînt constatările lui John Marks. Walter H. Bowart a regăsit soldați reveniți din Vietnam cu un „gol” total în memorie. Tot el sugerează că Lee Oswald, James Earl Ray și Sirhan Sirhan nu erau niste psihopați forțuți ci „hipnotizați” telecomandați. Dar ajunge.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

(Din „Krokodil” — U.R.S.S.)

Dragi copii, vine moșul cu daruri!

Anul 1979, an bun, plin de satisfacții și împliniri, își trăiește, iată, ultimele zile. Pentru copii, peste numai două zile, va începe... anotimpul vacanței de iarnă. Se fac pregătiri intense pentru Revelion. Aproape 6 000 de tineri îl vor petrece, într-un cadru fastuos și totoda-

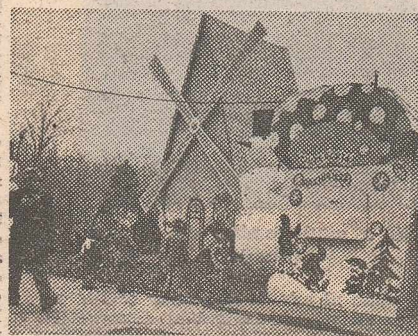

tă deconectant, la Pavilionul realizărilor economiei naționale, alții în cluburi și case de cultură, cantine studentești și școlare. Revelioane se organizează, de asemenea, în întreprinderi și instituții, la „23 August”, la „Grivița roșie”, la „Vulcan” și așa mai departe. Peste 25 000 de bucureșteni vor ocupa locurile rezervate Revelionului 1980 în unitățile I.A.P.L. Alții și-au asigurat biletele pentru excursii legate de același prilej, prin O.N.T. O importanță Hotărâre a Biroului Permanent al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., semn al grijii pe care partidul o manifestă pentru întreg felul de viață al oamenilor muncii, referă la organizarea sărbătoririi Revelionului 1980 și a pomului de iarnă. Pe întreaga țară sînt prevăzute fonduri de peste 154 de milioane de lei, de care vor beneficia aproape 4,2 milioane copii. În fapt, absolut toți

copiii între... o zi și 14 ani vor primi cadouri la școală, în internate, case și leagăne de copii, școli speciale, sau la întreprinderile și instituțiile în care lucrează părinții lor. În plus, comitetele de femei au strîns fonduri și pentru alte ajutoare, haine, încălțăminte. În minunata și atât de așteptată vacanță de iarnă se vor organiza carnavaluri ale elevilor, cluburi de vacanță și alte manifestări cultural-educative pentru tineret. Sînt ample și edificatoare dovezile ale grijii statornice a partidului și statului nostru pentru tinăra generație, ale dragostei cu adevărat părintești a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu pentru toți copiii țării.

În București se va organiza, ca în fiecare an, Orașelul copiilor — sarcină care revine Comitetului de partid al sectorului 4 (pe teritoriul căruia se află Parcul Tineretului), ca și unor întreprinderi dintre cele mai diverse. În ziua de 23 decembrie, la ora 10, cînd vor suna trompetele și pionierul Orest Robciuc va rosti cuvîntul de deschidere al Orașelului copiilor și al programului de activități cultural-educative și recreative pentru vacanța de iarnă a elevilor, în Parcul Tineretului vor fi desigur mii de copii, școlari și șoimi ai patriei care vor putea admira decorul de poveste al Orașelului copiilor. Pe lângă utilajele și instalațiile de agrement existente în acest moment, sălile de jocuri și trenulețul, aici vor funcționa două patinoare (la baza sportivă din Șoseaua Olteniței) și chiar o pirtie de sănîus, folosind condițiile naturale ale parcului, bineînțeles dacă va fi zăpadă. Lista întreprinderilor angajate la fabricarea elementelor de butaforie și a celor decorative este foarte lungă. Cîteva mențiuni sînt însă meritate. Astfel, una dintre porțile de intrare (poartă de cetate) va fi făcută de Automecanica, iar alta de I.C.R.A.L., un Moș Gerilă va fi confecționat de Electromontaj, iar altul de T.M.U.C.B. „Oamenii de zăpadă” vor fi construiți de I.R.B., I.M.U.C. și de Prefabricate — Progresul, bradul imponent cade în sarcina Administrației domeniului public, a I.P.A.C. și a Intre-

prinderii Instalatorul, siluetele unor eroi din basme se fac de Industria bumbacului, eșarfele multicolore de Flamura roșie, stegulețele și panourile decorative de Apollo, clopoțeii de I.C.M.P.B., un elefant și un arlechin de Danubiana. Mai participă I.M.G.B., Arta decorativă, Adesgo, I.D.E.B., Școala populară de artă, Casa pionierilor și Cercul micilor fărari, ca și, desigur, unitățile comerciale și de alimentație publică, care vor fi deschise între 23 decembrie și 9 ianuarie în tradiționalele căsuțe-din-poveste din Parcul Tineretului. Pe estrada din orașel vor avea loc spectacole, proiecții de filme și diapozitive, ilustrînd în fața ochilor micuților spectatori trecutul glorios al poporului român, pe baza programului elaborat de Consiliul educației politice

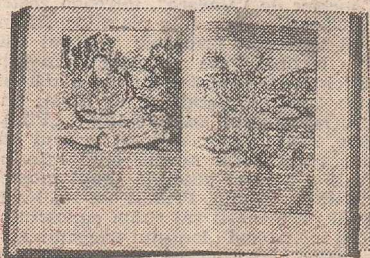

și culturii socialiste al sectorului. Aceste spectacole se vor desfășura în fiecare zi a vacanței de iarnă, între orele 10 și 12, fiind susținute de numeroși școlari și elevi de la școlile sectorului 4 și de la Liceul Șincai.

Va fi, fără îndoială, foarte frumos și în acest an în Orașelul copiilor, la tradiționala serbare prilejuită de Anul nou și, desigur, de venirea moșului cu daruri! Nu ne rămîne decît să-i așteptăm sosirea bogată.

Cărți rare scoase la vedere

De curînd s-a deschis la Muzeul de istorie al municipiului București o Expoziție de carte rară, organizată de Oficiul pentru Patrimoniul Cultural Național. „Este în fapt prima acțiune de valorificare a patrimoniului existent, ne spune Ana Georgeta Andreescu, animatoarea principală a organizării expoziției citate. Ea reprezintă însă un adevărat exemplu de bună colaborare între specialiști și colecționari, de unde și obligativitatea noastră de a mulțumi public acestor oameni de cultură, fără acordul cărora nu am fi putut deschide această expoziție”. Într-adevăr, prin amabilitatea colecționarilor (Clara Calmy, Virgil Cîndea, Șerban Cioculescu, Dumitru Dumitrescu, Anca Irina Ionescu, Klaus Kessler, Leon Moscovici, Dan Popescu-Nasta, George Potra, Stroe Slătineanu, Alexandra Sturdza, Nicolae Vasilescu-Capsali), care au consimțit să-și scoată din bibliotecile particulare exemplarele cele mai deosebite de cărți rare — incunabule și tipărituri din secolele XV—XVII — sînt reunite acum exemplare editate de Casa Aldus Manuțius (care și-a început activitatea înainte de anul 1500, editînd clasici ca Ovidiu, Aristotel sau Horațiu), Casa Elsevier (cea care tipărește începînd cu jumătatea secolului al

XVI-lea, continuînd pînă în zilele noastre) sau Casa Plantin Moretus, prezentă în expoziție cu „Biblia sacra”, tipărită la 1650.

„Vedetele” expoziției sînt însă incunabulele „La mer des histoires” (1488), „Schatzbehalter” (1491), „Chronicon mundi” (1493), sau „Cronica de la Nürenberg”, cum i se mai spune, cea care conține date despre Valahia, luate de autor din manuscrisul Cronicii lui Ștefan cel Mare, aflată astăzi în Biblioteca din München, apoi „Biblia” lui Martin Luther (1564), „Historia Pannonica” (1690), cunoscută și de cronicarii noștri, „Tabellae selectae ac explicatae” (1691), un album de gravuri semnate de Noel Cochin, Martial Desbois și Josef Juster, gravori celebri, sau „Histoire generale des Turcs” (1662), în care se vorbește și de înfrîngerea lui Osman Pașa. Cărțile vechi românești sînt prezente prin „Îndreptarea legii” (1652), traducător Daniil Andrian Panonianul, tipărită la Tipografia domnească din Tîrgoviște, „Noul testament”, editată de Simion Ștefan, mitropolit al Ardealului, la Alba Iulia în 1648, „Biblia” lui Șerban Cantacuzino (1688), avîndu-l drept tipograf pe Mitrofan, sau „Divanul” lui Dimitrie Cantemir (1698), tipărită la Iași de tipograful Ațanasie și Dionisie.

Laolaltă, cele 103 titluri de cărți rare reprezintă o expoziție de mare valoare, un adevărat regal pentru numeroșii oameni de cultură care s-au grăbit, încă de la inaugurare, să-i treacă pragul. Fiîndcă, așa cum bine spune Virgil Cîndea în programul expoziției, „Alături de tipărițiile bătrînilor cărturari de pe întreg pămîntul românesc, cărțile străine prezentate în această expoziție, moștenite de posesorii lor de azi din venerabile biblioteci de familie sau colecționate dintr-o nobilă pasiune, mărturisesc împreună despre dimensiunile universale ale culturii românești”.

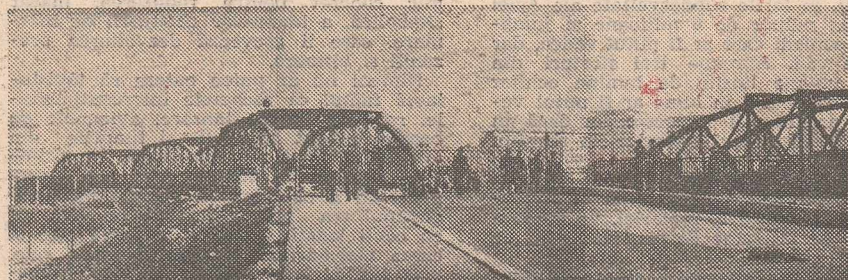
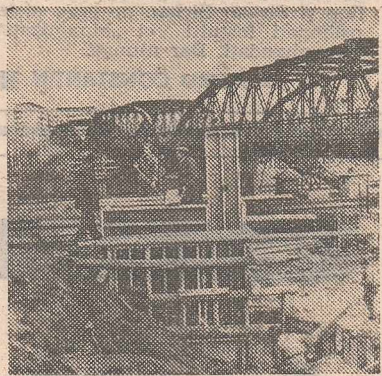
Pagină realizată de

DUMITRU GRAUR

Fotografii de AUREL MIHAILOPOL

Trecem din nou peste Podul Grant

În fiecare oră a zilei, între 6 și 19 mai cu seamă, pe actualul Pod Grant se scurg între 400 și 500 de mașini, lucru constatat de specialiști, dar și de conducătorii auto care trec sau încearcă să treacă pe acolo. Bucureștenii au aflat cu mare bucurie că lucrările la noul Pod Grant au început de mai multă vreme, între Calea Griviței și Șoseaua Giuleștii urmînd a se construi o modernă cale de acces, pe patru piste, o lucrare care va înfrumuseța desigur Capitala, ca să nu mai vorbim de marea ei utilitate. Un timp circulația a fost întreruptă în acest sector, pentru a lăsa muncitorilor din Șantierul 13 al Grupului de șantiere construcții căi ferate posibilitatea de a... muta două dintre tablierele actualului pod. Este vorba de o variantă provizorie de circulație, pentru a cărei dare în funcțiune se prevăzuseră 25 de zile. Constructorii au scurțat însă mult acest termen, circulația urmînd a fi

restabilită, așa cum ne-a declarat maestrul principal Valeriu Paraschivescu, începînd de sîmbătă — deci la numai 10 zile de la întrerupere.

Bătrînul pod, între timp, a pierdut unul dintre tablierele sale, care acum se taie în bucăți, spre a fi trimise la topitorie. Un alt tablîier, cel dinspre Calea Griviței, a rămas deocamdată pe loc. În schimb cele două tabliere centrale, numerele II și III, au fost înălțate cu ajutorul unor prese de 100 și 200 de tone, li s-a scos reazemul, au fost așezate pe un cărucior, căruciorul pe o cale de rulare, s-au acționat troliile electrice, pentru ca tablîierul II să se rotească cu 11 grade, iar cel cu numărul III cu 22 de grade față de poziția inițială. Cînd riparea (sau mutarea, pe înțelesul tuturor) s-a încheiat, al doilea tablîier se depărtase cu 25 de metri mai spre dreapta — pe sensul de mers spre Șoseaua Giuleștii — iar tablîierul trei cu 9 metri față de poziția avută anterior, luînd desigur în considerație capătul cel mai depărtat. Apoi s-au completat rosturile ivite prin de-

plasarea în arc de cerc a tablierelor, s-a reconstituit suprastructura rutieră, inclusiv legătura cu noua rampă de circulație, ridicată spre Teatrul Giuleștii. „În paralel, ne spunea tînărul inginer Virgil Bocceanu, s-a atacat construcția pilonilor (pilonilor) care nu ating liniile electrice, pentru noul pod. S-au turnat fundația și cuzineții pentru pilele 27 și 22, urmează 24 și 23, lucrăm la tronsonul III și vom ataca tronsonul IV în curînd. În fapt, aici cam la două zile puteți vedea ceva nou, fiîndcă ritmul lucrărilor este destul de susținut!”

Desigur, pînă la darea în funcțiune a noului Pod Grant mai e destul de mult timp. Ceea ce nu înseamnă că eforturile constructorilor nu au început să se vadă încă de acum, ele schimbînd deja destul de mult o imagine tradițională a Bucureștiului, cea a bătrînului pod dintre Grivița și Giuleștii, dar o imagine care începuse să rămînă tot mai în urma efortului general de modernizare și sporire a fluenței circulației din Capitala țării noastre.

Flacăra. Redacția : București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : Secția social-politică (N. Gr. Mărășanu, Mihai Stănescu, Nelu Ionescu) — 1 623 ; Secția știință-învățămînt (Liviu Timbus, Emanuel Valeriu, Lionel Nițescu) — 1 606 ; Secția reportaj, scrisori, probleme cetățenești (Nicolae Cristache, Ilie Purcaru, Marga Nedelea, Mihai Pelin) — 1 618, 1 787, 1 617 ; Secția cultură-cenaclu (George Arion, Adrian Dohotaru) — 1 619 ; Sectorul fotoreportaj — 1 595 ; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană) — 1 782, 1 621 ; Administrație : 17 78 82 și 17 60 10 — interior 1 783 ; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN — 17 60 10 interior 1 611) ; redactor șef adjunct (Nicolae ARSENIU — 17 60 10 interior 1 786) ; redactor șef — 17 60 10 interior 1 822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import presă, P.O. BOX-136-137, telex : 11 226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU